

Styrelse/Nämnd: Kommunfullmäktige

Dag, tid: 2021-11-25, kl. 18:00

Plats: Kf-salen

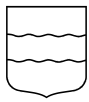
Övrigt: Ulrika Gustavsson, omsorgschef Information – åtgärds paket med anledning av omsorgsförvaltningen prognostiserade underskott
Johanna Svensson, ekonomichef Information – Budget

Vi avbryter för fika ca 19.30.

Med tanke på coronaviruset (Covid-19) uppmanas alla som har symtom som påminner om förkylning eller influensa att stanna hemma och kalla in en ersättare. Meddelande om vem som ska tjänstgöra ska snarast lämnas till kommunkansliet genom att skicka e-post till riitta.andersson@varnamo.se

Ärenden:**Dnr:****Sida:****Beslutsärenden**

1	Val av justerare	
2	Interpellationer och frågor	
3	Taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter	KS.2021.514
4	Ansökan från Stiftelsen Borgen om medgivande till att stiftelsen får upplösas	KS.2021.512
5	Medborgarinitiativ - Utred möjligheten för en andrahandsmarknad av bygg- och fastighetsmaterial	KS.2021.333
6	Obesvarade motioner per 2021-10-31	KS.2021.233
7	Medborgarinitiativ- Värnamos The high line	KS.2021.295
8	Medborgarinitiativ - Rastgård	KS.2021.323
9	Anmälningssärende- Verksamhets- och driftbudget 2022 samt verksamhets- och driftbudgetplan 2023-2024	KS.2021.80
10	Anmälningssärende- Investeringsbudget 2022 samt investeringsplan 2023-2026	KS.2021.79
11	Utredning fotbollsarena för Allsvenskt spel	KS.2021.517

12	Motion - Hållbart byggande och framtida energiförsörjning vid exploatering av kommunal tomtmark	KS.2021.447
13	Plan för ekonomisk styrning måltidservice, revidering	KS.2021.551
14	Motioner	
15	Medborgarinitiativ	
16	Meddelande	
17	Övriga ärenden	

Camilla Rinaldo Miller
Ordförande

Riitta Andersson
Sekreterare

Fullmäktigesammanträdet direktsänds i Värnamo Närradio FM 98,1 och du kan se det i webbsändning på Värnamo kommun videokanal (screen9.tv)

FÖRSLAG TILL JUSTERINGSPERSONER – KOMMUNFULLMÄKTIGE 2021

KF	Justeringspersoner	Dag för justering
28/1	Agnes Johansson (M) och Khalid Poricanen (S)	3/2
25/2	Inger Axelsson (C) och Anders Ferngren (S)	3/3
25/3	Gabrielle Davidsson (C) och Milka Cado (S)	31/3
29/4	Glenn Lund (M) och Tero Väisänen (S)	5/4
27/5	Thomas Sköld (M) och David Kolström (V)	2/6
23/6	Johan Hilding (C) och Jörgen Skärin (MP)	29/6 (tisdag)
26/8	Maria Johansson (C) och Johnny Hornbrink (SD)	1/9
30/9	Laila Sedin (C) och Bengt Lundström (SD)	6/10
28/10	Haris Sibonjic (C) och Katja Ganekind (SD)	3/11
25/11	Haris Sibonjic (C) och Britt-Marie Sellén Nilsson (S)	1/12
16/12	Lena Freij (KD) och Gun-Britt Klingberg (S)	21/12 (tisdag)

Vid förhinder går den som ersätter in som justeringsperson.

Tid för justering angivet datum är alltid kl.15.00 (om inte annat angetts) och plats är kommunkansliet.

Interpellation till Mikael Karlsson

Efter att lyssnat på P4 Jönköping 20 oktober då du och Fredrik Wallström intervjuades angående "Akutboende för hemlösa" var det ganska komiskt att höra er använda samma ordval "Den mänskliga tillväxtkommunen" som vi hade i KF 28/1 då vår motion röstades ner!

I Värnamo Nu 22/10 uppgavs det att Medborgarförvaltningen har jobbat med ärendet sedan 2019.

19/2 -20 skickade vi i SD en motion om "Hemlösas situation!" och Medborgarnämnden beslutade den 23 september 2020 att föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna medborgarförvaltningens redovisning av antal och orsak till hemlöshet i Värnamo kommun, och därmed anse att-sats ett bifallen, samt att avslå att-sats två och tre i motionen.

Den 28/1 -21 så röstades vår motion ner av samtliga partier och gick på KS förslag som lutade sig på Medborgarförvaltningen och Medborgarnämnden.

Mina frågor lyder:

- Låg vår motion till grund för det nu fattade beslut som Ni tog äran av när ni presenterade KS beslut 19/10 -21 i media?
- Anser du att detta beslut kunde träda i kraft tidigare om ni röstat för vår motion?
- Har man redan från början tyckt att vår motion var bra men har velat få det som ett eget förslag?
- Kan man inte vara så ärlig i sin framställning att nämna grunden till beslut även om det kommer från andra partier?

Värnamo 2021-10-23

Sverigedemokraterna

Jan Cherek

Svar på interpellation från SD om hemlösa

Tack för interpellationen.

Jag är innerligt glad över det faktum att vi lever i en kommun som har muskler och förmåga att räcka ut en hand åt dem som är mycket utsatta. Att ha förmånen att dessutom få vara med att påverka till en positiv utveckling är en uppgift som jag är ödmjuk inför. Därför är beslutet om att starta ett akutboende för hemlösa en sak som känns viktig och angelägen, och som jag är både glad och stolt över.

Men interpellationen handlar dock inte om akutboendet, utan om vem som ska äras för resultatet. Äras den som äras bör! Det handlar interpellationen om. Mellan raderna finns en outtalad frustration över att inte SD fått erkännande för sin motion. Jag vill inte spekulera i detta, utan gläds av resultatet.

Det finns således ett antal frågor som syftar till att visa att SD's motion "Hemlösas situation" från 2020-02-19, legat till grund för det beslut fattades i kommunstyrelsen 2021-10-19.

Motionens intentioner är bra. Vi är överens om behovet, och för egen del anser jag, att det intressanta är, att det erbjuds en lösning för de hemlösa som finns i vårt samhälle.

Det är riktigt, det som interpellationen berättar, att arbetet med en lösning pågått sedan 2019, alltså före att motionen ställdes.

Därför blir svaren:

- Låg vår motion till grund för det nu fattade beslut som Ni tog äran av när ni presenterade KS beslut 19/10 -21 i media?
 - Nej, arbetet var redan påbörjat, så motionen låg inte till grund för beslutet.
- Anser du att detta beslut kunde träda i kraft tidigare om ni röstat för vår motion?
 - Nej, eftersom arbetet redan var påbörjat och framskred oberoende av motionen.
- Har man redan från början tyckt att vår motion var bra men har velat få det som ett eget förslag?
 - Intentionerna i motionen är bra, men arbetet var redan påbörjat då motionen ställdes.
- Kan man inte vara så ärlig i sin framställning att nämna grunden till beslut även om det kommer från andra partier?
 - Det är inte min erfarenhet att det finns något att vinna på att vara oärlig utan att vara rättfram, rak och uppmuntrande, är i stället ledord för mig. Om det varit så, att denna motion faktiskt hade legat till grund för beslutet så hade det framgått. Nu gjorde det inte det, och det hade därför inte varit med sanningen överensstämmande att påstå det.

Sammanfattningsvis: det är principiellt svårt att motionera om aktiviteter som redan pågår, om inte omöjligt.

Mikael Karlsson (C)

Kommunstyrelsens ordförande, Värnamo kommun

§ 368 Dnr: KS.2021.514

Taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta tekniska utskottets förslag till nya taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter att gälla från 1 januari 2022.

Ärendebeskrivning

Det behövs en översyn av simhallens och motionscenters inträdesavgifter. Syftet med att förändra inträdesavgifterna är att skapa en struktur i prissättningen som är logisk och hänger ihop. Det har inte fullt ut varit så i den tidigare prissättningen.

Samtidigt ska kommunens invånare stimuleras till bad genom att inträdesavgiften till badet hålls nere. Genom ny prissättning ska pensionärer, studenter och barnfamiljer stimuleras, samtidigt som priset också hålls nere för ungdomar 7-17 år. Studenter är en ny definierad grupp som har en lägre prissättning än övriga vuxna 18+. Taxorna för pensionärer bibehålls eller sänks i vissa fall. Kundgruppen vuxen är den grupp som fått störst höjning, vilket också slår igenom på prissättningen för familj. Nya priskategorier har skapats för den som vill delta i gruppträning i vatten, samt för den som vill delta i gruppträning både i vatten och på land.

Tekniska utskottet beslutade 13 oktober 2021, § 180

att föreslå kommunfullmäktige att anta tekniska utskottets förslag till nya taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter att gälla från 1 januari 2022 samt **att** förklara paragrafen omedelbart justerad.

Beslut skickas till:

§ 180 Dnr: TU.2021.289

Taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att anta tekniska utskottets förslag till nya taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter att gälla från 1 januari 2022 samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Det behövs en översyn av simhallens och motionscenters inträdesavgifter. Syftet med att förändra inträdesavgifterna är att skapa en struktur i prissättningen som är logisk och hänger ihop. Det har inte fullt ut varit så i den tidigare prissättningen. Samtidigt ska kommunens invånare stimuleras till bad genom att inträdesavgiften till badet hålls nere. Genom ny prissättning ska pensionärer, studenter och barnfamiljer stimuleras, samtidigt som priset också hålls nere för ungdomar 7-17 år. Studenter är en ny definierad grupp som har en lägre prissättning än övriga vuxna 18+. Taxorna för pensionärer bibehålls eller sänks i vissa fall. Kundgruppen vuxen är den grupp som fått störst höjning, vilket också slår igenom på prissättningen för familj. Nya priskategorier har skapats för den som vill delta i gruppträning i vatten, samt för den som vill delta i gruppträning både i vatten och på land.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet

att föreslå kommunfullmäktige att anta tekniska utskottets förslag till nya taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter att gälla från 1 januari 2022 samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter

Ärendebeskrivning

Det behövs en översyn av simhallens och motionscenters inträdesavgifter. Syftet med att förändra inträdesavgifterna är att skapa en struktur i prissättningen som är logisk och hänger ihop. Det har inte fullt ut varit så i den tidigare prissättningen. Samtidigt ska kommunens invånare stimuleras till bad genom att inträdesavgiften till badet hålls nere. Genom ny prissättning ska pensionärer, studenter och barnfamiljer stimuleras, samtidigt som priset också hålls nere för ungdomar 7-17 år. Studenter är en ny definierad grupp som har en lägre prissättning än övriga vuxna 18+. Taxorna för pensionärer bibehålls eller sänks i vissa fall. Kundgruppen vuxen är den grupp som fått störst höjning, vilket också slår igenom på prissättningen för familj. Nya priskategorier har skapats för den som vill delta i gruppträning i vatten, samt för den som vill delta i gruppträning både i vatten och på land.

För jämförelse av tidigare och nuvarande prissättning hänvisas till bilaga.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunfullmäktige att anta tekniska utskottets förslag till nya taxor för allmänhetens inträde i simhall och motionscenter att gälla från 1 januari 2022 samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Johan Arvidsson
Fritidschef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

§ 371 Dnr: KS.2021.512

Ansökan från Stiftelsen Borgen om medgivande till att stiftelsen får upplösas

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta **att** i enlighet med ansökan från stiftelsen och enligt § 20 i stadgarna för stiftelsen Borgenstugan, lämna medgivande att stiftelsen får upplösas.

Jäv

Susanne Andersson (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggning eller beslut.

Ärendebeskrivning

Värnamo kommun har 2020-12-01 köpt Borgenstugan av stiftelsen Borgen. Genom försäljningen är det tydligt att stiftelsen inte längre kan uppfylla stadgarnas syfte. Styrelsen är enig om att stiftelsen bör upplösas.

För att detta ska kunna ske måste ett antal åtgärder vidtas i rätt ordning.

1. Stiftelsens styrelse ska fatta beslut om att stiftelsens verksamhet ska upphöra och att stiftelsen ska avregistreras. Sådant beslut har fattats av styrelsen 2021-09-14.
2. Kommunfullmäktige i Värnamo kommun beslutar om att upplösning av stiftelsen får ske (stadgarna § 20). Begäran om detta har beslutats av styrelsen 2021-09-14.
3. Kvarvarande tillgångar ska, efter att alla fordringar och skulder reglerats, överlåtas till Värnamo kommun (stadgarna § 21).
4. En slutredovisning ska upprättas som visar att stiftelsen efter genomförandet av punkt 3 ovan saknar tillgångar och skulder.
5. Stiftelsens styrelse ansöker hos Länsstyrelsen om att stiftelsen ska avregistreras. Därmed upphör stiftelsen.

Kommunledningsförvaltningen föreslår i skrivelse 21 oktober 2021 kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta **att** i enlighet med ansökan från stiftelsen och enligt § 20 i stadgarna för stiftelsen Borgenstugan, lämna medgivande att stiftelsen får upplösas.

Beslut skickas till:

Ansökan från Stiftelsen Borgen om medgivande till att stiftelsen får upplösas

Ärendebeskrivning

Värnamo kommun har 2020-12-01 köpt Borgenstugan av stiftelsen Borgen. Genom försäljningen är det tydligt att stiftelsen inte längre kan uppfylla stadgarnas syfte. Styrelsen är enig om att stiftelsen bör upplösas.

För att detta ska kunna ske måste ett antal åtgärder vidtas i rätt ordning.

1. Stiftelsens styrelse ska fatta beslut om att stiftelsens verksamhet ska upphöra och att stiftelsen ska avregistreras. Sådant beslut har fattats av styrelsen 2021-09-14.
2. Kommunfullmäktige i Värnamo kommun beslutar om att upplösning av stiftelsen får ske (stadgarna § 20). Begäran om detta har beslutats av styrelsen 2021-09-14.
3. Kvarvarande tillgångar ska, efter att alla fordringar och skulder reglerats, överlåtas till Värnamo kommun (stadgarna § 21).
4. En slutredovisning ska upprättas som visar att stiftelsen efter genomförandet av punkt 3 ovan saknar tillgångar och skulder.
5. Stiftelsens styrelse ansöker hos Länsstyrelsen om att stiftelsen ska avregistreras. Därmed upphör stiftelsen.

Eftersom syftet med stiftelsen inte längre går att uppfylla föreslår undertecknad att ansökan från stiftelsens styrelse om ett medgivande att få upplösa stiftelsen bifalles av kommunfullmäktige.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta föreslå kommunfullmäktige besluta

att, i enlighet med ansökan från stiftelsen och enligt § 20 i stadgarna för stiftelsen Borgenstugan, lämna medgivande att stiftelsen får upplösas.

Kjell Fransson
Kommundirektör bitr

Protokoll för vid sammanträde med **STIFTELSEN BORGEN** i Borgen den 14/9-21 kl. 18.30

Närvarande: Enligt nedan

Ärende: Fatta beslut om Stiftelsens verksamhet skall upphöra.

1. Ordförande Bosse Ybe, hälsade samtliga välkomna till mötet
2. Mötet ansåg att mötet utlysts i laga tid, för att behandla den punkt som gällde för kvällen.
3. Stiftelsen Borgen bildades under 1983 och har sedan dess drivit fastigheten Borgen belägen i Ålandsryd, Värnamo Kommun. Föreningarna som finns representerade i stiftelsens styrelse, har drivit verksamheten i fastigheten hela tiden genom klubbarnas försorg.

Under senare tid har verksamheten förändrats och man kan inte driva denna på samma sätt, då renovering och underhåll allt mera blivit påtaglig. Dessutom har pandemin gjort att verksamheten mer eller mindre upphört. Värnamo Kommun har 2020-12-01 köpt byggnaden av stiftelsen och ansvarar sedan dess för drift och underhåll.

Med hänvisning till ovanstående beslutar styrelsen för Stiftelsen Borgen enhälligt **att stiftelsens verksamhet ska upphöra och att ansöka om att stiftelsen ska avregistreras,**

att kvarvarande tillgångar i stiftelsen ska överlåtas till Värnamo kommun (stadgarna § 21),

att en slutredovisning därefter ska upprättas som visar att stiftelsen saknar tillgångar och skulder, samt

att tillskriva kommunfullmäktige en ansökan om att medge att stiftelsen får upplöses (stadgarna § 20).

4. Det beslutades att ordförande Bosse Ybe, får i uppdrag att slutföra och avsluta allt mot myndigheter och kommun, samt att teckna stiftelsen och föra dess talan i detta ärende.
5. Efter beslutet informerade ordförande lite om verksamhetens fortskridande, nu då i drift av Värnamo Kommun, med klubbarnas delaktighet.
6. Mötet avslutades och ordförande tackade för visat intresse och nedlagt arbete.

Värnamo den 14/9 2021

Bosse Ybe

Ordförande

Bo Johansson

Andreas Berg

Gottlieb Granberg

Peter Lagerman

Susanne Andersson

Dahn Haag

Stefan Molin

§ 374 Dnr: KS.2021.333

Medborgarinitiativ - Utred möjligheten för en andrahandsmarknad av bygg- och fastighetsmaterial

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anse medborgarinitiativet besvarat.

Kommunstyrelsen beslutar
att överlämna ärendet till SÅM.

Ärendebeskrivning

Lissandra Rickemark föreslår i ett medborgarinitiativ att Värnamo kommun ska initiera frågan hur man skulle kunna skapa en andrahandsmarknad för det bygg- och fastighetsmaterial som idag bara slängs på tippen och därmed ökar nyproduktion och utsläpp.

Medborgarinitiativet har remitterats till kommunledningsförvaltningen.

Idag har kommunalförbundet SÅM (Samverkan/Återvinning/Miljö) ansvaret för Värnamo kommuns återvinningscentraler. SÅM har i dagsläget inga planer på ett fullskaligt byggåterbruk, men planerar att under höst/vinter 2021 börja utreda förutsättningarna för ett gemensamt "Ge och Ta"-koncept på åtminstone de största återvinningscentraler i medlemskommunerna. Projektet ska bygga på det redan beprövade "Ge och ta" på Vaggeryds återvinnings-central.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att anse medborgarinitiativet besvarat
att ge kommunledningsförvaltningen och medborgarförvaltningen i uppdrag att tillsammans med SÅM närmare utreda hur en andrahandsmarknad för bygg- och fastighetsmaterial skulle kunna fungera i Värnamo.

Beslut skickas till:
SÅM

Medborgarinitiativ - Utred möjligheten för en andrahandsmarknad av bygg- och fastighetsmaterial**Ärendebeskrivning**

Lissandra Rickemark föreslår i ett medborgarinitiativ att Värnamo kommun ska initiera frågan hur man skulle kunna skapa en andrahandsmarknad för det bygg- och fastighetsmaterial som idag bara slängs på tippen och därmed ökar nyproduktion och utsläpp.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att anse medborgarinitiativet besvarat

Att ge kommunledningsförvaltningen och medborgarförvaltningen i uppdrag att tillsammans med SÅM närmare utreda hur en andrahandsmarknad för bygg- och fastighetsmaterial skulle kunna fungera i Värnamo.

Martina Palm
Miljöstrateg

Ulf Svensson
Kommundirektör

Utredning

Det finns ett flertal kommuner och kommunsamverkande bolag/kommunförbund som på olika sätt möjliggör för insamlandet av byggmaterial från både kommunala och privata aktörer/personer. Vissa upplägg innefattar möjligheten att driva andrahandsmarknader med det insamlade materialet. För exempel, se IVL:s rapport från 2020 [Återanvändning av bygg- och rivningsmaterial och produkter i kommuner \(ivl.se\)](https://ivl.se/rapporter/ateranvandning-av-bygg-och-rivningsmaterial-och-produkter-i-kommuner).

Idag har kommunalförbundet SÅM (Samverkan/Återvinning/Miljö) ansvaret för Värnamo kommuns återvinningscentraler. SÅM har i dagsläget inga planer på ett fullskaligt byggåterbruk, men planerar att under höst/vinter 2021 börja utreda förutsättningarna för ett gemensamt "Ge och Ta"-koncept på åtminstone de största återvinningscentraler i medlemskommunerna. Projektet ska bygga på det redan beprövade "Ge och ta" på Vaggeryds återvinningscentral.

"Ge och ta" ska standardiseras för att skapa en modell för återbruk i enklare form men ska kunna anpassas till respektive ÅVC-anläggnings lokala förutsättningar. "Ge och ta" bör främst avse sådana materialslag som vanligtvis inte förekommer i secondhand-butiker. Tanken är att konceptet ska kunna samexistera med framtida återbruksinsatser i större skala, till exempel ett återbrukscenter.

Det finns inga legala hinder för SÅM att eftersortera det som har lämnats i exempelvis en container för brännbart avfall för att ta ut material som är lämpligt för återanvändning. Avfallsavgifter kan användas för förberedelse för återanvändning. Kommunen kan själv återförsälja produkter eller komponenter som har förberetts för återanvändning eftersom med är ett led i återanvändningen. Det är således en tillåten offentlig säljverksamhet.

Skulle ett byggåterbruk aktualiseras genomför SÅM gärna detta tillsammans med kommunen i någon form. Även kommunens medborgarförvaltning ser att ett samarbete mellan SÅM och arbetsmarknadsenheten Jobbcenter skulle skapa meningsfulla uppgifter.

Att öka förutsättningarna för återanvändning i linje med medborgarförslaget är därför ett mycket bra förslag, men formen och förutsättningarna för detta behöver utredas närmare.

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2021.333

Riskbedömning

Nr B 2370
Januari 2020

Återanvändning av bygg- och rivningsmaterial och produkter i kommuner

Jurate Miliute-Plepiene, Alexandra Maria Almasi, Louise Hwargård

Författare: Jurate Miliute-Plepiene, Alexandra Maria Almasi, Louise Hwargård, IVL

Medel från: Stiftelsen IVL och Avfall Sverige

Fotograf: J. Miliute-Plepiene

Rapportnummer B 2370

ISBN 978-91-7883-137-1

Upplaga Finns endast som PDF-fil för egen utskrift

© IVL Svenska Miljöinstitutet 2020

IVL Svenska Miljöinstitutet AB, Box 210 60, 100 31 Stockholm

Tel 010-788 65 00 // www.ivl.se

Rapporten har granskats och godkänts i enlighet med IVL:s ledningssystem

Förord

Projektet Ökat återbruk av bygg- och rivningsavfall finansierades av Stiftelsen IVL och Avfall Sverige och genomfördes under maj - november 2019 av IVL Svenska Miljöinstitutet AB (IVL).

Projektet genomfördes som en kartläggning av initiativ hur kommunala aktörer jobbar med återanvändning av bygg- och rivningsmaterial/produkter i dagsläget. En kartläggning av andra initiativ och hur arbete för att underlätta återanvändning har också genomförts. I synnerhet ligger fokus på hur olika återanvändningslösningar skiljer sig åt när det gäller mängder och fraktioner av återvunnet material, logistik, kostnader för kommuner eller kommunala företag, samarbetsmodeller, rutiner kring hantering av giftiga eller oönskade material i återanvändningsprodukter. Även vilket byggmaterial som har den största återanvändningspotentialen och hinder samt möjligheter för att öka återanvändningen. Studien baserades främst på intervjuer med kommunala aktörer, byggbranschen och fastighetsägare. Unikt med denna rapport är att fokus ligger helt på återanvändning av bygg- och rivningsmaterial och de befintliga initiativen på kommuner är beskriven på mycket detaljerade nivå.

IVL tackar alla som svarat på intervjuer och bidragit till projektet.

Malmö, 2019-11-19

Jurate Miliute-Plepiene, projektledare, IVL

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
Summary	7
Inledning	12
I. OLIKA INITIATIV PÅ KOMMUNER.....	14
Malmö Återbyggdepå – första verksamheten för återanvändning.....	14
Insamling och försäljning på Kretsloppsparken Alelyckan i Göteborg	23
ReTuna - återanvändning i form av kommunal fastighetsägare/hyresvärdar i Eskilstuna.....	28
Byggåtervinningen i Halmstads kommun.....	32
Byggboden – plats för insamling och gratis avhämtning i Jönköping.....	36
Benjamins återbruk i Oxelösunds kommun - gratis avhämtning av olika produktsorter.....	39
Unikt samarbete mellan avfallsbolag och arbetslivsförvaltningen i Härnösand	42
Stängt återbruk i Mora.....	44
II. BYGG- OCH RIVNINGSFÖRETAGENS PERSPEKTIV	44
Användare/potentiella användare	45
Producenter.....	46
Kommunernas roll.....	46
III. FASTIGHETSÄGARNAS PERSPEKTIV	47
IV. ANDRA INITIATIV	49
Enkelt att ansluta till Retursystemet Byggpall	49
Nya affärsmodeller och digitala verktyg för att förebygga avfall i stor skala	51
V. SAMMANFATTNING: UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER	53
Referenser.....	63
Bilaga 1 – lista av kontaktade aktörer.....	64
Bilaga 2 – Initiativ med fokus på andra produkter	65
Intervju med Herrljunga/Vårgårda	65
Intervju med Arvidsjaur kommun	68
Intervju med Borlänge-Energi "Ta till vara"	72
Intervju Västervik.....	78

Sammanfattning

Årligen genereras nio miljoner ton icke-farligt avfall från bygg- och rivningsanläggningssektorn, vilket motsvarar cirka en tredjedel av allt avfall som uppstår i Sverige. Återanvändning står högt upp i avfallshierarkin och är ett sätt att förebygga avfall och skapa en längre livslängd för en produkt. Tyvärr är återanvändningen av byggprodukter ganska liten. Den årliga rapporten från Avfall Sveriges visade att det bara är ett tiotals ton bygg- och rivningsavfall som återanvänds på återvinningscentraler i dagsläget (Avfall Sverige 2019). Dock visar andra studier från Avfall Sverige att det finns en outnyttjad potential i att återanvända byggprodukter (Almasi, Miliute-Plepiene et al. 2018, Hultén, Youhanan et al. 2018, Alexis 2019). Allt fler kommuner satsar på olika former av återanvändning för byggprodukter i anslutning till återvinningscentraler eller separata avfallsanläggningar. Dessa avfallsanläggningar skiljer sig åt när det gäller affärsmodeller, kostnadsstrukturer, samarbete med andra aktörer, logistik, osv. Det ökade intresset för återanvändning av byggprodukter gör att kommunerna behöver undersöka vilka förutsättningar det finns för att öka återanvändningen av byggprodukter i just deras kommun. Det är också bra att kommunerna delar med sig av goda exempel och lär av andra för att skynda på utvecklingen.

Syftet med projektet var att öka kunskapen om vilka förutsättningar som finns, och krävs, för att därigenom öka andelen återanvända byggprodukter från bygg- och rivningsavfall som samlas in i olika kommuner. Målet var att identifiera ett antal goda exempel och förstå de viktigaste utmaningarna och fördelarna med de cirkulära lösningarna och att ta reda på hur man kan övervinna hinder och utnyttja möjligheterna på bästa sätt.

Studien baserades främst på intervjuer. En litteraturstudie har också genomförts, men det visade sig finnas få relevanta studier inom ämnet. *Unikt med denna rapport är att fokus ligger helt på återanvändning av bygg- och rivningsmaterial och de befintliga initiativen på kommuner är beskriven på mycket detaljerade nivå.*

I rapporten presenteras en beskrivning av existerande praxis i kommuner. I synnerhet ligger fokus på hur olika återanvändningslösningar skiljer sig åt när det gäller mängder och fraktioner av återvunnet material, logistik, kostnader för kommuner eller kommunala företag, samarbetsmodeller, rutiner kring hanteringen av giftiga eller oönskade material i återanvändningsprodukter. Även vilket byggmaterial som har den största återanvändningspotentialen belyses. Vi presenterar också insikter från andra intervjuade aktörer från bygg- och rivningsbranschen samt fastighetsägare. Vissa intervjupersoner på kommuner hade fokus på återanvändning av annat än bygg- och rivningsmaterial. Deras erfarenheter presenteras i bilagor i rapporten.

Sammanfattningsvis finns det en stor variation bland kommunerna när det gäller återanvändningsskala och verksamhets- och samarbetsformer. Grovt kan de befintliga återanvändningsformerna klassificeras i tre kategorier:

- **Försäljningsbaserad återanvändning** (som separata verksamheter) *utanför återvinningscentraler* (exempelvis ÅBD, Halmstads Återvinning)
 - Målet med återanvändningen prioriterar främst de sociala målen. Här samlas det nästan enbart in bygg- och rivningsprodukter vilket innebär att man uppnår de högsta återanvändningsvolymerna för det materialet. Vanligtvis utnyttjas ganska stora lokaler (upp till 16 000 m²). Insamlingen sker huvudsakligen (upp till 99 procent) från företag, mest bygg- och rivningsföretag som vill bli av med material som går att återanvända/sälja. Verksamheten letar aktivt efter kontakter med bygg-/ rivningsföretag eller leverantörer av produkter och samlar sedan in produkterna med egen transport samt erbjuder transporttjänster till kunder. Kunderna är både företag och privatpersoner. ÅBD får in nästan halva sina intäkter från transporttjänster åt kunderna. Den största delen av kostnaderna utgörs av personal och hyra. Personalkostnader täcks i störst utsträckning av enheten på kommunen som hanterar sociala frågor och myndigheter som exempelvis Arbetsförmedlingen.
- **Försäljningsbaserad återanvändning som en del av återvinningscentraler eller kretsloppsparkar** (exempelvis Alelyckan i Göteborg, ReTuna, Halmstads Återvinning (2007–2009))
 - Målet med återanvändningen stödjer både miljömässiga och sociala mål. Återanvändning av bygg- och rivningsavfall är bara en del av kretsloppsparkerna. Vanligtvis utnyttjas mindre utrymmen/lokaler för utlämning, lagring och försäljning jämfört med återanvändningen utanför återvinningscentraler (se ovan). Insamlingen sker i störst uträkning genom återvinningscentralen och sortimentet varierar mycket mer jämfört med återanvändning utanför återvinningscentralen. Kunderna är mest privatpersoner. Verksamheten letar mindre aktivt efter kontakter med bygg- och rivningsföretag samt att de i mindre utsträckning samlar in produkter med egen transport än återanvändningen utanför återvinningscentralen. Ett bättre samarbete mellan personalen på avfallsbolagen och återbruksaktörerna gör att återanvändningsgraden från återvinningscentraler förmodligen är högre än den som till exempel finns om försäljningen sker utanför återvinningscentraler.
- **Ej försäljningsbaserad återanvändning** (exempelvis Byggboden i Jönköping, Benjamins återbruk)
 - Målet med återanvändningen prioriterar främst miljöaspekter. Dessa är huvudsakligen testverksamheter och enbart i drift i ett år. Insamlingsplatserna, dedikerade till återanvändning, är ganska små och återanvändningsgraden är ganska liten i jämförelse med verksamheter som finns beskrivna ovan. I verksamheten ingår inte transport för insamlingen eller transport till kunder. Kostnaderna är mycket lägre i jämförelse med försäljningsbaserad återanvändning. Personalen på återvinningscentraler behöver förmodligen lägga mindre tid för återanvändningen än till exempel personalen på återvinningscentraler med försäljningsbaserad återanvändning (exempelvis kontrollera att produkterna inte försvinner och att de sorteras rätt). Besökare

och antal nöjda kunder har ökat efter att insamlingsmodellerna introducerades. Kommunerna upplever också testperioden som en succé.

Vissa utmaningar för de befintliga verksamheterna är ganska lika oberoende av återanvändningsinitiativ, medan vissa är mer specifika för vissa återanvändningsformer. De största utmaningarna är:

För alla återanvändningskategorier:

- Brist på information, kunskap och medvetenhet i hela återbrukskedjan
- Produkterna varierar mycket → svårt att uppnå återanvändning i större skala
- Brist på tillförlitlig statistik
- Höga årliga kostnader
- Lågt intresse från byggbranschen och beställare
- Sociala mål kan ibland hindra återanvändningen

För försäljningsbaserad återanvändning utanför återvinningscentralerna:

- Tillgångar från återvinningscentralerna är av lägsta ekonomiska värde

För försäljningsbaserad återanvändning inom återvinningscentralerna:

- Stora investeringar och långa ledtider (för försäljningsbaserad återanvändning på återvinningscentralerna)

Icke försäljningsbaserad återanvändning

- Små återanvändningsvolymmer, mätsystem saknas, utforskade beteendeändringar.

I rapporten diskuterar vi förslagen för att hantera hinder och utnyttja möjligheterna på bästa sätt. Rapporten presenterar också en sammanfattning i tabellen "Tänk på" för de som inte har någon tidigare erfarenhet av återanvändning i kommuner men som planerar att starta en sådan verksamhet.

Summary

Every year, nine million tonnes of non-hazardous waste are generated from the construction and demolition sector, which corresponds to approximately one third of all waste generated in Sweden. Reuse is a high priority option in the waste management hierarchy as it is an effective way to prevent waste and extend product's lifetime.

Unfortunately, the scale of reuse of construction materials is still rather small. A recent report from Waste Sweden assessed that at present only a few tens of tonnes of construction and demolition waste are collected for reuse at recycling centres (Avfall Sverige 2019). Meanwhile, several other studies showed there is a significant unexplored potential for reuse (Almasi, Miliute-Plepiene et al. 2018, Hultén, Youhanan et al. 2018). Today, more and more municipalities are investing in different forms of reuse activities either at recycling centres or at separate reuse facilities. These solutions differ in terms of their business model, cost structures, logistics or collaboration forms with other players. The increased interest in reuse of construction products calls for the need to investigate

the necessary conditions for reusing construction products and to share good examples to speed up the development.

The purpose of this project was to increase the knowledge of the conditions that exist, or are required, to increase the proportion of recycled building products from construction and demolition waste collected in different municipalities. The goal was to identify good examples of re-use, to understand the key challenges and benefits of good circular solutions, and to find out how to overcome obstacles and make best use of the existing opportunities.

The study was based mainly on interviews complemented by a literature review, although only very few relevant studies were found on the subject. Unique with this report is that, for the first time, the focus is entirely on the reuse of building and demolition materials and the existing initiatives in municipalities are described in a detailed way. In particular, the focus is on how different reuse solutions differ in terms of quantities and fractions of recycled materials, logistics, costs for municipalities or municipal companies, collaboration models, procedures for avoiding toxic or unwanted materials in reusable products, and which building materials have the greatest potential for recycling. The report also presents the positions of the interviewed actors from the construction and demolition industry as well as property owners. Some interviewed municipalities also focused on reuse of products other than building and demolition materials, although the latter may be added to the existing systems. Their experiences are presented in annexes of the report.

In summary, there is a great variation among municipalities in terms of recycling scales and forms of operation and cooperation. In broad terms, the existing forms of recycling can be classified into three categories:

- **Sales-based reuse in separate facilities outside recycling centres** (key examples are ÅBD, Halmstads Byggåtervining):

The goal of reuse is primarily social. Here, almost exclusively building and demolition products are collected, which means that the highest recycling volumes for these materials are achieved. Typically, quite large premises are used (up to 16,000 m²). The collection is mainly (up to 99 procent) from companies, i.e. construction and demolition actors that want to get rid of materials that can be reused/resold. Reuse operators are actively looking for contacts with construction/demolition companies or other suppliers and then collect the products with their own transport. Transport services are a significant source of income. E.g. ÅBD receives almost half of its revenue from transport services for customers. The bulk of the annual operating costs comprise of employment and rental expenses. The latter are to a large degree covered by municipal programs for social support and other authorities such as the Employment Service offering employment for long-term unemployed persons.

- **Sales-based reuse as part of recycling centres or re-use parks** (key examples are Alelyckan in Gothenburg, ReTuna, Halmstad's Byggåtervinning (2007–2009))

The goal of re-use supports both environmental and social objectives. The reuse of construction and demolition waste is only part of the re-use parks. Usually, less space / premises are required for the delivery, storage and sales compared to re-use outside recycling centres (see above). To a large extent the collection takes place through the recycling centres and the assortment of collected products and materials is much more diverse. Customers are mostly private individuals. The staff is looking less actively for contacts with construction and demolition companies. Own transports are used to a much lesser extent than in facilities outside recycling centres.

- **Non-sales-based reuse** (key examples: Byggboden in Jönköping, Benjamin's reuse)
 - In these examples the main objective of reuse is environmental. These are mainly test activities and only in operation for one year. The collection sites dedicated to recycling are quite small and the recycling rate is low scale in comparison to the operations described above. The operations do not offer any transport – neither for collection nor to customers. The operating costs are much lower compared to sales-based reuse examples. Here the staff need to spend less time on re-use than, for example, the staff at recycling centres with sales-based reuse (for example, to check that the products do not disappear or are sorted properly). The number of visitors and satisfied customers has increased after the introduction of these collection models. The municipalities also experience the test period as a success.

Although many challenges for all recycling initiatives are quite similar, some are more specific depending on the form of recycling. The main challenges and suggestions for overcoming obstacles and exploiting the opportunities are presented in the table below.

Relevant	Challenges	How to overcome obstacles / take advantage of opportunities *
For all re-use categories	Lack of reliable statistics	Systematic methods for collecting the statistics should be evaluated and introduced
	Lack of information, knowledge and awareness throughout the recycling chain	Targeted information campaigns for stakeholders throughout the chain: communicate relevant environmental and social-economic benefits to relevant stakeholders. Gather and disseminate good examples to both companies and individuals (for example, new trends and concepts, such as "repurposing", "makerspaces", "creative designs" and a like)
	Products vary greatly → difficult to achieve reuse on a larger scale	Evaluate opportunities to participate in business models based on the "intermediate storage" concept or in the form of direct cooperation with actors in the construction industry.

Relevant	Challenges	How to overcome obstacles / take advantage of opportunities *
		Facilitate the expansion of the market for reused goods in municipalities through dedicated actions promoting their use. Increase reuse among individuals, through targeted information campaigns, education (e.g. re-purposing, new design, makerspaces and the like) or improving the availability of reusable goods using digital information tools
Sales-based re-use	High annual costs	The introduction of transport services should be evaluated as a way to earn additional income. Prioritize / focus more on the collection of leftover new construction materials (highest value). Collaborate with the social services through trainees; find partners / business models for lower rental costs.
	Low interest among the construction industry and end clients	Improve collaboration with waste companies: • informing companies about opportunities of return for reuse; • find opportunities to collect products submitted as waste at recycling centers. Improve collaboration with municipal units (for example, those responsible for demolition permits) to inform, demand that reuse operators be present at demolition. Increase awareness and knowledge of clients (property owners, private individuals) that they can pose demands for reuse to construction companies
	Social goals can both prevent and promote reuse	Collaboration with recruitment / recycling companies and waste companies. Steps need to be taken to motivate trainees and to expand their professional knowledge and skills in selecting reusable products/materials.
Sales-based reuse outside of recycling centres	Assets from the recycling centres are of the lowest economic value	Improved cooperation and feedback with the staff at waste companies/recycling centres. The availability and presence of staff, which is a general challenge for many recycling centres, should be evaluated at the start of reuse

Relevant	Challenges	How to overcome obstacles / take advantage of opportunities *
Sales-based reuse as part of recycling centres or re-use parks	Large investments and long lead times	Placement next to recycling centres gives a better access to reusable products from recycling centres than it does in separate operations thanks to better communication and collaboration between staff and waste companies → reduces costs and generates higher revenue
Non-sales-based reuse	Small reuse volumes, measurement systems missing, unexplored behaviour changes	Evaluate opportunities to expand this model through larger collection areas, better infrastructure and extended information campaigns aimed at building and demolition reuse. More studies are needed on changing behaviour from different actors as well as a better understanding of environmental benefits with a focus on e.g. lowering transport intensities.

The report also presents a summary in table “Think about” for municipalities which do not have any re-use practices but are planning to start them. The summary refers to described practices, summarizes benefits and challenges.

Inledning

Bakgrund

Årligen genereras nio miljoner ton icke-farligt avfall från bygg- och anläggningssektorn, vilket motsvarar cirka en tredjedel av allt avfall som uppstår i Sverige. På grund av den stora mängden avfall och de möjligheter som finns att återvinna eller återanvända materialet är bygg- och rivningsavfall ett prioriterat avfallsflöde i den nationella avfallsplanen och i det avfallsförebyggande programmet. Bygg- och rivningsavfall kan komma både från hushåll och kommersiella verksamheter och det kan samlas in och hanteras på de kommunala avfallsanläggningarna. Omkring hälften av avfallsmängden från bygg- och anläggningssektorn återvinns som konstruktionsmaterial, exempelvis som återfyllnad eller som sluttäckning på deponier (Almasi, Miliute-Plepiene et al. 2018). Denna utveckling står i konflikt med statens visioner för cirkulär ekonomi och strävan mot ett hållbart samhälle eller Avfall Sveriges vision, "Det finns inget avfall".

Återanvändning står högt upp i avfallshierarkin och är således ett sätt att förebygga avfall och skapa en längre livslängd för en produkt. Tyvärr är återanvändningen av byggprodukter ganska liten. Den senaste rapporten från Avfall Sverige visade att bygg- och rivningsavfall bara återanvänds på återvinningscentraler ett tiotal ton i dagsläget (Avfall Sverige 2019). Dock visade en annan studie från Avfall Sveriges att det finns en outnyttjad potential att återanvända byggprodukter (Hultén, Youhanan et al. 2018). En studie som IVL har gjort (Almasi, Miliute-Plepiene et al. 2018) visar att det dessutom är relativt lätt att återanvända vissa avfallsfraktioner såsom exempelvis glasull.

Allt fler kommuner satsar på olika former av återbruk av byggprodukter i anslutning till återvinningscentralerna eller separata avfallsanläggningar såsom Återbyggsdepå i Malmö, byggboden på Jönköpings Sorteringsgård, Halmstads Byggåtervinning, Moras Återbruk m.fl. Dessa avfallsanläggningar skiljer sig åt när det gäller affärsmodeller, kostnadsstrukturer, samarbete med andra aktörer, logistik, osv. Det ökade intresset för återanvändning av byggprodukter gör att kommunerna behöver undersöka vilka förutsättningar som finns för att öka återanvändningen av byggprodukter i just deras kommun samt att dela med sig av goda exempel och lära av andra.

Syfte och mål

Syftet med projektet är att öka kunskapen om vilka förutsättningar som finns, och krävs, för att därigenom öka andelen återanvända byggprodukter från bygg- och rivningsavfall som samlas in i olika kommuner.

Målet är att identifiera ett antal goda exempel och förstå de viktigaste utmaningarna och fördelarna med de cirkulära lösningarna och att ta reda på hur man kan övervinna hinder och utnyttja möjligheterna på bästa sätt.

Rapporten inkluderar:

- Detaljerad beskrivning av olika återanvändningsinitiativ på kommuner
- Perspektiv av de intervjuade bygg- och rivningsföretag
- Perspektiv av de intervjuade fastighetsägare
- Andra initiativ
 - Retursystemet Byggpall
 - Nya affärsmodeller och digitala verktyg
- Andra återanvändningsinitiativ (med fokus på andra än bygg- och rivningsavfall) (finns i bilagor)

Metod

Studien baserades på intervjuer med olika aktörer som skapar förutsättningarna för eller påverkar återanvändningen av bygg- och rivningsavfall:

- representanter för kommuner och kommunala företag som satsar på återanvändning (till exempel i anslutning till befintliga återvinningscentraler eller separata verksamheter);
- avfallsproducenter och (potentiella) användare av återanvändbara varor som bygg- och rivningsföretag och fastighetsägare.

Först har vi kartlagt vilken praxis som nummera finns i kommuner. Vi har utgått från information som finns i Avfall Web. Vi har kontaktat alla som rapporterade att de har återbrukat bygg- och rivningsavfall förra året (2018). Det har visat sig att det finns många kommuner som kopplar begrepet "återbruk" med "återvinning" och inte alls hade någon återanvändnings verksamhet i kommunen.

Det var svårt att hitta bygg- och rivningsföretag som ville bli intervjuade. Projektgruppen har kontaktat tjugosju stora och små företag inom bygg- och rivningsbranschen för intervjuer. Av de som har blivit kontaktade, har bara sju tackat ja till att delta i en intervju.

Av den anledningen bestämde projektgruppen att även intervju andra relevanta aktörer som Retursystemet Byggpall och aktörer som satsar på nya affärsmodeller inom branschen.

Sammanlagt intervjuades 34 personer. Bygg- och rivningsföretagen som vi har intervjuat ville vara anonyma därför refererar vi inte till konkreta intervjuade personer.

Privatpersoner som lämnar bygg- och rivningsavfall för återanvändning eller som köper/använder återanvända material var utanför målen för detta projektet.

Inom projektet genomfördes också en litteraturstudie, men få relevanta studier hittades.

I. OLIKA INITIATIV PÅ KOMMUNER

Sammanlagt har vi identifierat åtta initiativ som har större eller mindre verksamheter för återanvändning av bygg- och rivningsprodukter på kommuner. Vi har också intervjuat fyra andra kommuner som har begränsad förmedling eller ingen förmedling av bygg-/rivningsavfall produkter. Deras erfarenheter är beskrivna i bilagor.

Malmö Återbyggdepå – första verksamheten för återanvändning¹

Malmös Återbyggdepå (ÅBD) är bland den första verksamheten för återanvändning i Sverige som introducerade återanvändning av bygg- och rivningsprodukter. Verksamheten bedrivs sedan 1997. Målet med återanvändningen var från början att framhäva sociala- och samarbetsprojekt. ÅBD sysselsätter personer som står långt från arbetsmarknaden och kommunens socialförvaltning samarbetar med det kommunala avfallsbolaget SYSÄV.

Hur funkar det?

Malmös Återbyggdepå (ÅDB) drivs av Malmö stads Serviceförvaltning (55 procent) och det kommunala avfallsbolaget SYSÄV (45 procent). ÅDB har en secondhand-butik som specialiserar sin försäljning på olika sorters bygg- och rivningsmaterial och byggkomponenter.

Insamling och logistik

ÅBD äger tre lastbilar och materialet samt produkter samlas in på två olika sätt:

- runt 95 procent av insamlingen sker via företag, mest bygg- och rivningsföretag som vill bli av material som går att återanvända/sälja. Bygg- och rivningsföretag kontaktar Malmö Återbyggdepå som då brukar hämta material med egen transport. Företagen betalar inte för att lämna material och transporten är arrangerad och betald av ÅBD. Vid stora mängder av material köper man tjänster externt och ibland transporterar företagen själva sina produkter till ÅDB och bekostar transporterna.

¹ Allt i detta kapitel är baserat på en intervju med och data från Zeljko Kozul, Återbyggdepå, Malmö stad, Serviceförvaltningen (2019-05-02)

- de resterande fem procenten av de produkter och material samlas in på återvinningscentralerna som ägs av SYSAV. På återvinningscentralerna finns antingen en container eller någon annan plats (exempelvis ett litet hus) för att samla in återanvändbara produkter från privatpersoner. Personalen från ÅBD sorterar produkterna på återvinningscentralerna och transporterar säljbara produkter, med egen transport, till second hand-butiken.

Hur mycket? Vilka material återanvänds?

ÅBD tar emot och säljer begagnat byggmaterial och utbudet varierar från enstaka varor till material i stora upplagor. I sortimentet finns bland annat betongplattor, kakel, tegel, isoleringsmaterial, fönster, takpannor, lysrörsarmaturer, beslag, gångjärn, skåp, bänkar och överblivet byggmaterial (Kozul, 2018). Tabellen nedan visar statistiken för de insamlade produkterna och materialet åren 2015-2018.

Tabell 1. Exempel på mängd (i ton) av olika byggmaterial och byggkomponenter som kommer till ÅBD

Material/produkter	2015	2016	2017	2018
Tegel	2500	520	230	1680
Sten och betong	148	145	102	155
Virke	4	41	5	9
Fönster och dörrar	115	43	31	67
Takpannor	220	106	82	61
San. porslin	15	9	4	4
Gips	72	65	6	63
Inredning	45	23	19	15
Vent. Smide	-	-	20	15
Isolering	11	15	3	35
Vitvaror	-	-	1	1
VVS detaljer	-	-	3	4
El-artiklar	-	-	2	2
Byggstål	-	-	26	32
Diverse	350	78	1	2
Totalt	3 480	1 045	535	2 145

Mängden insamlade produkter varierar mycket under åren, från omkring 500 ton år 2017 till 3 500 ton år 2018, och det beror bland annat på att ÅBD har begränsat med förvaringsutrymme. Ibland kan större rivningsföretag lämna stora mängder på en gång. Det som kommer från SYSAV redovisas i ton, men inte på sammansättningen av material/produkter. Transportkostnader är bland de största problemen verksamheten har men däremot har produkter, som exempelvis, dörrar eller fönster tillräcklig med restvärde för att täcka transporternas och personalens kostnader.

Bemanning av återvinningscentraler vid insamling är viktig för att säkerställa kvalitet av insamlade produkter och material. Om återvinningscentralen är obemannad, blir materialet väldigt blandat och till följd bli det ganska tidskrävande att sortera bort

material som är inte säljbart. Bortsorterat material (ej säljbart) klassas som avfall som ÅBD betalar avfallsavgift för till SYSÄV i de fall materialet lämnar återvinningscentralen.

De viktigaste källorna för återanvändbara produkter presenteras nedan.

Tabell 2. Källor för återanvändbara produkter på ÅBD.

Källor för återanvändbara produkter	Material/produkter
Rivningsföretag	Tegel och tegelprodukter, virke
Byggföretag som sysslar med renovering	Takpannor
Byggföretag som sysslar med nybyggnation	Överblivna gipsskivor och isoleringsmaterial, virke
Tillverkare	Gipsskivor (till exempel felförpackade eller delvis skadade)
Privatpersoner	Loppisprylar, inredning (exempelvis skåp), dörrar, fönster

Bearbetning och sortering

Det är bara tegel från rivning som bearbetas vidare av ÅBD:ns personal. Tegel samlas på pallar, skrapas rent, staplas och sorteras enligt kulör, storlek och kvalitet. Kross som finns kvar efter sorteringen och bearbetningen kan ibland tas emot av byggföretag och används som fyllningsmaterial vid byggnation av exempelvis, parkeringsplatser, gångstigar eller vägar.

För andra material behövs det inte särskild bearbetning utan det man tycker går att återanvända sorteras direkt på rivnings-/hämtningsplatsen. Det som då inte kan användas sorteras bort direkt. Exempelvis sanitetsporslin som kan vara upp till 50–60 procent skadat och sorteras bort vid hämtningen.

För material som samlas in på återvinningscentral görs sorteringen på plats. För material som samlats in från de obemannade återvinningscentralerna är behovet av sortering större.

Kvalitet och farlighet

En tumregel är att inte ta emot material eller produkter om det finns risk för miljöföroreningar eller hälsorisker. Sådana produkter kan innebära stora kostnader för vidare behandling, sanering eller hantering som farligt avfall på SYSÄV. För vissa produkter har ÅBD specifika rutiner kring eventuella risker. När det gäller tegelmassor (både hela, krossade eller sågat tegel) från rivning tar rivningsföretag prover för att ta reda på om det inte finns farliga ämnen i materialet. Sedan gör ÅBD extra prover och skickar dem till labbet på SYSÄV Industri AB. Materialet tas bara emot om provsvaren är negativa.

Om virke lämnas in kontrollerar ÅBD om det är behandlat. Är det behandlat så tar man inte emot det eftersom det kan vara farligt avfall (exempelvis tryckimpregnerat trä). Det innebär stora kostnader för behandlingen om man inte säljer det vidare.

För loppisgrejor eller inredningsmaterial som man tar emot har man en regel om att inte ta emot något material/produkter som har risk att innehålla farliga ämnen. Exempelvis tar man inte emot färg (oavsett lösningsbas) eller andra material som kan innehålla explosiva eller brandfarliga ämnen.

ÅBD kontrollerar inte på något sätt några risker som finns med de överblivna produkterna/materialet eller produktionsspillet från byggföretag och/eller producenter. Allt detta anses som nya produkter och borde inte innehålla några farliga ämnen. Byggprodukter och komponenter kasseras ibland på grund av förpacknings- eller transportskador alternativt på grund av att byggföretagen inte ser någon möjlighet att återanvända det överblivna materialet för kommande byggprojekt. Till exempel hamnar ibland nya gipsskivor hos ÅDB på grund av att en eller flera skivor är skadade i en större förpackning.

Bild 1. Sortimentet på Malmö ÅBD. Källa: J. Miliute-Plepiene

Bild 2. Återanvändbara varor på Malmö ÅBD. Källa: J. Miliute-Plepiene

Information

ÅBD har sin hemsida, där de presenterar vilka produkter och material de säljer. Dessutom sprider SYSAV information om insamlingen på återvinningscentralerna via vanliga kanaler för återvinning (broschyrer, hemsidan). Bygg- och rivningsföretag kontaktas oftast av ÅBD:s personal genom befintliga personliga kontakter eller aktiv sökning.

Mest populära materialet

ÅBD prioriterar insamling av de mest efterfrågade materialen/produkterna, till exempel tegel (hela, krossade eller sågade), takpannor, fönster, dörrar, virke, isolering, gips och loppisprylar. Isolering och gipsskivor är ofta insamlade i nyskick eftersom de ofta är överblivet material från byggtreprenörer eller tillverkare. Fönster och dörrar har störst ekonomiskt värde av de produkterna som samlas på återvinningscentraler.

Kunderna på ÅBD är i de flesta fall byggföretag (75 procent), resten är privatpersoner.

Kostnader²

Verksamheten invigdes 1997. Det finns ingen tillgänglig data på hur mycket det kostade att inviga/anpassa lokalen till återanvändning.

De årliga kostnader som uppstår inom verksamheten administreras av olika verksamheter inom kommunen:

- Kommunteknik på serviceförvaltningen på Malmö stad tar hand om ekonomi och kontrollerar de mer direkta kostnader som uppstår på ÅBD: fyra heltidsanställda (ledare till praktikanter), lokalhyra, driftkostnader, bearbetningskostnader och transporter.
- JobbMalmö på serviceförvaltningen på Malmö stad administrerar och täcker kostnader för de 8–12 praktikanter som jobbar med arbetsmarknadsinsatser. Kostnader täcks delvis från kommunen och delvis staten.
- SYSAV täcker kostnader bara för 1 heltidsanställd och de små kostnaderna som uppstår på återvinningscentralerna vid insamlingen (utom transporter till ÅBD), till exempel lokal eller personalen på återvinningscentralerna. Om ÅBD skulle ha minus i sin nuvarande verksamhet (av den delen som administreras av Malmö stad) ingår det i avtalet att SYSAV ska hjälpa till att täcka de kostnaderna, men det har aldrig hänt.

ÅBD får sina **intäkter** från försäljning av byggnadsmaterial (nytt, begagnat och bearbetat). Intäkter för transporttjänster (leverans till kunder) redovisas genom en annan verksamhet

² Allt i kapitlet är baserat på en intervju med och data från Ronnie Astemo, Controller, Malmö stad, Serviceförvaltningen (2019-09-02).

på serviceförvaltningen. De får inga intäkter för inlämning av material eftersom bygg- och rivningsföretagen eller privatpersoner inte betalar för att lämna material.

Intäkterna (på cirka 4 Mkr) täcker fyra heltidsanställda, lokalhyra, driftkostnader och transportkostnader. Personalkostnaderna utgör ungefär 1,5-1,9 Mkr per år. Utöver dessa bemannas verksamheten med en heltidsanställd från SYSAV och mellan 8 och 15 praktikanter som jobbar på diverse arbetsmarknadsåtgärder (där kostnaden redovisas på JobbMalmö). Om man skulle inkludera personalkostnader för all bemanning på ÅBD skulle kostnader landa på 6-9 Mkr³, vilket alltså inte skulle täckas av dagens intäkter. Optimalt och önskvärt skulle vara en bemanning med 20 praktikanter för att exempelvis uppnå den mängd återanvändning som ÅDB har tillstånd (10 000 t/år).

Den andra stora kostnaden är **lokalhyra**. Lokalen på Spikgatan som ÅBD hyrt från kommunen i flera år kostar bara 0,3 Mkr per år, dock ska verksamheten nu flytta till en annan mindre lokal (på 3 000 m² inne och 10 000 m² ute). Det var ett politiskt beslut av Malmö stad eftersom den tidigare lokalen ska säljas. En bedömning av marknadsmässig hyresnivå landar på cirka 1,8 Mkr per år. Det finns planer på att Malmö stad ska ta större delen av den kostnaden i framtiden.

Maskiner och transporter utgör inte en så stor del av kostnaderna och transporttjänsterna (ut till kund) som ÅBD erbjuder täcker alla driftkostnader. ÅBD äger tre lastbilar, tre truckar och en hjullastare. Insamling från återvinningscentralerna och från bygg- och rivningsplatser arrangeras och betalas av ÅBD:en (via egen personal och egna fordon). I enstaka fall, vid större leveranser, kan det förekomma att ÅBD köper tjänster av en annan leverantör. Kunder som köper material eller produkter på ÅBD har möjlighet att också köpa transporttjänster från ÅBD för marknadspris. Intäkterna från transporttjänsterna ut till kund täcker de transportkostnader som uppstår i verksamheten (för hämtning av material). Exempelvis fick, år 2017, ÅBD 1,8 Mkr i intäkter för transporttjänster medan driftkostnaderna för transporter låg på ungefär 0,5 Mkr. Transporttjänsterna redovisas och administreras av en annan verksamhet på serviceförvaltningen.

Tabell 3. Exempel av kostnader på ÅBD

Typ av kostnad	Exempel på kostnader	Kommentarer
Intäkter	Cirka 3 Mkr är intäkter från försäljningen (nytt, begagnat och bearbetat) (år 2017)	Utan försäljningen har de intäkter från transporttjänster på cirka 1,8 Mkr (år 2017)
Personal	Cirka 5,5 – 9,0 Mkr i personalkostnader om all personal (inkl. praktikanter) skulle inkluderas	12 – 20 anställda, varav 4 heltidsanställda (resten praktikanter). För 4 heltidsanställda

³ Projektgruppen har grovt uppskattat kostnader för praktikanter, baserade på nuvarande kostnader för 4 anställda på ÅBD (1,5-1,9 Mkr), det behövs 12 – 20 anställda, då landar kostnader på cirka 5-9 Mkr totalt.

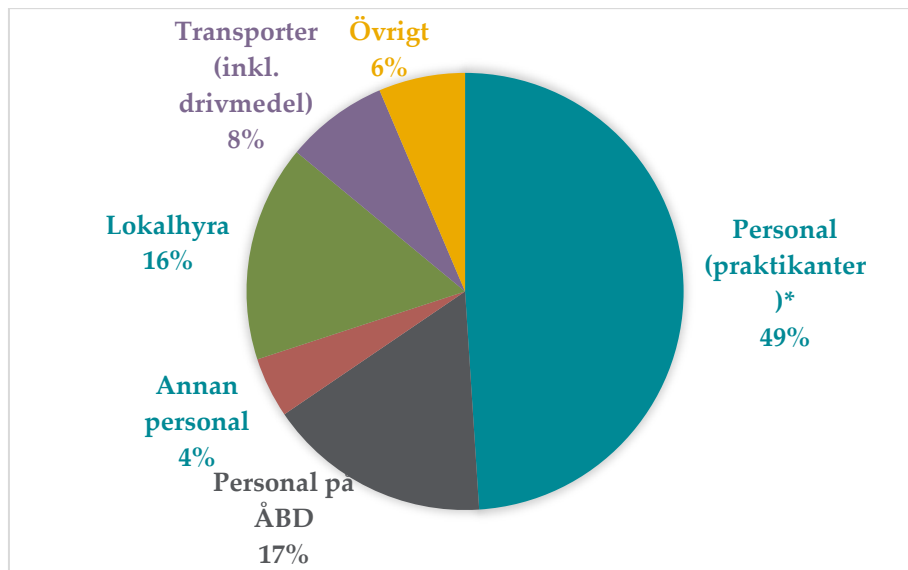
Typ av kostnad	Exempel på kostnader	Kommentarer
		(arbetsledare för praktikanter) som täcks av ÅBD är kostnaderna cirka 1,5-1,9 Mkr/år
Lokal	Cirka 0,3 Mkr betalades år 2017, men marknadsmässig hyresnivå skulle landa på 1,8 Mkr	Nuvarande lokal är på 8 000 m ² inne och 8 000 m ² ute. De ska snart flyta till andra nya lokaler (på 13 000 m ²) med högre hyra
Transporter	Insamlingen arrangeras på bekostnad av ÅBD. Ibland köper ÅBD tjänsten att samla in materialet från bygg-/rivningsplatsen.	Kunderna kan köpa transporttjänster separat (från annan verksamhet än ÅBD) för marknadspris (cirka 600 kr/timme). Det täcker helt de kostnader som ÅBD har för transporter (inklusive det för insamling)
Övriga	0,4 Mkr per år för interna administrationskostnader	HR funktioner, administration, ekonomi, interninformation
Informationskostnader	Cirka 10 tkr per år	För hemsidan, informationen uppdateras av personalen som är anställd på ÅBD, men ibland behövs underhållsarbetet (var 3 år på cirka 30 Tkr)

Om man beräknar de faktiska kostnaderna ligger de på ungefär 10-12 Mkr⁴ / år medan intäkter för försäljningar inklusive transporttjänsterna utgör cirka 4 Mkr. Den största delen av kostnaderna utgör personalen (Figur 1), där den största delen i dagsläget täcks av kommunen eller staten som betalar för de praktikanter som jobbar på ÅBD. Intäkterna som man får täcker fyra heltidsanställda och intern administration. Dessutom är hyran som de betalar i dagsläget väldigt låg. Det skulle behövas minst 7-8 Mkr till i intäkter för att helt täcka kostnaderna för all personal och en marknadsmässig hyra. Om man skulle vilja starta upp liknande verksamhet behöver man leta efter billig personal och billig lokal.

Hela samhällskostnaden är dock inte inkluderad (varken social och miljönyttan) som Återbruksdepåns tjänster utgör. Vissa källor (Sanberg 2018) hänvisar till att ÅBD har hjälpt 3 000 personer att komma ut på arbetsmarknaden. Återanvänt material betyder minskade mängder av avfall och minskad miljöpåverkan. Dessutom utgör återanvänt

⁴ Här inkluderar vi alla kostnader som marknadsmässig lokalhyra och personalkostnader för praktikanter

material eller produkter stora besparingar av koldioxid och annan miljöpåverkan genom minskad tillverkning av nya produkter.

Figur 1. Uppdelning av totala årliga kostnader inklusive transporttjänster på Malmö Återbruksdepå. Kostnader för insamlingsplats och arbetad tid för personalen på återvinningscentraler ingår inte här.

*personal (praktikanter) – grovt uppskattade kostnader av personalen som inte betalas av ÅBD, utan betalas av kommuner eller staten för de praktikanter som står långt från arbetsmarknaden.

** lokalhyra – en bedömning av marknadsmässig hyresnivå för de lokaler som ÅBD använder (i praktiken betalar man 15 procent av värdet).

Utmaningar

- Vinsten från försäljning av produkter och material beror väldigt mycket på personalens förmåga att sortera/behandla och deras personliga kontakt med bygg- och rivningsföretagen. Det finns inget stort intresse från branschen att lämna in avfallet till återanvändning även om detta är gratis och det beror på olika faktorer. En är att det oftast inte är leverantörerna utan beställaren som betalar avfallsavgift, vilket betyder att de inte känner av skillnaden i kostnad.
- Återanvändbara produkter som lämnas av privatpersoner på återvinningscentraler har inte samma ekonomiska värde som det som lämnas av företagen. Det är tidskrävande för personalen (upp till 3 timmar per insamlingstillfälle att sortera produkterna på obemannade återvinningscentraler.

Möjligheter och positiva sidor

- Verksamheten samlar in och återanvänder störst mängd återanvändbart material bland de aktörer som intervjuades.
- Transporttjänster för leverans av inköpta produkter åt kunder är en stor del av inkomsten (cirka 40 procent). Dessa bör utökas.
- Överblivet nytt material (till exempel från stora byggprojekt eller tillverkare) har det högsta ekonomiska värdet och kan utökas.

- ÅBD skapar insamlings- och transporttjänster för återanvändbart material åt de allra flesta återvinningscentralerna på SYSAV.
- Målet med ÅBD var från början att, bland annat, utgöra en socialtjänst i form av att förbereda personer för arbetsmarknaden. Sedan 1997 har verksamheten sysselsatt över 3 000 personer och tycks vara effektiv för att nå detta mål.
- Samarbete med socialtjänsten via praktikanter och en låg hyra gör att det går att täcka de kvarvarande kostnaderna med intäkter.
- ÅBD tar i dagsläget inte emot material från SYSAV:s avfallsanläggning där verksamhetsavfall samlas in. Det kan finnas potential att återanvända material och produkter även från sådana anläggningar.

Insamling och försäljning på Kretsloppsparken Alelyckan i Göteborg

Hur fungerar det?

”Kretsloppsparken Alelyckan” i Göteborg anses vara den första kretsloppsparken i Sverige och den invigdes 2007. Parken består av en **återvinningscentral** och en **återvinningsstation** (där kastas förpackningar) och **tre butiker** (Puntus 2016). Dessa är följande (Puntus 2016):

1. *Returhuset*. Arbetar med social verksamhet där de driver ett café och reparerar cyklar. Huvudsakliga målet är att försöka få in människor i arbetslivet igen.
2. *Stadsmissionen*. Säljer återanvända husgeråd, möbler och kläder.
3. *Återbruket*. Säljer till största delen återanvänd, fast inredning (exempelvis dörrar, fönster, möbler och byggnadsmaterial) men de har även elektronik. Återbruket har ungefär 900 m² i hallen och ungefär 1000 m² utomhus.
4. *Återvinningsplats*. En sorteringsstation där besökarna möts av personal som hjälper till att samla in avfall till återbruk som senare rustas upp och flyttas till någon av butikerna för försäljning.⁵
5. *Återvinningscentral*. En station där grovavfall samlas in för återvinning.

För att ta sig till Återvinningscentralen måste man passera sorteringshallen där man blir ombedd att skänka återanvändbara varor/kläder till Stadsmissionen, Humanbridge och annat material till Återbruket och Returhuset (se Bild 3 nedan).

⁵ Hela sorteringshallen är på 460 m², delen för insamling av återbrukat byggmaterial till Återbruket är ca 15 m².

Bild 3. Plan av Kretsloppsparken Alelyckan. Källa: Puntus(2016)

Bygg- och rivningsavfall för återbruk kan lämnas på sorteringsstationen, där det sorteras och skickas vidare till *butik* Återbruket. Återvinningscentralens personal jobbar aktivt för att få använda saker från återvinningscentralen till återanvändningen. Dessutom hämtar kretsloppsparken återanvändbara varor från 11 andra återvinningscentraler. Innan de hämtas sorteras det en första gång på plats av både personalen på återvinningscentral och sedan av den transporterande personalen. Vid återanvändningscontainrarna lämnas inte bara bygg- och rivningsmaterial/produkter, utan allt annat som kan återanvändas (Hogedal 2019).

Återbruket har funnits i cirka 10 år längre än Kretsloppsparken. På den tidigare kretsloppsparken fanns det en rivningsfirma men deras verksamhet togs över av Göteborgs stad. Det kommunala fastighetsbolaget, Higab, byggde kretsloppsparken och hyrde ut den till förvaltningen "Kretslopp och vatten" på Göteborgs Stad. Sedan dess har "Kretslopp och vatten" administrerat kretsloppsparken. De hyr ut utrymme till butikerna (Stadsmissionen, Returhuset och Återbruket) och administrerar/driver Återbruket (Hogedal 2019).

Bild 4. Kretsloppsparken Alelyckan. Källa: www.higab.se

Hur mycket? Vilket material/produkter?

År 2010 utfördes viktjämnningar av allt som kom in till Återbruket. Under året samlades det in 350 ton (sammanlagt för Återbruket, Stadsmissionen och Returhuset). I dagsläget uppskattar "Kretslopp och vatten" att insamlingen till Återbruket uppgår till cirka 400 ton årligen. Ungefär 250 ton till Kretsloppsparken/Sorteringshallen och 150 ton från de 11 närliggande återvinningscentralerna, samt privatpersoner eller rivningsfirmor (Hogedal 2019).

Tegelstenar, takpannor, toaletter, badkar, fönster och dörrar är mest efterfrågade produkterna. Efterfrågan för andra material är mer varierade och beror på sortiment och säsong. Priset på enstaka produkter sätts med utgångspunkt på kvalité, mängd och tänkt ändamål hos användaren. Till exempel om ett fönster är av sämre kvalité men avser användas till ett växthus, kan det prissättas lägre än det av högre kvalité och som troligen kommer användas i ett nytt hus (Hogedal 2019).

Insamling och logistik

Det är många privatpersoner som lämnar till Återbruket i mindre mängder. Det är också möjligt för bygg- och rivningsföretag att lämna till Återbruket. I dessa fall kan det komma stora mängder på en gång (till exempel dörrar, fönster). Dessutom kan vissa byggföretag ha produktions- eller installationsspill från nybyggnationer eftersom man ibland beställer lite mer än vad som behövs för säkerhets skull. Det är ofta som överblivet material eller produkter inte kan flyttas till andra byggnationer. I sådana fall ringer byggfirmorna till Återbruket och meddelar att det finns material som kan hämtas. Återbruket kan hämta mindre mängder (med en mindre lätt lastbil) till kretsloppsparken (gratis om det är bra, användbara produkter). Vid större mängder behöver företagen transportera själva till Kretsloppsparken. Oftast blir det billigare för bolagen att skicka en container till Återbruket för återanvändning, än att betala behandlingskostnaden för det som blir avfall (Hogedal 2019).

På Alelyckan lämnar företagen användbara produkter gratis till återbruket, men de får betala om de kastar avfallet på återvinningscentralen. Det senaste året har det spridits mer information och nu finns det fler företag som lämnar produkter/material på Kretsloppsparken. Dock är det fortfarande bara enstaka företag som vänder sig till Alelyckan men trots detta blir mängderna från företag större än de från privatpersoner (Hogedal 2019).

Kvalitet och farlighet

Bedömningar om materialets risker vid insamlingen baseras ofta på personalens erfarenhet och kunskap. Särskilda utbildningar, handböcker och dylikt finns inte. Majoriteten av personalen har erfarenhet från jobbet på återvinningscentralen och vet vilket material de borde vara mer försiktiga med, exempelvis vilka fönster, bänkar som är gjorda i ett kompositmaterial med asbest i. Fönster gjorda av PCB kan man känna igen genom att kolla på tillverkningsdatumet. I sådana fall sorterar man ut det och lämnar på återvinningscentralen istället. Mängden farliga produkter eller material som kommer till återanvändningen bedöms vara låga (Hogedal 2019).

Oönskade ämnen, som egentligen inte definieras som farliga, kontrolleras inte. Exempelvis kontorsstolar som kan ha blivit behandlade med flamskyddsmedel som kunder inte skulle vilja ha med (Hogedal 2019).

Information

Det mesta av informationen går genom sociala medier (Facebook och Instagram), där det ibland delas bilder på produkter. Det gör informationskostnaden låg. (Hogedal 2019).

Bild 5. Återbruket på Alelyckan i Göteborg. Källa: www.higab.se

Kostnader

Området byggdes om och gjordes till Sveriges första kretsloppspark i en storstad (inkl. återvinningscentralen och andrahandsbutikerna), till en kostnad av **40 Mkr** (Puntus 2016).

Verksamheten på Återbruket finansieras av intäkter från försäljning. Den årliga omsättningen på Återbruket ligger på cirka 5–6 Mkr. I kostnader ingår poster som hyra (runt 1 miljon/år), driftkostnader (el- och värme) och anställda där personalen utgör den

största delen av kostnaderna. De senaste tre åren har verksamheten varit lönsam eftersom försäljningen har ökat och i dagsläget har verksamheten ackumulerat cirka en miljon kronor som buffert för dåliga tider. Det finns åtta anställda på Återbruket och upp till fem arbetstrainees som huvudsakligen inte jobbar med försäljning utan hjälper till med mindre uppgifter (exempelvis fräscha upp produkter, kolla om vitvaror fungerar, osv.) (Hogedal 2019).

Verksamheten på återvinningscentralen finansieras av avfallstaxan. Där finns nio anställda som inte bara arbetar med insamling av bygg- och rivningsavfall utan även andra arbetsuppgifter på återvinningscentralen vilka utgör större delen av deras sysselsättning. Kretsloppsparken har en lastbil som används till att hämta återbruksvaror till Kretsloppsparken. Dessa transportkostnader finansieras också av avfallstaxan eftersom det anses som förberedning för återanvändningen (Hogedal 2019).

Utmaningar

- Fler byggbolag borde vända sig till återanvändning och högre krav bör sättas på byggföretagare att ta hand om restmaterial på ett bättre sätt.
- Nå ut till fler människor, fler behöver få information om att återanvändning finns. De höga kostnaderna för annonseringar är ytterligare en utmaning (Hogedal 2019).
- För de som vill starta liknande verksamhet: "man måste våga att sätta igång och börja helt enkelt, det tar lite tid, men till sist går det bra". Det kan ta upp till 2 år tills verksamheten blir "lönsam". Risken här är att kommersiella aktörerna är främst vinstdrivna och fokuserar på att "plocka russin från kakan" istället för att tänka mera miljömässigt (Hogedal 2019).
- Eftersom Kretslopp och vatten är ett kommunalt bolag som driver Återbruket kan detta anses som konkurrenshämmande för näringslivet om en privat organisation skulle bedriva samma aktivitet i närheten (Puntus 2016).

Möjligheter och positiva sidor

- I likhet med ÅBD har Återbruket också arbetstrainees men de får mycket mindre uppgifter än heltidsanställda. Återbruket skulle klara sig ekonomiskt utan praktikanter (till skillnad från Malmö ÅBD), men att ha arbetstrainees är en positiv input för verksamheten. Det är också bra att Återbruket kan erbjuda en plats där folk kan arbetsträna och samtidigt göra en bra miljöinsats (Hogedal 2019).
- Placering bredvid återvinningscentralen verkar ge bättre tillgång till återanvändbara produkter i jämförelse med Malmö ÅBD tack vare bättre kommunikation och samarbete bland personalen.
- Miljöstimulanspengar. Det är svårt att göra aktiviteter för återanvändning lönsamma i större skala vilket då fortfarande kräver subventioner från kommunen eller staten. Tillsammans med mer reparationsaktiviteter på plats kan detta bidra till att fler produkter och material kommer in i återanvändning (Hogedal 2019).

Insamling från återvinningscentralen utanför kretsloppsparken i Alelyckan

Kretsloppsparken samarbetar med 11 andra återvinningscentraler utanför kommunerna och där samlar de in en del av det återanvändbara byggmaterialmaterialet. Vi har intervjuat ansvarig personal på två av återvinningscentralerna: Lerums Hultet i Lerums kommun och Öjersjö i Partille kommun.

Alla återvinningscentraler har ett gemensamt inpasseringssystem vilket innebär att invånare och företag inom dessa kommuner kan åka till Kretsloppsparken i Alelyckan med samma kort.

Båda kommunerna samlar in återanvändbart byggmaterial i antingen en 10- eller 20-fotscontainer. Det finns informationsskyltar utanför containrarna och sorteringsinstruktioner till besökare som förklarar vad de tar emot och inte tar emot för återanvändning. Återbrukets containrar är placerade bredvid ingången, direkt efter insamlingen av farligt avfall. Mängden varor/produkter som inkommer vägs inte i dagsläget och tillförlitlig statistik om mängden och de olika materialen är inte tillgänglig för varje kommun. Det finns inga skriftliga rutiner (exempelvis handböcker om användbart material) utan det är personalen på återvinningscentralerna och transportpersonalen från Alelyckan som har en dialog kring vilket material som borde accepteras eller inte.

Kostnaden för återanvändningen på återvinningscentralen är låga eftersom det bara behövs plats för en container och tillgänglig personal som hjälper besökare vid behov.

Utmaningar/möjligheter

- Att göra det attraktivt att lämna varor/produkter (Lerums kommun).
- Personalens tillgänglighet och närvaro är det som är utmanande för många återvinningscentraler. Under vissa perioder eller dagar blir det många besökare på återvinningscentralen och personalen blir då mindre tillgängliga för besökare vid återanvändningscontainern (Partille kommun).
- Mer skriftliga instruktioner/handböcker om återanvändbara material skulle underlätta tillfällig eller ny personal att komma ingång med arbetet (Partille kommun).

ReTuna - återanvändning i form av kommunal fastighetsägare/hyresvärdar i Eskilstuna

Hur funkar det?

Ett välkänt exempel på återanvändning är ReTuna. De öppnade 2015 och är världens första köpcentrum för återbrukat material så kallad "Återbruksgalleria", helt dedikerat åt att sälja återanvändbara varor. En av butikerna, AMA Outlet, säljer också bygg- och rivningsvaror.

ReTuna konceptet ägs av Eskilstuna Energi & Miljö (EEM). Konceptet består av en fastighet med lokaler för butiksverksamhet, restaurang och lager samt centrumledare och

konferenskoordinator. ReTuna hyr ut lokaler till 14 affärer – allt från fritids- och inredningsbutiker till butiker med återanvändbart byggnadsmaterial och fysiska webbbutiker. ReTuna huserar även en konferenslokal och en folkhögskoleutbildning inom "Recycle Design - Återbruk". Dessutom finns en återvinningscentral ägd av EEM där hushåll i Eskilstuna kommun kan komma och lämna sitt avfall. Produkter/material för återanvändning samlas in på en avdelning av återvinningscentralen som man kallar *Returen*. ReTuna är designat på ett speciellt sätt; om man vill åka till återvinningscentralen hamnar man först på *Miljöboden* där farligt avfall kan lämnas. Under samma tak finns *Returen*. Efter att man har lämnat sitt avfall på återvinningscentralen eller återanvändningsvarorna på *Returen*, kan man ta en shoppingrunda inne på ReTuna Återbruksgalleria där butikerna och en cafeteria finns. På ReTuna finns också "Pantamera Express", där stora mängder av pant kan tas emot snabbt (100 förpackningar/2 min) (Puntus 2016, Hellström 2019, ReTuna 2019).

Viktiga aktörer för återanvändning med bygg- och rivningsprodukter:

1. Eskilstuna Energi & Miljö (EEM) som ägs av Eskilstuna kommun och driver två verksamheter.
 - a) Den först är ReTuna som är en del i bolaget Eskilstuna Energi & Miljö. ReTuna ansvarar för verksamhetssamordning, uthyrning av lokal och informationsspridning (exempelvis studiebesök). Det är kommunen som äger bygganden och har två anställda på ReTuna (Hellström 2019).
 - b) Den andra delen är verksamheterna återvinningscentralen, Miljöboden och Returen. Utsorterat material från Returen och det som inte går att sälja i second hand-butiker tas omhand av personalen på återvinningscentralen. Verksamheten finansieras av avfallstaxan (Hellström 2019).
2. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltning i Eskilstuna som driver "AMA" (Aktivitet, Motivation och Arbete, arbetsmarknadsprojekt i kommunen). De ansvarar för tre verksamheter på ReTuna:
 - Sortering på Returen: Personal från AMA (cirka 10 anställda) hjälper kunder vid Returen och tar emot de produkter/ material som ska återanvändas. De sorteras och fördelas därefter mellan de olika butikerna som säljer återanvända produkter inne i gallerian som reparerar, fixar till och säljer sakerna vidare i butikerna (Sundstedt 2019).
 - Tar hand om försäljningarna på AMA Outlet för bygg- och rivningsavfall (cirka 6 anställda) (Sundstedt 2019).
 - Sköter cafeterian (Sundstedt 2019).
3. Second hand-butiker och andra verksamheter (exempelvis reparationer). Dessa är mest privatägda, men det finns också flera välgörenhetsorganisationer och organisationer som jobbar på uppdrag av arbetsmarknadsåtgärder (Hellström 2019).

Hur mycket och vilket material återanvänds?

På AMA Outlet säljs för det mesta byggartiklar som exempelvis dörrar, fönster, foder, handfat, toaletter, kyl/frys, spisar o.s.v. Den största potentialen för återanvändning anses vara fönster och dörrar och främst ytterdörrar och balkongdörrar (Sundstedt 2019).

Det finns ingen statistik för vikt eller volym på återanvändningsprodukter förutom butikernas årliga omsättningar. Den årliga omsättningen på alla butiker för samtliga material och produkter ligger på ungefär 14 Mkr. Enligt Hellström (2019) är byggmaterial eller byggprodukter förmodligen inte alls i samma skala som på exempelvis ÅBD eftersom ytan för AMA Outlet är mycket mindre.

Insamling och logistik

AMA Outlet får framförallt produkter och material via Returen på återvinningscentralen. Sporadiskt ringer bygg- och rivningsföretag och meddelar att de har tillgängliga material/produkter och transporten sköts oftast av huvudverksamheten AMA⁶ som AMA Outlet tillhör. AMA äger lätta lastbilar som kan bokas av AMA Outlet vid behov. Sammanlagt driver också AMA drygt 20 andra verksamheter i kommunen (Sundstedt 2019).

Kvalitet och farlighet

Mycket av det material som kommer in till Returen har lågt eller inget värde men trots det accepterar anläggningen allt som kommer från hushållen. På AMA-outlet kontrollerar de varje produkt innan det läggs ut till försäljning (Sundstedt 2019).

Samtidigt lämnas mycket material som skulle kunna återanvändas på återvinningscentralen, men än så länge har ReTuna regler som inte tillåter att AMA plockar produkter/material från återvinningscentralernas containers (Hellström 2019).

Vad händer med material som inte blir sålt?

Second hand-butikerna och liknande verksamheter brukar sänka priserna flera gånger och till sist lämnas de osålda artiklarna till återvinningscentralen. Vägörenhetsorganisationerna har också separata containrar för de saker som inte gick att sälja. Kasserade/osålda artiklar skickas förmodligen till Östeuropa eller olika afrikanska länder (Hellström 2019).

Kunderna

Det är mest privatpersoner som lämnar in sina saker för återanvändning på Returen men företag diskuteras också som framtida kunder (Hellström 2019). Just nu har AMA Outlet också två stora samarbetspartners som levererar återanvändbara material 2-4 gånger i månaden (Sundstedt 2019).

Kunderna som köper andrahandsvaror är mest privatpersoner, men ibland kan det även vara affärsmässiga återförsäljare (Hellström 2019). Bland de mest populära artiklarna är vitvaror såsom kyl/frys eller spisar (Sundstedt 2019).

Kostnader

⁶ <https://www.eskilstuna.se/naringsliv-och-arbete/arbetsmarknad/arbetsmarknadssatsningar.html>

Vi har inte fått tillgång till specifika kostnader för återanvändning av bygg- och rivningsavfall. I Tabell 4 nedan presenteras ett exempel av vissa kostnader kopplade till ReTunas verksamhet.

Kostnaden för uppstarten av ReTuna var ungefär 40 Mkr (inkl. fastighetsköp och ombyggnad av gallerian). Den budgeterade driftskostnaden för ReTuna för 2020 är 1,9 Mkr. Verksamheten får inget bidrag från kommunen (Hellström 2019).

ReTuna har en anställd som jobbar som centrumledare samt en konferenskoordinator. Butikerna har sina egna anställda. Återvinningscentralen som finns på ReTuna drivs av Eskilstuna Energi & Miljö och personalen finansieras genom avfallstaxan (Hellström 2019, Kandell 2019). Personalen på Returen administreras av AMA med två arbetsledare och 14 personer som deltar i "sociala projekt" (Sundstedt 2019).

Verksamheten på AMA Outlet-butiken drivs av sex anställda. De totala intäkterna från försäljningarna på AMA Outlet ligger på 1–1,3 Mkr årligen och täcker mestadels lokalhyran på cirka 110 m². Intäkter från försäljningar täcker inte deras kostnader med sammanlagt 20 anställda. Personalkostnaderna från de 20 medarbetarna täcks av Arbetsförmedlingen och Eskilstunas kommun. Enstaka transporter vid insamling av större mängder av bygg- och rivningsprodukter täcks av kommunens AMA-enheten (Sundstedt 2019).

Tabell 4. Exempel av kostnader på hela ReTuna (Hellström 2019, Kandell 2019, Sundstedt 2019)

Typ av kostnad (per år) och intäkter	Exempel på kostnader för kommuner eller kommunala bolag	Kommentarer
Intäkter	Hyra på 1,4 Kkr/m ² /år AMA-Outlet betalar runt 1,5 Mkr/år för 110 m ²	En s.k. trappmodell användes vid starten – butikerna betalade 50 procent år ett, 75 procent år två, 100 procent år tre. I hyran ingår tillgång till material/produkter som lämnas på Returen.
Personal	710 Kkr/år	En anställd (centrumledare). Annan personal i butikerna bekostas av de privata företagen eller välgörenhetsorganisationer. Personalen på återvinningscentralen och i Returen bekostas av avfallstaxan.
Informationskostnader	250 Kkr/år	Budgeten för år 2020.
Transport	-	ReTuna har inga egna transporter. Fordon för transporter från återvinningscentralerna ägs av Eskilstuna Energi&Miljö. Transporter av byggmaterial till ReTuna arrangeras av privatpersoner och/eller i viss mån av företagare eller AMA.

Utmaningar och möjligheter/ och positiva sidor

- Det mesta av statistiken som visar slutresultatet för återanvändningen för hela ReTunas kedja eller på enstaka butiker finns inte eller är opålitlig (Hellström 2019).
- Ytan som AMA-Outlet (som sköter byggmaterial) har att tillgå är för liten för mängden produkter/material som kommer in; det skulle behövas ett större yta för det byggmaterial som kommer in. Ett bättre nätverk behöver inkluderas bestående av till exempel bygg- och rivningsföretag, företagare, och säljare av det material som inte går att sälja eller kräver reparation (Hellström 2019).
- Det är svårt att locka och samarbeta med aktörer i byggbranschen, där behövs det först och främst insatser med att nå ut med information och få bort "vi gör som vi alltid gjort" stämpeln. "Detta är något som vi jobbar med löpande under året för att sakta men säkert växa oss större och få företag/människor att förstå vinningen av att återanvända material" (Sundstedt 2019).

Byggåtervinningen i Halmstads kommun

Återanvändningen på Byggåtervinningen ligger i Villmanstrands industriområde i Halmstads kommun. Byggåtervinningen bedrivs sedan 1998 med kommunen som ägare vilket delvis liknar verksamheten på Malmös Återbyggdepå. Verksamhetens mål var från början huvudsakligen att prioritera skapandet av arbetstillfällen och sysselsättning för långtidsarbetslösa eller utsatta människor (Persson 2019).

Hur fungerar det?

Byggåtervinningen i Halmstad kommun bedrivs av Arbetsmarknadsenheten på Halmstads kommun. De har t.o.m. en second hand-butik som specialiserar sig på olika bygg- och rivningsmaterial och dess komponenter. Verksamheten samarbetar med det kommunala avfallsbolaget Halmstads Energi & Miljö. Samarbetet innebär att Byggåtervinningen har möjlighet att samla in återanvändbart bygg- och rivningsmaterial på en av deras återvinningscentraler (Persson 2019).

Bild 6. Byggåtervinning i Halmstad. Källa: J. Miliute-Plepiene**Insamling och logistik**

99 procent av materialet samlas in med egen transport från små- och privata företag som ringer in. Byggåtervinningen äger två små lastbilar och i enstaka fall hyr de större lastbilar eller kranbilar för större mängder eller tungt material.

De resterande 1–1,5 procenten av materialet som samlas in sker antingen på plats eller i en container på återvinningscentralen. Materialet från återvinningscentralen samlas därefter in av Byggåtervinningen och transporteras till verksamheten på Slagfältsvägen (Persson 2019).

I framtiden planerar Byggåtervinningen att ha bättre samarbete med Halmstads Energi & Miljö samt att samla in från andra återvinningscentraler på liknande sätt som i Alelyckan (Persson 2019).

Hur mycket? Vilket material? Efterfrågan?

Sortimentet är varierande och inkluderar bland annat tegelsten, gatsten, kantsten, takpannor, dörrar, fönster, vvs- och el-material, grovvirke, sanitetsporslin och överblivet byggmaterial (Persson 2019).

Byggåtervinningen har ingen officiell statistik för insamlade mängder. Ett exempel på mängder kan vara att Byggåtervinningen har sålt en miljon tegelstenar under två år, som uppskattningsvis motsvarar 3 000 ton. Mängden inkommit material varierar från år till år och det beror mest på personalen som deltar i arbetsmarknadsprojektet. Tidigare körde personalen till rivningsplatser och demonterade själva materialet i större mängder. Numera demonterar man inte materialet på samma sätt då den selektiva insamlingen är för svårt att genomföra för personalen. Av den anledningen samlar personalen in allt och sedan sorteras det återanvändbara material ut. Det försämrar däremot materialets kvalitet och försvårar återanvändningen. Materialet som inte går att sortera slängs i containrar som senare går till avfallsbehandling. Dessa containrar kostar mycket i avfallsavgift (Persson 2019).

Efterfrågan av olika material beror på säsongen. Till exempel efterfrågas det mest tegel till växthus, glas och fönster på våren medan det på hösten är taktegel. Den största ekonomiska potentialen i återanvändningen finns bland tegelsten, virke, toalettstolar och liknande sanitetsporslin och möbler (exempelvis garderober, omklädningskåp, plåtskåp) (Persson 2019).

Den största andelen producenter av materialet som lämnar material är privatpersoner, och mängderna fortsätter att öka. Den största volymen (75 procent) av återbruksvaror förs in av företagen och den offentliga sektorn (till exempel skolor och sjukhus). Ibland lämnar också bygghandelsbutiker (exempelvis Beijer Byggmaterial AB) sina osålda produkter.

Kunderna på second hand-butiken är både företag, kommuner och privatpersoner. (Persson 2019).

Bild 7. Sortimentet på Byggåtervinningen. Källa: J. Miliute-Plepiene

Bearbetning och sortering

Vissa inkomna material, exempelvis tegel, rensas på plats. Tidigare användes en egenbyggd tegelrensmaskin men numera rensas det mest manuellt. Andra material sorteras på plats. Det finns inga problem med materialsortering på den bemannade återvinningscentralen men det är väldigt lite som hämtas därifrån (Persson 2019).

Kvalitet och farlighet

Kvalitets- och farlighetsfrågor hanteras av expertbedömning från kvalificerad personal på Byggåtervinning, exempelvis arbetsledare, som är utbildad som byggtekniker. Om tegelsmassor kommer från rivning måste personalen till exempel vara uppmärksamma på om asbest upptäckts under rivningsprocessen. Byggåtervinningen gör inga extra tester utan rivningsföretagen behöver själva bevisa att risken inte finns (Persson 2019).

Upp till 99 procent av den insamlade elektroniken slängs eftersom det är brist på personal som kan kontrollera om produkterna fungerar. Undantag är nya kylskåp och spisar som är lätta att kontrollera och ofta återbrukas (Persson 2019).

Bild 8. Tegel och takpannor på Byggåtervinning. Källa: J. Miliute-Plepiene

Information

Byggåtervinningen sprider inte speciellt mycket information om sin verksamhet. Det är huvudsakligen en broschyr som sprids och som också är tillgänglig på avfallsbolagets hemsida. Det är ganska ofta som allmänheten är omedveten om att Byggåtervinningen finns även om de ligger i närheten av återvinningscentralen. Tyvärr ser också personalen ofta, via staketen mot återvinningscentralen, att helt återanvändbart material lämnas på där istället för på Byggåtervinningen (Persson 2019).

Kostnader och tidigare erfarenheter från arbetet på återvinningscentral

Numera täcker försäljningen nästan alla kostnader så som hyra, driftkostnader och transporter, men inte personalkostnaden. Verksamheten har tre anställda på arbetsmarknadsenheten och 7–8 deltagare i arbetsmarknadsprojekt med olika uppgifter (från praktik till offentligt skyddad anställning (OSA)). Dessa deltagare är delvis betalda av kommunen och delvis av statliga myndigheter som Arbetsförmedlingen osv.

Verksamheten hyr en yta och byggnader på 10 000 m² från kommunen.

För ungefär 10–15 år sedan, innan den nya återvinningscentralen Flygstaden lanserades, fick Byggåtervinning en tillfällig tillgång till *allt* material/produkter på den gamla återvinningscentralen Karlstorp. På den tiden var omsättningarna mycket större än i dagsläget (Persson 2019).

Utmaningar

- Den största utmaningen för verksamheten är bemanningen och de stora arbetskostnaderna. Personalen som kommer via arbetsmarknadsprojekt är vanligtvis långt ifrån arbetsmarknaden och har svårt att anpassa sig eller utföra vissa specifika uppgifter (till exempel bemöta kunder korrekt eller göra en selektiv insamling på bygg- och rivningspaster). Det sistnämnda leder exempelvis till sämre kvalitet på det återanvändbara materialet och högre kostnader i avfallsavgift (Persson 2019).

- Leveranserna av återanvändbart material är ofta baserade på personliga kontakter mellan verksamheten och kommunens personal. Det leder inte till tillförlitliga, regelbundna och systematiska insamlingar med kontrollerbar kvalitet. Ibland försvinner riv-/renoveringsföretag, som var bra på att samarbeta med, från marknaden. Ibland försvinner deras personal med sin erfarenhet och kunskap på grund av personalbyte till följd av till exempel pensionsålder. Tidigare hade Byggåtervinningen väldigt bra samarbete med kommunala myndigheter som gav rivningstillstånd. Då preskriberade kommunen att innan objekten revs skulle de inventeras av Återvinningen för att se vad som kan återanvändas och samla in de saker som kan återanvändas. Numera är personalen okvalificerad att genomföra den selektiva insamlingen och därför tappade man möjligheter att återanvända mer (Persson 2019).
- I dagsläget är insamlingen för återanvändning på återvinningscentralen inte effektiv. Det finns en container där bara små mängder samlas in. Varornas kvalitet är ofta låga eftersom den inte kontrolleras av personalen på återvinningscentralen. Tidigare när Byggåtervinningen hade tillgång till allt material på återvinningscentralen med egen personal (som hänvisade till vilka material som kunde återanvändas) var mängden och kvalitet annorlunda och verksamheten var mycket mer ekonomisk fördelaktig.
- Samarbete med kommunala bolag som driver avfallsfrågor saknas: "De vill samarbeta men vi bromsar varandra hela tiden, ser massor problem utan möjligheter. Vi motarbetar tyvärr." (Persson 2019).
- Det saknas också information om att återanvändningsmöjligheter finns. Även vissa beslutsfattare vet inte att verksamheten finns (Persson 2019).

Möjligheter och positiva sidor

- Den tidigare erfarenheten kring att ha egen personal på återvinningscentralen ansågs som framgångsrik. Det verkar som att ju närmare man är insamlingsplatsen desto mer ekonomiskt lönsamt och fysiskt möjligt är det att återanvända produkter.
- Vissa företag som tidigare var leverantörer slutar lämna material till Byggåteranvändningen (till exempel på grund av personalbyte i ledningen). Vissa chaufförer från bygg- eller rivningsföretag bestämmer ofta själva att de ska köra till Byggåtervinningen istället för återvinningscentralen bara på grund av att de är vana att göra det sedan innan (Persson 2019).

Byggboden – plats för insamling och gratis avhämtning i Jönköping

I de fall där det inte finns någon större aktör som kan ta hand om insamlingen och försäljningen av återanvändbart bygg- och rivningsavfall kan man börja med återbruk på

en mindre (och kanske billigare) skala. Byggboden i Jönköping är ett exempel på enklare återbruk i en kommun.

Hur funkar det?

2018 startade ett kommunalägt avfallsbolag, "June Avfall och Miljö" (Jönköpings, Habo och Mullsjö kommun), "Byggboden" – en plats för insamling av byggavfall. Bolaget började testa ett koncept på Jönköpings bemannade återvinningscentraler (en "sorteringsgård"). Byggboden är en enkel lösning där man kan hämta eller lämna byggmaterial utan kostnader. Den består av cirka 20m² yta under tak där både privatpersoner och företag kan hämta eller lämna byggmaterial (Karlsson 2019).

Återvinningscentralens personal hjälper kunderna att plocka bort allt som inte passar återanvändningen. En gång per vecka plockas varor och material, som inte efterfrågades, bort och flyttas ut till avfallssystemet (återvinning eller förbränning). Inga varor/material repareras eller behandlas på något sätt (Karlsson 2019).

Bild 9. Byggboden i Jönköping. Källa: June&Avfall

Hur mycket? Vilket material återanvänds?

Flera byggmaterial/produkter som till exempel fönster, virke, trä, plankor, oanvända cementsäckar, isoleringsmaterial eller likande hamnar på Byggboden. Vanligtvis hämtas de efterfrågade produkterna/materialet ganska omgående. I dagsläget är det svårt att uppskatta mängden varor/material som tas till återanvändningen eftersom det inte finns rutiner eller någon systematisk metod som används av avfallsbolaget. Det finns däremot planer på att påbörja en undersökning kring detta under den senare delen av hösten 2019.

Stora mängder av varor/material som lämnas till återanvändningen kastas bort och hamnar i avfallshanteringssystemet på grund av dålig kvalitet. Huvudkriterier för kvalitet är att det ska vara helt och visuellt rent. Överblivet nytt material, som till exempel nya isoleringsbalar, cementsäckar och dörrar är mest populära och försvinner snabbt. Det är svårare med fönster som står längre (nya plastfönster är ibland så billiga numera så att det känns värt att ersättas dem med de begagnade) (Karlsson 2019).

Att upprätthålla huvudkriterierna är dock något som kan vara svårt då materialet ganska snabbt kan förstöras på grund av insamlingsättet och det kan även bli problem gällande försäkringsförhållanden. Speciellt känsliga varor/material är till exempel nya isoleringsbalar, cementsäckar eller nya plastfönster (Karlsson 2019).

Kvalitet och farlighet

Det finns ännu inte några speciella rutiner som reglerar och sällar bort produkter/material som kommer in till återanvändningen och som kan innehålla oönskade ämnen. Däremot har personalen på alla återvinningscentralerna gått kurser hos Avfall Sverige gällande hanteringen av farligt avfall (Karlsson 2019).

Information

Det finns en del information om Byggboden som framför allt ligger på June och Avfall AB:s hemsida, samt i enstaka fall skickas - via e-post och/eller SMS till kunder med avfallasabonnemang. En del av den relevanta informationen om Byggboden syns på kommunens avfallsfakturer, fast bara en gång om året. Dessutom förmedlas ett informationsblad (1 gång per år) till olika bygg- och rivningsföretag tillsammans med skickade fakturer (Karlsson 2019).

Kostnader

Själva Byggboden är byggd av ett gammalt kundvagnsgarage som sedan anpassades till en "byggbod". Anpassningen kostade ungefär 5 000 kronor. Inredningen är bland annat baserat på begagnade konsoler och använda lastpallar. Skyltar med information om vilka material som samlas in gjordes av egna resurser utan större kostnader (Karlsson 2019).

Utmaningar och möjligheter/ och positiva sidor

- I dagsläget är återanvändningens storlek i detta exempel troligt mindre än i andra ovan beskrivna modeller.
- Något mätsystem om mängderna som tas in och återanvänds saknas. Det försvårar uppskattningar av miljönytta (Karlsson 2019).
- Verksamheten får många studiebesök av representanter från andra kommuner. Många av besökarna framför farhågor kring lagefterlevnaden i och med att besökarna hämtar varor/material gratis vilket gällande regelverk förbjuder. June och Avfall AB informerar väldigt tydligt att det är okej att hämta från Byggboden men inte från andra delar av återvinningscentralen. Det har inte varit något problem med den lagliga delen tidigare och June och Avfall AB anser att det har funkat väldigt bra. Det finns dock fortfarande vissa oklarheter kring hur en gratis avhämtning från anläggningen (som boden är en del av) tolkas av regelverket (Karlsson 2019).
- Låga kostnader är en stor fördel. Förbrukningsmodellen på återvinningscentralen är ganska lätt att sköta.

Benjamins återbruk i Oxelösunds kommun - gratis avhämtning av olika produktsorter

Oxelösunds kommun driver liknande insamlings- och återbruksförmedlingsmodell som i Jönköping, fast med bredare fokus än bara byggmaterial (Alexis 2019)

Hur fungerar det?

Våren 2018 öppnade Oxelösunds kommun ett litet lokalt återbruk (Benjamins återbruk) på en av de bemannade återvinningscentralerna. Man ser tydligt Återbruket när man kör in på återvinningscentral. Återbrukets totala yta är cirka 15x5 m (75 m²). Den är delvis under tak samt en något större öppen plats för större varor som möbler eller

byggmaterial. Det finns krav på att varorna/materialet som lämnas in ska vara rena, hela och funktionsdugliga. Personalen bevakar inlämningen och sorterar bort olämpliga inlämningar. De bortsorterade varorna/materialet går till det befintliga avfallssystemet (huvudsakligen återanvändning eller förbränning). Från återbruket kan privatpersoner och även företag välja att ta med saker som de vill ha, utan kostnad (Andersson 2019).

Benjamins återbruk drivs av ett kommunägt avfallsbolag "Oxelö Energi" och ligger på deras återvinningscentral. Det är samma personal som arbetar på både kommunens återvinningscentral och Benjamins återbruk. Huvudmålet med verksamheten är enbart sett ur miljösynpunkt, inte ekonomiska eller sociala vinster som i andra kommuner (Andersson 2019).

Hur mycket? Vilket material? Efterfrågan?

Återbruket tar emot ett brett sortiment av varor – exempelvis porslin, hemelektronik, möbler, cyklar, prydnadsföremål, husgeråd o.s.v. Några bestämda begränsningar finns inte. Insamling av textilier sker inte eftersom insamlingen sker utomhus och textilierna riskerar då att bli blöta. Bygg- och rivningsmaterial är inte den största delen av verksamheten. Men det samlas in en viss mängd möbler, kakel, brädor och fönster. Även elverktyg som sågar eller bormaskiner är ganska efterfrågade. Överskottet från olika byggprojekt skulle kunna bidra till återbruket, men som regel sker inlämningar från byggplatser ganska sällan (Andersson 2019).

De mest populära produkterna för avhämtning är möbler. Bland bygg- och rivningsmaterial är det golvmaterial och även virke om det finns. Fönster går fort också men är mer ovanligt att det lämnas in (Andersson 2019).

Mängden insamlat material är inte känt eftersom det inte finns rutiner för detta. Generellt, utifrån genomförda intervjuer, tycker man på återvinningscentralen att antalet besökare har ökat efter att Återbruket invigdes (Andersson 2019).

Sorterings- och behandlingsrutiner

Varorna eller materialen som besökare lämnar in kontrolleras av personalen på återvinningscentralen. De kontrollerar huvudsakligen efter farliga ämnen i produkterna (till exempel kemikalier, asbest o.s.v). Om vissa produkter innehåller farliga ämnen sorteras de bort som farligt avfall (Andersson 2019).

Bild 10. Benjamins återbruk. Källa: www.sn.se

Producenter och kunder

Varorna och materialen lämnas av både privatpersoner och företag. De som hämtar varor/material för återanvändning är mestadels privatpersoner (Andersson 2019).

Kvalitet och farlighet

Det är inte tillåtet att lämna någon form av farligt avfall till återbruket. Personalen är utbildade via kurser för farligt avfall och kan identifiera det farliga avfallet. Några andra rutiner för att utesluta oönskade ämnen finns inte och risken överförs sedan på återanvändaren (Andersson 2019).

Information

Generellt är personalen ganska aktiv när det gäller att hjälpa både de som lämnar och de som hämtar återanvändbara varor och material (Andersson 2019).

Verksamheten sprider information om återbruket i en kommunal tidskrift "Magasinet" som kommer delas ut tillsammans med reklamtidningar. Informationsspridningen kunde utökas ännu mer med hjälp av mer riktade och specifika kampanjer mot aktörer som kan ha överblivet byggmaterial från mindre byggprojekt som kan återanvändas (Andersson 2019).

Rutiner, regler

Det finns vissa regler i återbruksverksamheten som beaktas. Till exempel är de produkter som lämnas till återvinningscentralen för återvinning inte tillåtna att plockas över till återbruket. Kunderna som vill att deras produkter ska återanvändas ska istället hänvisas av personalen till återbruket innan sakerna kastas. Det är inte heller tillåtet för kunderna

att befinna sig på platsen en längre tid för att samla in de bästa produkterna/materialet från återbruket (Andersson 2019).

Kostnader

Kostnaderna för att starta upp och driva verksamheten uppskattas vara små. De nödvändiga installationerna är i form av något enklare skärmtak på den egna fastigheten (återvinningscentralen) (Andersson 2019).

Det krävs dessutom inte speciellt mycket resurser eller tid för att driva Återbruket. Anledningen till detta är att personalen redan finns på plats och de behöver inte sortera, vakta eller kontrollera produkter/material på samma sätt som det behövs på exempelvis försäljningsbaserad återanvändning. På återvinningscentralen finns det tre anställda på plats under tisdagarna och två anställda under andra dagarna. En anställd brukar alltid finnas i närheten av återbruket (Andersson 2019).

Utmaningar

Vissa besökare brukar stanna kvar på återbruket under längre tid för att kunna välja ut de bästa varorna/materialet. Av den anledningen introducerades en regel om att man inte får stanna kvar längre än det behövs då det är en arbetsplats och säkerhetsregler bör beaktas. Ibland dyker det upp en del mindre konflikter bland de som vill hämta produkter men oftast löser de det själva (Andersson 2019).

Det finns ingen statistik på hur mycket som återanvändas.

Möjligheter och positiva sidor

Verksamheten får mycket positiv återkoppling från besökare, speciellt lyfts det faktum att det är gratis att hämta saker för återanvändning. Det är tydlig att denna faktor lockar mer besökare på återvinningscentralen och då får de mer avfall insamlad (Andersson 2019).

Unikt samarbete mellan avfallsbolag och arbetslivsförvaltningen i Härnösand⁷

Hur funkar det?

Härnösands kretsloppspark är en återvinningscentral där det finns möjlighet att lämna användbara produkter till Återbruk. Kretsloppsparken är ett unikt exempel på samarbete med ett kommunalägt renhållningsbolag HEMAB (Härnösand Energi & Miljö AB) och Arbetslivsförvaltningen. HEMAB äger återvinningscentralen och Återbruket samt sköter transporterna. Det är däremot Arbetslivsförvaltningen som driver och utvecklar

⁷ Allt i detta kapitel är baserat på en intervju med Veronika Ström Uotela, Arbetslivsförvaltningen i Härnösand, 2019/09/06

verksamheten vid Kretsloppsparken utan att HEMAB är direkt involverat. All personal på återvinningscentralen och Återbruket är anställda genom Arbetslivsförvaltningen.

Vilka produkter?

På Återbruket, som ligger vid ingången i kretsloppsparken, kan privatpersoner lämna allt som går att återanvända hemma (kläder, textilier, fritidsutrustning, husgeråd, möbler, leksaker och dylikt). De insamlade produkterna sorteras och packas av personalen på kretsloppsparken och hämtas sedan av Erikshjälpen som själva transporterar det vidare till sina butiker. Huvudregel är att det som är trasigt ska sorteras ut. Vad det är för andra saker som behöver sorteras baseras på en konstant dialog med Erikshjälpen. Det enda som samlas in som bygg- och rivningsmaterial är installationsspill av tryckimpregnerat virke (över 1 meter långa). Det samlas in utanför Återbruket på en rullvagnställning och vem som helst kan hämta materialet för återanvändning. Insamlingen har pågått i två år och trenden är att det lämnas lite mer än det tas emot. Anledningen är att det kan vara svårt för allmänheten att förstå hur man kan använda det insamlade materialet. Vissa anser att det inte är tillräcklig bra virke trots att det är nytt. Inga mätningar på mängder har gjorts hittills. De planerar att introducera Byggboden (liknande som i Jönköping) till nästa sommar.

Unik samarbetsform och fördelning av kostnader

Återvinningscentralen och byggnaden till Återbruket ägs av renhållningsbolaget HEMAB, som också betalar driftkostnader och transporter för avfallet från återvinningscentralen. Allt detta betalas av avfallstaxan.

Personalen (max. 14 anställda) som jobbar på kretsloppsparken och Återbruket är anställda via arbetsmarknadsåtgärder. De får bidrag från Arbetsförmedlingen (staten). Arbetslivsförvaltningen (kommunen) betalar också en del av lönerna. Här ligger fokus på sociala mål för att sysselsätta personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och trots det är beredda att arbeta.

Arbetslivsförvaltningen betalar hyran (för Återbruket) för det kommunala renhållningsbolaget. I byggnaden har de flera verksamheter för att sysselsätta personalen.

För det tryckimpregnerade träet är den enda investeringen en rullvagnställning som kostar några tusen kronor. Byggboden planeras att byggas med hjälp av egen personal i deras, så kallade, snickerigrupp.

Personal får Avfall Sveriges utbildningar inom avfall. Senare får de anställda på återvinningscentralen en intern kurs på plats, gällande hanteringen av farligt avfall som ges av arbetsledare på kretsloppsparken.

Utmaningar och möjligheter/positiva sidor

- Återbruk av tryckimpregnerat trä kunde ha varit bättre, man hoppas på att det blir bättre med hjälp av byggboden.

- Samarbetet mellan renhållningsbolaget och Arbetslivsförvaltningen anses som framgångsrik då de har kunnat kombinera både mål inom det sociala och inom miljö.

Stängt återbruk i Mora

Novada AB (Moravatten)⁸ i Dalarna samarbetade i flera år med Moras Återbruk – ett sysselsättningsprojekt på kommunen till personer med intellektuell funktionsnedsättning (personer inom LSS och AME). Återbruket hade en insamlingsplats och lokaler på Moras återvinningscentral där olika produkter, inklusive bygg- och rivningsmaterial accepterades och rengjordes. I viss mån reparerades produkterna också och såldes på Återbruket i Öna. Socialnämnden i Mora beslutade dock att stänga Återbruket. Enligt politikerna var anledningen till beslutet att omsättningen inte var tillräcklig och att lokalen ansågs vara bristfällig⁹. Enligt andra källor behövde socialförvaltningen spara 40 mkr.

Ett generellt problem med återbruk i glesbygdskommuner är logistik och brist på resurser. Det finns heller inte de vanliga återbruksaktörerna i form av välgörenhetsorganisationer som till exempel Erikshjälpen eller Emmaus som skulle kunna ta över återanvändningsaktiviteterna (Sparr 2019).

II. BYGG- OCH RIVNINGSFÖRETAGENS PERSPEKTIV

Projektgruppen har kontaktat tjugosju stora och små företag inom bygg- och rivningsbranschen för intervjuer. Utav de som har blivit kontaktade, har bara sju tackat ja till att delta i en intervju. Listan med de intervjuade företagen finns i bilaga 1.

Generellt är de som intervjuades positiva till återbruk av material och produkter som idag hanteras som bygg- och rivningsavfall. Flera av de intervjuade har beskrivit det nuvarande sättet att hantera material från bygg- och rivningsverksamhet som ett resursslöseri. De ser ett ökande intresse från branschen, men de ser också att det är väldigt få som jobbar konkret med utformning av lösningar för att adressera de utmaningar och barriärer som hindrar ökat återbruk.

⁸Novada (Norra Dalarna Vatten & Avfall) - ett gemensamt kommunalt bolag för Mora, Orsa och Älvdalens kommuner

⁹ <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=161&artikel=7297763>

Tre av de intervjuade företagen nämnde att de jobbar primärt med materialåtervinning och utfasning av farliga ämnen för att uppnå en mer resurseffektiv hantering av material och att de ser på återbruk som en framtida utveckling.

Alla som har intervjuats uppger att det är bristen på ekonomiska incitament för att ge material och produkter till återbruk eller använda det i renoveringar/nybyggnation som är huvudbarriären för ökat återbruk. Det kan till exempel handla om att:

- företag behöver extra tid för att demontera det som kan återanvändas på ett bra sätt;
- det är för dyrt för företag att själva transportera produkter och material som kan återanvändas till de aktörerna som tar de emot det för vidare försäljning;
- att man inte får betalt för de material man lämnar;
- eller att nya material och produkter är för billiga.

Följande underkapitel presenterar resultaten från intervjuerna i tre olika delar. Första två delarna presenterar perspektivet från användare/potentiella användare av återanvända produkter samt perspektivet från producenter av flöden som återanvänds/går att återanvända idag. Det sista underkapitlet presenterar den roll som bygg- och rivningsbranschen ser att kommuner kan ha för att stödja ökat återbruk av produkter och material som idag hanteras som blandat bygg- och rivningsavfall.

Användare/potentiella användare

Flera av de byggföretag som har blivit intervjuade säger att även om det är en utmaning att använda återanvända byggprodukter och material i renoveringar eller nybyggnation, det skulle vara ett incitament för dem att utveckla lösningar om beställare ställde specifika krav på det. Många ser på beställare/kunder som de viktigaste aktörerna för att kunna öka återanvändningen av byggmaterial.

Bland de barriärer som branschen upplever idag finns:

Brist på en gemensamt digital marknadsplats som kan hjälpa byggföretag att hitta de återanvända produkterna som de behöver. Det är utmanande, framför allt för stora byggföretag, att planera inköp av de material och produkter som behövs för stora byggprojekt. Ett av de intervjuade företagen nämnde att de har utvecklat en egen 'resursbank' som en del av ett pilotprojekt för att skapa översikt över material och produkter från egna byggprojekt som skulle kunna återanvändas. De har på så sätt skapat översikt över de produkter som finns tillgängliga, samt att de har kontroll över kvaliteten på produkterna i resursbanken. Trots det medger företaget att det behövs en plattform där alla i branschen skulle ha tillgång till för att säkra resursflöden som branschen behöver.

Brist på en standardiserad kvalitetskontroll är också en viktig barriär i branschen. Byggföretagen känner sig inte trygga med att bruka återanvända material som de inte kan ge en garanti för både med hänsyn till eventuella kemiska ämnen som kan förekomma

samt med hänsyn till funktionen som ett material eller produkt ska utfylla. Det nämndes också att det idag sätts mycket högre krav på nybyggnation än vad det gjordes för 20 år sedan eller mer och det resulterar i att byggföretagen inte kan garantera att de uppfyller kraven om de brukar återanvända material och produkter.

De produkter som identifieras att ha hög potential för återbruk är: glaspartier, tegel, dörrar, fönster, takpannor, spis och kyl, garderober, speglar och badkar.

Producenter

Enligt de intervjuade företagen har en betydlig del av bygg- och rivningsavfall genererats från ombyggnation och rivningar i jämförelse med nyproduktion. Många aktörer i branschen ser avfallshanteringen som 'end-of-life' för gammalt byggmaterial och produkter, men flera intervjuade har nämnt att det finns en stor potential för att öka återanvändningen.

Ett av de företagen som intervjuades ser just 'end-of-life' perspektivet som ett stort hinder för att öka återanvändningen. Företaget säger att rivningsbranschen istället bör se på sig själva som 'start-of-a-new-life' steg i livscykeln för material, och att rivningsföretag ska se på sig själva mer som en leverantör av material än en avfallsgenerator.

Ett av de intervjuade företagen som arbetar med rivning, har skapat ett dotterbolag som bara jobbar med återbruk av de material och produkter som identifieras som återbrukbara innan rivningen. Affärskonceptet för dotterbolaget baserar sig på prenumeration från byggföretag som kan använda återanvända produkter och material. Prenumererade företag meddelar intresse för de material och produkter som de kommer att ha behov av den närmaste tiden. Rivningsföretaget säljer de tillgängliga produkterna (genom dotterbolaget) till kunderna som har anmält intresse. Detta affärskoncept gör att företaget inte har behov av lagringsplats. Affärskonceptet inkluderar också transport till kunden, samt att kunden får en garanti att det som köps uppfyller sin funktion och inte innehåller farliga kemiska ämnen. För att kunna ge den garantin, skickar företaget regelbundna stickproven till ett laboratorium.

Bland de viktigaste aktörerna i värdekedjan för att öka återanvändningen nämns de tekniska konsuler som gör inventering innan rivning. I det steget identifieras också de produkter som ska kunna återanvändas. Det nämns också som viktigt är att de som gör inventeringen förstår återbrukspotentialen av material och produkter från bygg- och rivningsavfall.

Kommunernas roll

Inte alla som blivit intervjuade såg en roll för kommuner för att öka återbruk av material och produkter från bygg- och rivningsavfall. Detta gäller speciellt för de stora företagen som istället tycker att branschen själva ska utveckla lösningarna, men att kommunerna

ska kunna leda utvecklingen genom att använda offentlig upphandling för att driva innovation inom området.

Ett intervjuat företag hade förslag på hur kommuner kan utveckla proceduren för offentliga upphandlingar som nu upplevs för kostsamma för några företag att delta i. Eftersom det medför stora kostnader för ett företag att skriva bra offerter för de offentliga upphandlingarna. Det innebär att de inte alltid kan prioritera sin tid på att skriva dessa offerter och fokusera på innovation. Företaget föreslår att kommuner kan dela upphandlingar i två steg, där första steget skulle kunna vara ett pre-kvalificerings-steg som inte kräver att företagen levererar helt utvecklade offerter.

Å andra sidan ser de mindre företagen att kommuner (kommunala återbruksaktörer, avfallsbolag eller inspektions- och planeringsenheter) skulle kunna ha en viktig roll för att stödja återbruk i framtiden. Till exempel skulle de kunna erbjuda ett antal tjänster som ska kunna öka återanvändningen av produkter och material såsom:

- Inspektion av byggnader innan rivning eller renovering för att identifiera de material och produkter som kan återanvändas;
- Demontering av material och produkter av kvalificerad personal;
- Transport från renovering-/rivnings/byggplatser;
- Utbud av lagringsmöjligheter.

III. FASTIGHETSÄGARNAS PERSPEKTIV

I en av IVL:s studier (Andersson, Gerhardsson et al. 2018) redovisas ett antal centrala hinder och lösningar för ökad återanvändning av svensk *kontorsinredning* och *byggprodukter*. Analysen baseras på data som samlades in via ett enkätutskick och workshops med relevanta aktörer samt granskning av återbruk i andra branscher och länder. Studien identifierade flera hinder som extra betydande och viktiga att öka för återbruket. Dessa inkluderar okunskap, brist på ekonomiska incitament, vanebeteenden, linjära affärsmodeller, tid, lager och logistik och för få aktörer.

I vår studie intervjuade vi olika fastighetsägare både privat, statsägda och kommunala. De har antingen inte återanvänt bygg- och rivningsavfall alls, eller så har de gjort det i enstaka projekt och skalan på återbruket har varit låg i jämförelse med avfallets volymer. Aktörernas åsikter gällande hinder för återanvändning av bygg- och rivningsmaterial stämmer med, eller är relaterade till de hindren presenterade av Andersson et al. (2018).

Först och främst nämndes, **okunskap** i hela kedjan bland de största hindren. Kedjan består av många olika aktörer - arkitekter, projektörer, byggentreprenörer, rivningsentreprenörer, hyresgäster och fastighetsägare. Till exempel kopplar hyresgäster ofta återanvändning till sämre kvalitet, även om det handlar om produkter som bara är ett par år gamla, har full funktion, fyller kvalitetskrav och har bra estetiskt utseende (Denell 2019). Vissa intervjuade nämnde att de brukar spara överblivna varor som skulle kunna återanvänds, men några **formella rutiner** och **systematiskt arbetssätt** saknas som försvårar återanvändningen. Mycket av det sparade materialet har blivit bortglömt och

slängts vid städning för att de behövde platsen för annat (Svensson 2019) (Häggström 2019). Dessutom saknas erfarenhet och leverantörer då marknaden inte är utvecklad för återbruk (t.ex. sätta konkreta återbrukskrav eller räkna klimatavtryck av olika material) (Svensson 2019). Samtidigt tycker många i kedjan att återanvändningen gör verksamheten *svårare* och *dyrare* eller ifrågasätter miljönyttan. Till exempel finns det ofta en inställning kring att återanvändningen kräver fler transporter, trots att det inte är baserat på några utvärderingar. Totalt sätt är det många aktörer som **inte vågar** tro på att återanvändning kan fungera och de väljer helt enkelt att inte göra det (Denell 2019).

Det finns också en föreställning kring att det blir dyrare **ekonomiskt** med återanvändning (Svensson 2019). Vissa intervjuade har genomfört flera pilotprojekt där de kunde utvärdera kostnader för återbruk. I pilotprojekten har det i vissa fall visat att om man river ett mindre eller relativt nybyggda hus kan det vara ekonomiskt lönsamt att återanvända egna inredningsprodukter. Man kan spara både på inköpet av nya material och tid för beställning samt inköp och leverans av nya material. Om man köper återanvända saker utanför organisationen blir det nästan samma totala kostnader för projektet i jämförelse med ett vanligt projekt. Då blir begagnade byggmaterial 50-70 procent billigare än nya, men det ökar antalet arkitekttimmar (Denell 2019). Bristande samarbete med kunder och **lagerbrist** för de material som skulle kunna användas i framtiden nämndes också ofta som ett hinder (Svensson 2019) (Häggström 2019). Dessutom är många gamla **byggnader inte byggda för demontering**.

Å andra sidan blir det inte så **ekonomiskt lönsamt** att få höga hyror på lokaler inredda med återanvända material. Vanligtvis uppskattar inte de kommersiella hyresgästerna återanvändningen och det påverkar fastighetsvärdarna mycket (Denell 2019).

Ett hinder idag är att numera efterfrågas det en mycket större variation av byggprodukter och material som har olika mått, kvalitetsstandard och design. Dessutom saknas det också information och dokumentation för de återanvändbara produkterna (Häggström 2019) som också förhindrar återbruk.

Trots det nämnde många intervjuade att intresset i återanvändningen ökar och vissa påstår att de befinner sig i ett skifte mot att börja återanvända mer. Det beror på interna miljömål att bli CO₂ neutral, allmänhetens intresse i resurseffektivitet och klimatet, olika dialog med leverantörer, deltagande i specifika projekt (till exempel CCbuild, Göteborg väst) och liknande (Denell 2019) (Häggström 2019).

Orsakerna kring varför helt användbara och funktionella varor kastas bort i riv-/byggprojekten har också undersökts. Till viss del beror det på hyresgästernas korta kontraktstider. Till exempel hyrs kontor ofta bara i tre–fyra år och sedan rivs och byts inredningen ut på begäran av nya hyresgäster (Häggström 2019). I vissa fall kan helt funktionella byggnader också rivs ner på grund av ekonomiska resonemang. Till exempel, om byggbolaget har byggrätt på 10 000 m² och ett befintligt hus på 5 000 m² redan finns där, rivs det ofta ner för att bygga nya lokaler (Denell 2019). Andra orsaker kan vara relaterade till de moderna kraven på funktionalitet och tillgänglighet. Det kan också vara för svårt att bygga om ett gammalt hus utan speciell kunskap (Denell 2019).

Kommunala aktörer (som till exempel kommunala fastighetsägare, återbruksaktörer, avfallsbolag och enheter ansvariga för rivningslov och planering) har en viktig roll att underlätta återanvändningen. Dessa roller nämndes under intervjuerna:

- Kommunala fastighetsägare är bättre geografisk koncentrerade och kan göra ett mer övergripande arbete. De kan bygga egna lagringsplatser och/eller reparations- eller rekonditioneringsplatser där långarbetslösa skulle kunna sysselsättas och/eller tränas för arbetsmarknaden.
- Upphandla återanvändbara produkter.
- Skapa mellanlagringsplatser för produkter som är möjliga att återanvända; dessa kan vara en del av avfallshanteringssystemen.
- Kommunens enheter, ansvariga för rivningslov och detaljplanerna borde uppmanas att inte riva hela byggnaden och titta på vad kan återanvändas eller behållas (Häggström 2019).

IV. ANDRA INITIATIV

Enkelt att ansluta till Retursystemet Byggpall

Retursystemet Byggpall har skapats av byggbranschen tillsammans med producenterna, byggmaterialhandlarna och byggtreprenörerna för att effektivisera pallhanteringen. Systemet omfattar helpall EUR-Pall¹⁰ (1200x800 mm) och halvpall (800x600 mm). Även **pallkragar** för hel- respektive halvpallar omfattas. Lastpallen i Retursystemet Byggpall känns igen på sin märkning på höger kloss.

Figur 2. Helpall (vänster) och halvpall (höger) (Byggpall 2019)

Norrlandspall AB är systemets upphandlade pallaktör och levererar byggpallarna till de som är materialproducenter/grossister/leverantörer.

¹⁰ En Europapall (eller s.k. SJ-pall i Sverige) är en standardiserad lastpall i trä märkt med EUR eller EPAL. Den var från början avsedd för transporter på järnväg men snart började även landsvägstransporter använda sig av denna standard. Håligheten är utformad så att en gaffeltruck kan lyfta den.

Materialproducenterna/grossisterna/leverantörerna debiterar vidare till sina kunder med samma belopp. Norrlandspall hämtar och köper tillbaka pallen från den aktör som blir slutanvändare, exempelvis en byggarbetsplats. En helpall i systemet ersätts alltid med 70 kr, oavsett dess skick. Utanför systemet värderas den betydligt lägre. Den höga ersättningen är satt för att uppmuntra återbruk.

Övriga pallar ersätts enligt överenskommelse (Byggpall 2019). Annan ersättning gäller för andra pallar och pallkragar. Det kostar ingenting att ansluta sig till Retursystemet. Hämtning är kostnadsfritt vid minst 85 enheter, annars debiteras en frakt på 200 kr. Systemet täcker hela landet.

En lämpligt skyltad plats utses för stapling av pallarna och pallarna staplas i travar beroende på storlek (hel- respektive halvpall), max 17 stycken på höjden. Pallkragarna viks ihop och bandas på en pall. Halvpallen staplas med fördel i två travar på en helpall (Byggpall 2019).

I dagsläget levereras cirka 1,4 miljoner pallar årligen i systemet, med en returprocent på 60–65 procent (Avfall Sverige 2019, Storhagen 2019). Det motsvarar cirka 5 miljoner CO₂ besparingar per år eftersom en byggpall som återanvänds besparar 1,6 kg CO₂ i jämförelse med en pall som förbränns (Byggpall 2017, Avfall Sverige 2019). Retursystemet för lastpallar i trä vänder sig i första hand till aktörer inom byggbranschen. Numera läggs även fokus på att samla in de pallar som hamnar hos privatpersoner och hantverkare (Avfall Sverige 2019, Storhagen 2019).

Insamling på återvinningscentral

Allt fler kommuner ansluter sig till systemet. Nordvästra Skånes Renhållnings AB (NSR) är bland de första kommunala avfallsbolagen som introducerade systemet på sina fem återvinningscentraler. NSR tar emot pallar både från privatpersoner och från företagare. Ungefär 75 procent av insamlade pallar kommer från privata aktörer (Falkenström 2019).

NSR har ett avtal med Norrlandspall AB. De tar emot alla helpallar och halvpallar i trä (inkl. den gröna och blåa träpallen) och även pallkragar i trä som passar i storlekarna (1200x800 och 800x600). Alla plastpallar utesluts. Personalen behöver bara sortera bort udda storlekar (Falkenström 2019).

NSR upplever insamlingen av byggpallar som enkel och framgångsrik eftersom de har fått in mycket mer byggpallar än man hade förväntat sig. NSR har sedan årsskiftet 2018/2019 återanvänt, genom systemet, 4600 lastpallar som motsvarar förebyggandet av ungefär 99 ton träavfall. Kravet för insamlingen från Norrlandspall AB är väldigt enkelt – att ha pallarna staplade enligt dess dimensioner och en viss storlek på staplarna. De enda som NSR skulle ha önskat att ha är ett hjälpmedel från Norrlandspall AB som får staplarna att stå rakt. Återvinningscentralen har hjullastare (i stället av truckar) som medför att det blir svårare att ha raka staplar och det är lite tidskrävande (Falkenström 2019).

Kostnader

Att introducera insamlingen kräver inga höga kostnader – bara en dedikerad plats på en återvinningscentral eller en avfallsanläggning. Enligt avtalet tar Norrlandspall AB emot pallar i staplar, 17 st på höjden och minst 18 st pallar i längden samt i bredd. Det utgör cirka 21x15 m lagringsplats. Sedan behövs det självklart utrymme för att stapla pallar och för insamling. Det behövs också någon sorts maskin för att stapla pallar (exempelvis hjullastare eller palltruck). I början informerade man kunder via skyltar, senare behövdes inte någon särskild information. Man ser en vägg med pallar och lämnar dit (Falkenström 2019).

Man kan tjäna pengar på insamlingen av pallar. Kunder som lämnar pallar på insamlingsplatser får inte betalt. NSR får betalt från Norrlandspall AB beroende på vilken sorts pall de samlar in (Falkenström 2019).

Nya affärsmodeller och digitala verktyg för att förebygga avfall i stor skala

Nya affärsmodeller utvecklas för att hjälpa till att skala upp återanvändning, ett exempel är Kompanjonen. Företaget är en före detta återförsäljare av byggmaterial och interiörprodukter för återbruk. Nu har Kompanjonen börjat med en annan affärsmodell, förmedlare mellan byggföretag och/eller fastighetsägare och erbjuder tjänster som ska underlätta för både leverantörer och kunder med syfte att fler produkter ska återanvändas genom att de: (1) genomför återbruksinventeringar, (2) tillhandahåller rådgivning och specialistkunskap inom återbruksarbete, (3) säljer och upphandlar återanvända byggprodukter och överskottspartier åt uppdragsgivare, dock utan mellanlager (Håkansson 2019).

Den nya affärsidén innebär att de syr ihop beställningar av återanvänt byggmaterial. De fungerar ungefär som en resebyrå. En beställare som behöver 290 dörrar vänder sig till en sådan agent som sedan tar upp beställningar från olika leverantörer, precis som en resebyrå. Då behöver beställaren bara ha kontakt med en part (Håkansson 2019).

Kompanjonen har specialiserat sig på återbruk i samband med R.O.T-projekt av kommersiella lokaler. Exempel på vanliga produkter är dörrar, glaspartierna, undertaksplattor, möbler eller liknande. Fokus ligger på produkter som byts ut innan livslängden har gått ut. Kompanjonen är verksam över hela landet och utgår från Stockholm, Malmö, Göteborg och Helsingborg. (Håkansson 2019).

Efterfrågan är större än utbudet numera och de största utmaningarna och möjligheterna inom branschen är:

- *Mellanlagring.* Bland de största utmaningarna för återanvändningen med den nya affärsidén är att hitta tillräcklig många produkter av samma typ. Mellanlagring skulle behövas för att öka återanvändningen för både överskottsmaterial och begagnade produkter.
- *Demonteringskunniga aktörer.* Det är ganska svårt att hitta kunnig personal som skulle kunna demontera återanvänt material med de bästa metoderna.

- *Planering i tid.* "Återbruk" som arbetssätt finns inte med i kommersiella R.O.T.-projekt och kommer någon på tanken blir det oftast för sent för att det ska gå att genomföra. Resultatet blir att riktigt bra produkter hamnar i containern för avfallshantering på grund av dålig planering och framförhållning.
- *Återtillverkning.* Det finns inte bara en marknad för återbruk av byggmaterial, utan även en för återtillverkning av byggprodukter. Om det exempelvis finns efterfrågan på begagnade dörrar av en viss typ men de har fel kulör, då finns det tyvärr inget bra system för att måla om dörrarna i industriell skala.
- *Okunskap* är en stor utmaning. Många beställare och fastighetsägare tycker att det kan vara jobbigt och svårt med återbruk och de har en tendens att göra det svårare än vad det är (Håkansson 2019).

Enligt Per Håkansson, från Kompanjonen, kunde kommunernas roll i den nya affärsmodellen vara att erbjuda mellanlagringsplats på sina återvinningscentraler eller avfallsanläggningar.

Kompanjonen har även varit en av deltagarna i det Vinnova-finansierade projektet Centrum för cirkulärt byggande (CCBUILD). En digital plattform har tagits fram, med syfte att stötta branschens omställning till mer cirkulärt byggande med effektivt och kvalitetssäkert återbruk. Inom arbetet har stödverktyg för att inventera och värdera befintliga produkter i till exempel ombyggnads- och rivningsprojekt utvecklats. Genom att på detta vis digitalisera befintliga resurser finns det möjlighet att utvärdera återbrukspotentialen, och även tillgängliggöra produkterna för nya användare genom att synliggöra dem antingen för andra användare inom den egna organisationen eller på extern marknadsplats. Verktygen rymmer också stöd för kvalitetsbedömning samt värdering av återbrukspotentialen i termer av möjlig besparing av resurser/avfallsmängder, minskade växthusgasutsläpp och återbruksvärde i kronor. (31) [31]¹¹

I ett annat projekt finansierat av Vinnova "Resursbank: ökad återanvändning av bygg- och rivningsmaterial" har fokus varit på återanvändbara produkter som samlas in från hushåll. Studien kommer bland annat att undersöka vilka möjligheter som finns att etablera en materialdatabas, eller anpassa redan existerande materialdatabaser (som exempelvis den utvecklade av CCBUILD) för att stödja en mer effektiv tillgång och efterfrågan på bygg- och rivningsprodukter som kan återanvändas.^{12,13}

¹¹ <https://ccbuild.se/>

¹² <https://www.ivl.se/toppen/nyheter/nyheter---arkiv/2019-11-08-resursbank-ska-oka-ateranvandningen-av-bygg-och-rivningsavfall-fran-hushall.html>

¹³ <https://www.ivl.se/sidor/aktuell-forskning/forskningsprojekt/hallbart-samhallsbyggande/resursbank-oka-ateranvandning-av-bygg-och-rivningsavfall-fran-hushall.html>

V. SAMMANFATTNING: UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Från intervjuerna kan vi sammanfatta att:

- Den högsta återbrukspotentialen (både fysiskt och ekonomiskt) finns bland nya varor och material (överblivna, felpackade, osålda o.s.v.) som kommer från olika byggprojekt, tillverkare eller byggbutiker. Ett visst värde finns också bland några specifika produkter med antikvärde (exempelvis gamla röda tegel) eller de som kan användas för designändamål. Det finns även ett stort värde bland redan använda produkter (till exempel dörrar, fönster, sanitetsporslin, möbler och i vissa fall elektronik) som fortfarande kan användas.
- Det finns en stor variation bland kommunerna när det gäller återbruksskala och verksamhets- och samarbetsformer. Grovt kan de befintliga återbruksformerna klassificeras i tre kategorier:
 - **Försäljningsbaserad återanvändning** (som separata verksamheter) **utanför Återvinningscentraler** (exempelvis ÅBD, Halmstads Återvinning):
 - Målet med återanvändningen prioriterar främst de sociala målen. Här samlas nästan enbart bygg- och rivningsprodukter in vilket innebär att man uppnår den högsta återanvändningsvolymen för det materialet. Vanligtvis utnyttjas ganska stora lokaler (upp till 16 000 m²). Insamlingen sker huvudsakligen (upp till 99 procent) från företag, mest bygg- och rivningsföretag som vill bli av med material som går att återanvända/sälja. Verksamheten letar aktivt efter kontakter med bygg-/rivningsföretag eller leverantörer av produkter och samlar sedan in produkterna med egen transport samt erbjuder transporttjänster till kunder. Kunderna är både företag och privata hushåll. Den största delen av kostnaderna utgörs av personal och hyra. Personalkostnader täcks i störst utsträckning av enheten på kommunen som hanterar sociala frågor och myndigheter som exempelvis Arbetsförmedlingen.
 - **Försäljningsbaserad återanvändning som en del av återvinningscentral eller kretsloppspark** (till exempel Alelyckan i Göteborg, ReTuna, Halmstads Återvinning (2007–2009))
 - Målet med återanvändningen stödjer både de miljömässiga och sociala målen. Återanvändningen av bygg- och rivningsavfall är bara en del av kretsloppsparkerna. Vanligtvis utnyttjas mindre utrymmen/lokaler för utlämning, lagring och försäljning jämfört med återanvändningen utanför återvinningscentralen (se ovan). Insamlingen sker i störst uträkning genom återvinningscentralen och sortimentet varierar mycket mer jämfört med återanvändning utanför återvinningscentralerna. Kunderna är mest privatpersoner. Verksamheten letar mindre aktivt efter kontakter med bygg- och rivningsföretag samt att de i mindre utsträckning samlar in produkter

med egen transport än återanvändningen utanför återvinningscentralen (se ovan). Ett bättre samarbete mellan personalen på avfallsbolag och återbruksaktörer gör att återbruksgraden **från återvinningscentralen** förmodligen är högre än den som till exempel finns på Malmö ÅBD.

- *Ej försäljningsbaserad återanvändning* (exempelvis Byggboden i Jönköping, Benjamins återbruk)
 - Målet med återanvändningen prioriterar främst miljöaspekter. Dessa är huvudsakligen testverksamheter. Insamlingsplatserna dedikerade till återanvändning är ganska små. Återbruksgraden är förmodligen stor, men volymerna är små i jämförelse med verksamheter som finns beskrivna ovan. I verksamheten ingår inte transport för insamling eller transport till kunder. Kostnaderna är mycket lägre i jämförelse med försäljningsbaserad återanvändning. Personalen på återvinningscentralen behöver förmodligen lägga mindre tid för återanvändningen än till exempel personalen på återvinningscentraler med försäljningsbaserad återanvändning (till exempel att kontrollera att produkterna inte försvinner eller sorteras på rätt sätt). Besökare och antal nöjda kunder har ökat efter att dessa insamlingsmodeller introducerats. Kommunerna upplever också testperioden som en succé.

Vissa utmaningar för alla återbruksinitiativ är ganska lika medan vissa är mer specifika beroende av återanvändningens form. De största utmaningarna och förslag för att överkomma hinder och utnyttja möjligheterna presenteras i tabellen nedan.

Tabell 5. Utmaningar och förslag för det befintliga systemet

Relevant för	Utmaningar/hinder	Hur övervinner man hinder och utnyttjar möjligheterna
Alla typer av återbruksformer	<u>Brist på tillförlitlig statistik</u> Tillförlitlig statistik om återbruksgrad saknas bland nästan samtliga systemen. Bara ÅBD har delvis detaljerade data som samlas genom vägningen av rivningsmassor. Mängder av insamlade återbruks varor/material uppskattas oftast eller förblir okända. Det försvårar utvärdering för planeringen. Många blandar ihop begreppet "återbruk" med "återvinning". Det orsaker felrapportering i Avfall Web.	Bättre metoder för insamling av statistiken bör utvärderas/introduceras (till exempel enkät för ej försäljningsbaserad återanvändning).
	<u>Brist på information, kunskap och medvetenhet</u> i hela återbrukskedjan Det saknas information och kunskap om var man kan lämna/köpa/ta emot produkter men även hur och varför. Även beslutsfattare saknar kunskap om återbruksverksamheter i sina kommuner. De flesta återbruksaktörer har inga speciella informationskampanjer riktade mot bygg- och rivningsavfall och relevanta aktörer och de flesta intervjuade i byggbranschen vet sällan om befintliga återanvändnings verksamheter.	<i>Allmänt (inkl. kommuner)</i> Utvärdera möjligheten att satsa på speciella informations-, medvetenhetskampanjer riktat mot bygg-och rivningsavfall i hela kedjan från beställare till användare av återanvändbara produkter. Kommunicera klimat-, sociala och ekonomiska nyttor från återanvändning av bygg- och rivningsmaterial och andra varor. <i>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</i> Sprid mer information om befintlig återbrukspraxis till både företag och privatpersoner. Mer aktivt använda befintliga eller skapa nya digitala verktyg för annonsering av återanvändbara varor.

Relevant för	Utmaningar/hinder	Hur övervinner man hinder och utnyttjar möjligheterna
	<u>Typen av produkter varierar mycket → svårt att uppnå återanvändning i större skala</u> Återanvändbara produkter varierar väldigt mycket beroende på säsong. Dessutom påverkas sortimentet av systemets utformning (exempelvis bemanningen o.s.v.). I synnerlighet är det svårt att uppnå en större återbruksgrad om material/varor kommer från återvinningscentraler. Samtidigt behöver byggentreprenörer eller fastighetsägare oftast en större mängd av samma produkter men dessa brukar bara samlas in i en mindre skala. I större byggprojekt genereras ofta större mängder överblivet material som byggbranschen inte har plats för att kunna lagra själva eller flytta det till andra projekt. Dessa material skulle kunna flyttas och förvaras på avfallsanläggningar eller andra lokaler. Byggbranschen saknar i sin tur infrastruktur, rutiner eller medel för att kunna ta hand om det själva.	<i>Allmänt</i> Uppmuntra nya designidéer (till exempel visa genom goda råd eller pilotexempel hur använda produkter kan ersätta nya i ett byggprojekt). <i>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</i> Utvärdera möjligheten att fungera som "mellanlagringsplats" i nya affärsmodeller (till exempel CCBUILD & Kompanjonen) eller i form av direkt samarbete med byggbranschen. Öka marknaden av återanvända varor i kommuner genom handling av återanvända varor. Öka återanvändningen bland privatpersoner, genom riktade informationskampanjer, utbildningar (exempelvis re-purposing, ny design, makerspaces och dylikt) eller bättre tillgänglighet av varor genom digitala verktyg.
Försäljningsbaserad återanvändning	<u>Socialt mål kan både hindra och främja återanvändningen</u> Historisk sett har målet med återanvändningsverksamheten varit att bland annat göra en socialtjänst (socialt mål) i form av att förbereda personer för arbetsmarknaden (undantag är delvis Alelyckan). Det kan ha både positiv och negativ effekt för att uppnå miljömålen. Samarbete med socialtjänsten via praktikanter minskar de direkta personalkostnaderna. Å andra sidan	<i>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</i> Bättre samarbete och dialog behövs mellan rekryterings-/återbruksaktörer och avfallsbolag. Åtgärder måste vidtas för att motivera praktikanter på ett bättre sätt samt utöka deras professionella kunskap och färdigheter.

Relevant för	Utmaningar/hinder	Hur övervinner man hinder och utnyttjar möjligheterna
	kan återanvändningen ställa krav på vissa specifika uppgifter (till exempel lyfta tunga material, göra en selektiv insamling på bygg- och rivningsplatser eller arbeta med kunder) som kan vara utmanande om personalen står långt från arbetsmarknaden eller har brister i språkkunskap. Dessa faktorer försvårar och begränsar både skalan och kvalitet på återanvändningen.	
	<u>Låg intresse av byggbranschen och beställare</u> Högsta värdet finns i material från företagen. Det finns dock inget stort intresse från byggbranschen att lämna in materialet till återanvändning även om detta är gratis. Det beror på olika faktorer som okunskap och informationsbrist som nämnt ovan. Dessutom är det för det mesta inte leverantör utan beställare som betalar avfallsavgiften. Leverantörerna är heller inte särskilt intresserade av återanvändningen eller vana att återanvända produkter.	<u>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</u> Förbättrat samarbete med avfallsbolag: - informera verksamhetsavfallskunder om möjligheter att lämna till återanvändningen. - utvärdera möjligheter att ta emot produkter som är inlämnade som avfall på avfallsanläggningar. Förbättra samarbete med andra kommunala enheter (exempelvis ansvariga för rivningslov) för att informera, sätta krav på till exempel att återbruksaktörer är på plats vid rivning. Öka medvetenhet och kunskap hos beställare (fastighetsägare, privatpersoner) att de kan sätta krav på återbruk till byggföretagen.
	<u>Höga årliga kostnader</u> Kostnader i dagens försäljningsbaserade återanvändning är ganska höga och till största delen utgörs de av personalkostnader och lokalhyra.	<u>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</u> Införandet av transporttjänster borde utvärderas. Transporttjänster åt kunderna för leverans av de inköpta produkterna kan bli en stor del av inkomsten (cirka 40 procent) (hos till exempel Återbyggdepå).

Relevant för	Utmaningar/hinder	Hur övervinner man hinder och utnyttjar möjligheterna
		Prioritera/fokusera mer på insamling för överblivet nytt material (till exempel från stora byggprojekt eller tillverkare) eftersom det har det högsta ekonomiska värdet. Bra samarbete med socialtjänsten via praktikanter och en låg hyra gör att det går att täcka de resterande kostnaderna med intäkter. Vissa risker kvarstår dock i form av osäkerhet med hyresnivåer i framtiden och politiska frågor kring involvering av lågavlönad personal via socialtjänsten.
<i>Försäljningsbaserad återanvändning</i> som separat verksamhet utifrån återvinningscentraler	<u>Tillgångar från återvinningscentralerna är av lägsta ekonomiska värde</u> Återanvändbara produkter som lämnas på återvinningscentraler är inte av det högsta ekonomiska värdet i jämförelse med det som lämnas av företagen. Det kan vara tidskrävande för personalen att sortera produkter, i synnerhet på obemannade återvinningscentraler.	<u>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</u> Det behövs bättre samarbete och återkoppling med personalen på avfallsbolag/återvinningscentraler. Personalens tillgänglighet och närvaro som är en allmän utmaning för många återvinningscentraler och det borde utvärderas vid start en återanvändningsverksamhet.
<i>Försäljningsbaserad återanvändning</i> som andel av återvinningscentraler eller kretsloppsparker	<u>Stora investeringar och långa ledtider</u> Invigning av sådana parker kan kräva tiotals miljoner investeringar. Det kan ta upp till 2 år tills en verksamhet blir "lönsam".	<u>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</u> Placering bredvid återvinningscentralerna verkar ge bättre tillgång till återanvändbara produkter från återvinningscentraler i jämförelse med separata verksamheter långt från återvinningscentralerna. Detta tack vare bättre kommunikation och samarbete mellan personalen och avfallsbolag. Vissa aktiviteter (som till exempel transporter) kan anses som förberedelse till återanvändning och betalas genom avfallstaxan. Allt detta gör att man delvis kan minska sina årliga kostnader och få högre intäkter vid försäljningar.

Relevant för	Utmaningar/hinder	Hur övervinner man hinder och utnyttjar möjligheterna
<i>Icke försäljningsbaserad återanvändning</i> (Byggboden i Jönköping, Benjamins återbruk)	<u>Små återbruksvolymer, mätsystem saknas, utforskad beteende ändringar</u> Ytor och återbruksvolymer är ganska små i jämförelse med andra återbruksverksamheter som nämnt ovan. Det är svårt att samla in statistik på hur mycket som återanvändas. Det finns en risk att gratis varor medför ett ändrat beteende som i sin tur kan öka antalet transporten.	<u>Återbruksaktörer (inkl. kommuner)</u> Utvärdera möjligheter att utöka denna modell genom större insamlingsytor, bättre infrastruktur och utökade informationskampanjer som riktas mot bygg- och rivningsåteranvändning. Mer forskning behövs om ändrat beteende från olika aktörer samt en bättre insyn på miljönytta med fokus på till exempel transporters intensitet.

En sammanfattning av befintliga återbruksmodeller för kommuner som planerar att testa återbrukssystemen av bygg- och rivningsmaterial. Fördelarna och utmaningarna presenteras också.

Tabell 6. Att tänka på för "nybörjare" i kommuner

Möjligheter	Exempel	Nytta	Utmaningar
Systemet Byggpall	NSR	• En av de enklaste metoderna för att uppnå återanvändning snabbt. • Låga kostnader, man kan räkna med lite intäkter från försäljningen.	• Behövs en extra plats på återvinningscentralen.
Icke försäljningsbaserad återanvändning	Byggboden, Benjamins återbruk	• Enkelt att introducera. • Låga kostnader (5 000–10 000 kr). • Ökar antalet nöjda besökare på återvinningscentralen.	• Svårt att samla in statistik på hur mycket som återanvändas. • Vissa material kräver större hanteringsytor. • Vissa kunder vill stanna kvar på återvinningscentralen. Därför behövs tydliga regler.
Försäljningsbaserad verksamhet utanför återvinningscentralen	ÅBD, Halmstads återvinning	Högsta återanvändnings volymer: 500–10 000 t/år i de befintliga systemen och minskade avfallsmängder. Det mesta materialet som kommer från byggföretag innebär stora volymer av förebyggande av bygg- och rivningsavfall.	• Lågt intresse inom byggbranschen, personliga kontakter eller aktiv sökning av material krävs. • Höga årliga kostnader i jämförelse med exempel ovan. Praktikanter via socialtjänster minskar kostnaderna. • Det kan vara svårt att uppnå miljömål med personal som är "långt ifrån arbetsmarknaden".
Försäljningsbaserade verksamhet på	Återbruket i Alelyckan i	• Lägre återbruksvolymer,	• Lågt intresse inom byggbranschen.

Möjligheter	Exempel	Nytta	Utmaningar
återvinningscentraler, kretsloppsparkar	Göteborg, AMA Outlet på ReTuna	men högre återbruksgrad för material från återvinningscentraler (än på verksamheter utanför återvinningscentraler). • Verksamheter brukar också omfatta andra material (loppisvaror osv.). • Närheten till återvinningscentralen ger bättre samarbete mellan personal och bättre kvalitet av material (från återvinningscentraler) än i verksamheten utanför återvinningscentralen. • Högre intäkter från försäljningar och det går att täcka kostnader (Alelyckan). • Socialnytta.	• Större kostnader vid uppstarten än till exempel enstaka försäljningsbaserade verksamheter. • Långa ledtider till full drift.
Handla återanvändbara varor i kommuner	-	Ska öka återanvändningen generellt och ge en större marknad.	Finns inte etablerade vanor/rutiner och saknas kriterier för upphandling av återanvändbara varor.
Öka medvetenheten och kunskapen om nyttan av återanvändningen generellt eller återanvändningen specifikt för bygg- och rivningsprodukter.	-	Ökat intresse för återanvänt material och förebygga avfall hos privatpersoner och i byggbranschen.	Kan vara kostsamt (beror på tillvägagångssätt, mål och effekt av kampanjer).
Utvärdera möjlighet att delta i nya affärsmodeller, nya pilotstudier som t.o.m. erbjuda mellanlagring och möjligheter att uppnå	Pilotprojekt i CCBUILD	Att uppnå återanvändning i industriell skala.	Har inte ännu testats. Kan vara kostsamt.

Möjligheter	Exempel	Nytta	Utmaningar
en större skala för jämlika produkter.			
Utvärdera möjligheter att delta i pilotstudier och prova på nya digitala verktyg för att öka marknaden.	Pilotprojekt i CCBUILD eller Resursbank (IVL)	Att uppnå återanvändning i högre skala.	Har inte ännu testats på återvinningscentraler.

Referenser

- Alexis, P. (2019). "Här kan oxelösundarna byta grejer med varann." 2019, from <https://www.sn.se/nyheter/oxelosund/har-kan-oxelosundarna-byta-grejer-med-varann-sm4545665.aspx>.
- Almasi, A. M., J. Miliute-Plepiene and A. Fråne (2018). Ökad sortering av bygg- och rivningsavfall. Åtgärder för kommunala avfallsanläggningar, IVL.
- Andersson, J., H. Gerhardsson, Å. Stenmarck and J. Holm (2018). Potential och lösningar för återbruk på svenska kontor
- Andersson, P. (2019). Driftchef Renhållning, Oxelö Energi AB. Personlig kommunikation.
- Astemo, R. (2019). Controller, Malmö stad, Serviceförvaltningen. Personlig kommunikation (2019-09-02)
- Avfall Sverige (2019). Kommunerna visar vägen för smart återbruk. Dagens Samhälle.
- Avfall Sverige (2019). Svensk avfallshantering 2018.
- Byggpall (2017). Byggbranschens hantering av standardlastpallar. En jämförande studie av klimatmässiga och ekonomiska avtryck.
- Byggpall. (2019). "Enkelt att vara med." from <https://www.byggpall.se/om-retursystemet/>.
- Byggpall. (2019). "Vad är en Byggpall?", from <https://www.byggpall.se/om-retursystemet/vad-ar-en-byggpall/>.
- Byggpall, R. (2019). Återbruk av lastpallar. Öka återbruket, minska mängden avfall och få betalt för det. Informationsbald
- Denell, A. (2019). Hållbarhetschef, Vasakronan AB. Personlig kommunikation.
- Falkenström, A.-K. (2019). Enhetschef, NSR. Personlig kommunikation.
- Hellström, M. (2019). Projekt- och utredningsingenjör, ReTuna. Personlig kommunikation.
- Hogedal, P. (2019). Enhetschef, Kretslopp och vatten, Göteborgs stad. Personlig kommunikation.
- Hultén, J., L. Youhanan, F. Sandkvist and E. Belleza (2018). Potential för ökad återanvändning – fallstudie återvinningscentraler. Återanvändbara produkter och farliga ämnen i avfall.
- Håkansson, P. (2019). Kompanjoner. Personlig kommunikation.
- Häggström, M. (2019). Hållbarhetschef, Faberge AB. Personlig kommunikation.
- IVL (2019). Digitalisering som stöd för avfallsförebyggande åtgärder och återbruk. Nr2
- Kandell, P. (2019). ÅVC-Chef, Eskilstuna Energi & Miljö. Skriftlig input.
- Karlsson, H. (2019). June Avfall & Miljö AB. Personlig kommunikation.
- Kozul, Z. (2019). Arbestledare, Återbyggdepå, Malmö stad, Serviceförvaltningen. Personlig kommunikation. .
- Persson, M. (2019). Arbetsledare, Halmstads kommun, Byggåtervinningen, utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen. Personlig kommunikation. .
- Puntus, H. (2016). Cirkulär ekonomi & Avfallshantering. En ny infrastruktur genom återbruk. Examensarbete för magisterexamen, Lunds universitet.
- ReTuna. (2019). "Världens första återbruksgalleria finns i Eskilstuna." from <https://www.retuna.se/sidor/pressrum/>.
- Sanberg, E. (2018). Depån får ny plats. Skånska Dagbladet. **18:16**.
- Sparr, S. (2019). Driftledare ÅVC, NODAVA, Personlig kommunikation (2019-09-04).
- Storhagen, N. (2019). Returlogistik. Personlig kommunikation.
- Sundstedt, T. S. (2019). Arbetsledare, AMA ReTuna & AMA Outlet. Personlig kommunikation.
- Sundstedt, T. S. (2019). Arbetsledare, AMA ReTuna & AMA Outlet. Personlig kommunikation.
- Svensson, H. H. (2019). Hållbarhetssamordnare, Akademiska Hus. Personlig kommunikation (2019-10-28).
- Uotela, V. S. (2019). "Arbetslivsförvaltningen i Härnösand, Personlig kommunikation (2019-09-06)."

Bilaga 1 – lista av kontaktade aktörer

Lista av kontaktade företag eller verksamheter:

1. Zojko Kozul, Malmö Återbyggdepå.
2. Ronnie Astemo, Malmö Serviceförvaltning
3. Nils Storhagen, Returlogistik.
4. Patrik Kandell, ÅVC-Chef på ReTuna, (skriftlig input)
5. Matias Hellström, ReTuna.
6. Pirkko Tuomainen, AMA Outlet, ReTuna.
7. Veronika Ström Uotela, HEMAB.
8. Per Hogedal, Enhetschef, GÖTEBORGS STAD.
9. Håkan Karlsson, June Avfall & Miljö AB.
10. Anna-Karin Falkenström, NSR.
11. Ola Eklöf, Planerare Kundservice avfall, Tekniska förvaltningen, Örebro kommun.
12. Morgan Persson, Byggåtervinningen, utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, Halmstads kommun,
13. Maria Hansen, Lerums Kommun, Tekniska kontoret.
14. Emmaboda
15. Vårgårda/Herrljunga, Mikael Johansson (Renhållningschef)
16. Västervik, Kenneth Gusenhav (Samordnare Återbruket)
17. Borlänge-Energi, Christian Olhans (Affärsområdeschef Avfall)
18. Arvidsjaur kommun, Johan Åberg (Avfallschef)
19. Sabina Sparr, Nodava (Mora, Orsa, Älvdalen).
20. Oscar Aspmann, Krokoms kommun, VA & renhållning.
21. Sofia Samuelsson, Kungälv kommun (svarat skriftligt att de inte har återanvändning för bygg- och rivningsavfall)
22. Andreas Svendsen, Mölndals stad, Tekniska förvaltningen (hade inte tid att bli intervjuad)
23. Patrik Andersson, Oxelö Energi AB.
24. Vasakronan AB,
25. Akademiska hus
26. Fabege AB
27. Telge Fastigheter, Elna Topac
28. Svensk Rivtjänst AB
29. RO-Gruppen AB
30. OCAB AB
31. PEAB AB
32. CS Riv & Håltagning AB
33. Eliaexpress i Halmstad AB
34. Swerock AB

Bilaga 2 – Initiativ med fokus på andra produkter

Intervju med Herrljunga/Vårgårda

- 1. Hur funkar verksamheten, vem ansvarar för vad, vilka roller har kommuner och kommunala bolag? Hur samarbetar ni med andra partners? Hur länge har avfallet samlats in med syfte att återanvändas?**

Har ansvar för renhållning i två kommuner, Herrljunga och Vårgårda. Det finns en stor anläggning som 95 procent Vårgårdabor använder och 5 procent Herrljungabor. Man kan säga att den stora är Vårgårdas för att det är den enda som finns där. Har arbetat där i 11 år och sen långt tillbaka finns PMU – hjulet. Det är en välgörenhetsorganisation inom pingstkyrkan som är starka i Vårgårda och Herrljunga. I den containern ställer man kläder, husgeråd och byggavfall men byggavfall finns i princip inte alls där. Böcker och leksaker samlas också in där. PMU-hjulet kommer och tömmer containern några gånger i veckan och de saker som de direkt ser att de inte kan sälja kan de lämna kvar på återvinningscentralen, men tar de med det är det deras. Kommer de däremot tillbaka och ska slänga sådant som inte gick att sälja måste de betala som vanligt. Ingen hyra för varken container (kan vara deras till och med), ingen kostnad mellan dem förutom om de kommer med avfall externt från deras butik. I Herrljunga finns två mindre återvinningscentraler, där det är socialförvaltningens arbetsenhet som har verksamheten. Där ställs ungefär samma saker in och hämtas. Tanken bakom att det är att socialförvaltningens arbetsmarknadsenhet som har det är för att de kan sysselsätta många och de har även en butik likt PMU-hjulet som heter Reprisen. Samma som i Vårgårda gäller där med att det inte finns några avtal skrivna kring hur deras arbete ser ut mellan varandra. Övrig reflektion är att det inte har behövts avtal för att det aldrig har varit ett problem i en sådan liten kommun kring konkurrens och att två vill använda samma yta.

- 2. Hur mycket byggprodukter/material samlar in/säljer/förmedlar ni årligen? Vilken andel av återbruket (i procent) kommer från återvinningscentral (eller kommunala avfallsanläggningar) och andra källor? Hur samlas byggprodukter in från kommunala anläggningar, återvinningscentraler och andra källor?**

Inga stora mängder. I Herrljunga kan man inte se avfallet på samma sätt som på Tumberg (namnet på återvinningscentralen i Vårgårda) där man ser avfallet på ett annat sätt för att de är större.

- 3. Behandlas/sorteras avfallet/produkterna på något sätt innan det skickas till mottagande anläggningar?**

PMU-hjulet är ganska tuffa i sin bedömning kring vad som tas med och inte. Ganska liten omfattning på verksamhet som lagar och fixar prylarna. De är rädda för att inte få sakerna de tar med sålda och behöva betala för att kasta de på återvinningscentralen igen.

På PMU-hjulet finns det textilhantering som sorteras åt olika håll. På återvinningscentralen finns ingen särskild textilåtervinning. Om man däremot skulle komma med en större mängd så har PMU olika fraktioner i sin butik där en del går till återvinning, en del till försäljningen eller så skänker de till andra länder.

4. Hur mycket kostar det för er att ha återbruksverksamhet, årligen?

Ingen kostnad för återvinningscentralen. Butiker betalar inte för att ha container där heller. Det finns inget syfte med att ha kostnad för att ha den verksamhet där eftersom det är värt att ta vara på det som går.

5. Vilka kostnader till återbruk av återanvända byggprodukter kan man identifiera? (Skyltar, personal, insamlingsplats, årliga kostnader)

Eventuella kostnader är butiken när de ska göra sig av med de som inte säljs till återvinningscentralerna. Om verksamheten skulle skalas upp kommer det kosta att bygga nytt hus eller ny mottagning och inom 4 år ska en ny återvinningscentral faktiskt byggas. Då återbruk ligger i tiden så kommer förmodligen någon form av ny yta eller hus byggas till det syftet och det är en kommande konstanad. Vem som ska bemanna den eller så vet de inte.

6. Hur samarbetar ni med andra verksamheter i kostnadsfrågan och vilka kostnader är allokerade till er? (transporter, vem betalar, hur mycket?)

Inget samarbete idag.

7. När det gäller samarbete generellt, vilka typ av samarbeten vill du se och ser du några hinder eller utmaningar med dessa?

På den stora återvinningscentralen finns en stor trähög som är störande och då de ser den stora mängd trä/virke/plankor som slängs. De öppnade då upp för att samarbeta kring högen för några år sedan. Han bjöd in arbetsmarknadsenheten på besök och erbjöd samarbete om att de kunde vara där och ta tillvara på det. Han bjöd in till samtal om att plocka ut träplankorna och ta ut spikar för att använda i egen försäljning eller eget bruk. Träavfallet är det största flödet inom byggavfallet och det är synd när det är sådan stor omsättning i det och det är inget fel på materialet. Vid diskussion kom hinder och frågetecken upp om vem som gör vad? Hur man skapar en schysst arbetsmiljö? Kommer byggvaruhandeln se oss som konkurrent i och med liten kommun som inte vill

konkurrera ut? Finns andra exempel på verksamheter där de etablerade företagen har stört sig på liten verksamhet som hjälper till, i de fallet handlade om arbetsmarknadsenheten som ordnade att tvätta och städa bilar. Man kan bara hoppas att det faktiskt skulle gynna alla och att alla har förståelse för det.

8. Vilka insamlingsinstruktioner, andra informationskällor är tillgängliga för kunder (t.ex. på skyltar)?

9. Den finns en skylt på containrarna om vem som ansvarar för den och vad det ska slängas i den. I Vårgårda så borde 90 procent och säkert mer känna till PMU-hjulets verksamhet och att butiken i Vårgårda finns. Även att man kan lämna i den containern. Samma gäller Herrljunga. Vilka sorts av bygg- och rivningsprodukter återanvänder/säljer ni mest nu?

Vilka bygg- och rivningsavfalls organisationer/grupper tror du har den högsta potentialen för återanvändning?

Händer att frågor kring reservdelar från ex. frys eller kyl kommer in. De har som policy att det som är slängt är slängt. Väldigt sällan som någon kommer och frågar om material de kan hämta. Hittar någon nått i hjulets container så får de köpa det i deras butik. Det har hänt att vissa kan gå och kolla om något finns att hämta. Men i regel för elektronik är det Elkretsens saker när det väl är slängt och då är regeln att det som är slängt är slängt. Börjar man klippa i kablar osv är det inte speciellt populärt. Det underlättar även för personal att säga att det har nolltolerans till att man går och plockar upp saker. Rent lagligt tror han att det skulle vara okej att plocka upp ur "slängt". Lagfrågan är något som han tycker vi borde ta med oss och kolla upp då det kan vara en sak som många vill veta. Om återvinningscentraler får ta upp saker ur slängt och skänka eller sälja det vidare. Generellt är det troligtvis ingen framgångsfaktor att arbeta med att plocka upp saker som är slängt. Det kan också vara känsliga frågor som om något är från dödsbon osv. Efterfrågan på saker måste också finnas. Det är inte så många som köper från second hand men som lämnar där.

10. Hur arbetar ni för att undvika att produkter som innehåller farliga ämnen återanvänds?

Ingen bra rutin för det idag. De som ställs in i containern kollas av personalen från PMU-hjulet som hämtar det. Vill de inte ha de eller om det är farligt avfall så slängs det och tas hand om direkt på återvinningscentralen.

11. Vilka är de viktigaste utmaningarna för byggmaterialåteranvändning (t.ex. relaterat till insamling, information, distribution, kostnad, lagstiftning)? Hur kan man lösa dessa utmaningar?

Det är svårt att få det att gå runt ekonomiskt. Det handlar om stora ytor och stora grejor. Ska man börja hantera ex. toalettstolar och badkar osv så går det inte in så mycket i en container för att hålla det väderskyddat. För andra material så finns det förbättringspotential hos ex. PMU-hjulet där man kan sätta upp belysning för att göra det mer inbjudande och märka upp i containern så det bli bra sorterat från början. Ser man inte tydligt när de ska hämtas är risken att mycket mer slängs.

12. Vilka grupper utgör de största/viktigaste avfallsproducenterna respektive återbruksanvändare?

Privatpersoner som köpare. De som lämnar är nog mest snickare som faktiskt har verksamhet. Det gäller nog inte byggföretagen lika mycket. Byggföretag kan vara tveksamma till de här men ju mer byggprojekt som startar igång är positivt för dem. I längden borde det då även att gynna dem.

13. Hur utvärderar ni eventuella anbud som kommer in?

(t.ex. när man vill bygga ett återbrukshus av returmaterial)?

Vad har kommunerna för material (rutiner, handböcker, guider) för att kunna jobba vidare mot byggherrar etc.?

Aldrig kommit in några anbud.

14. Finns det några övriga tankar kring det vi pratat om som du vill tillägga?

När det gäller byggavfall och rent privat så finns det fördelar med det och kan absolut tänka sig att köpa andrasortering för fördelaktigt pris. Troligtvis kan väldigt många andra privatpersoner också tänka sig det.

Intervju med Arvidsjaur kommun

1. Du kan väl beskriva lite generellt hur ni arbetar kring dessa frågor.

Inkludera hur eran verksamhet fungerar, vem som ansvarar för vad, vilka roller har kommuner och kommunala bolag?

Det finns en återbruksbutik i en lokal nära centrum som heter Ånyo där personer kan lämna in saker istället för att kasta dem. Mestadels husgeråd och väldigt lite byggmaterial. Vidare finns en filial av detta som ligger i ett tält på återvinningscentralen som finns året om. Där kan man också lämna in saker och oftast kommer de större sakerna dit som exempelvis bilreservdelar, gymartiklar, utomhusgrejer och till viss del byggmaterial. Det byggmaterial som kommer in är fönster, dörrar, takplåtar som sedan

säljs för 20kr styck. Plåtarna används troligtvis till sommarstugor osv då de är begagnade plåtar.

Privatpersonerna är de som lämnar. Byggföretagen har egna lager så upplevelsen är att det sparas där och återanvänds till nästa bygge.

2. Hur samarbetar ni med andra partners i frågan?

Det finns inga partners. Butiken i centrum är däremot granne med röda korset vilket innebär ett samarbete med dem. De skickar mellan varandra, men inget byggmaterial. Där är de mest möbler för butiken och röda korset tar textilier.

3. Någon uppfattning om hur privatpersonerna uppfattar butiken och filialen?

Privatpersoner verkar uppskattar de väldigt mycket men nya trender som köp och sälj på Facebook märks av vilket påverkar butiken och att personer lämnar sakerna där.

4. Hur länge har avfallet samlats in med syfte att återanvändas?

Filialen på återvinningscentralen startade för 8–9 år. Butiken i centrum har funnits i 20 år. Från början var det arbetsmarknadsenheten som hade ansvar vilket innebar att det var folk som lagade saker, målade upp och fixade produkterna för försäljning. Sedan gick de över till avfallsenheten vilket innebar att den delen försvann och det övergick till att man bara tog emot saker som går att sälja. Det finns inga resurser att lägga till för att förbättra produkterna.

5. Hur mycket byggprodukter/material samlar in/säljer/förmedlar ni årligen?

Svårt för de att svara på denna fråga men att det finns en funktion på deras avfallswebb där man kan fylla i men den uppskattningen är väldigt grov.

Ingen uppfattning om hur mycket som lämnas in direkt heller. För många år sedan vägdes allt som kom in under ett år och då var det omkring 70 ton på ett år. Antagligen är den siffran högre idag.

6. Vilken andel av återbruket (i procent) kommer från återvinningscentral (eller kommunala avfallsanläggningar) och andra källor? Uppskattningsvis?

Finns ingen uppfattning kring detta. Avfallsanläggningarna i det här fallet är direkt på återvinningscentral men på grund av liten ort finns inga andra samarbetspartners.

7. Hur samlas byggprodukter in från kommunala anläggningar, återvinningscentraler och andra källor?

Inga andra källor än butiken och filialen.

8. Behandlas/sorteras avfallet/produkterna på något sätt innan det skickas till mottagande anläggningar?

Mottagande anläggningar i detta fall är filialen och butiken där det lämnas in av privatpersoner. Det lämnas direkt och utvärderas om det går att sälja eller inte på plats och det som inte går att sälja kastas direkt på återvinningscentral.

9. Vilka insamlingsinstruktioner, andra informationskällor är tillgängliga för kunder (t.ex. på skyltar)?

Det finns information på deras hemsida, skyltar på återvinningscentralen och ibland annonserar de även i tidningarna. Det finns även skyltat inne i centrum till återvinningscentral via samlingsskylt. Uppfattning är att privatpersoner verkar veta om att det finns och även turister hittar dit vilket är ett gott tecken på att man vet om det.

10. Vilken sorts bygg- och rivningsprodukt eller produkter återanvänder/säljer ni mest nu?

Dörrar och fönster.

11. Vilka sorts bygg- och rivningsavfallsfraktioner har den högsta potentialen för återanvändning (t.ex. ekonomisk och teknisk) inom de olika befintliga återbrukssystemen?

Inga direkta svar på frågan. Hur som helst verkar byggföretagens åsikt när det gäller att lämna byggmaterial vara att det är dyrt att lämna in avfall till återvinningscentral. Faktum är dock att om de faktiskt skulle ha saker att lämna in, exempelvis hela dörrar, kostar det inget att lämna där.

12. Vilka material är mest populära bland kunderna?

Dörrar och fönster är mest aktuellt. De säljs fort då priset inte är särskilt högt och priset sätts direkt på plats utifrån skick men uppskattningsvis en 100–200 kr för dörrar och fönster.

13. Hur arbetar ni för att undvika att produkter som innehåller farliga ämnen återanvänds?

Finns ingen rutin för den typen av hantering men det verkar inte finnas personer som lämnar in det där. Skulle det komma in till just filialen i tältet sorteras det bort direkt då det ligger på återvinningscentral.

**14. Vilka är de viktigaste utmaningarna för byggmaterialåteranvändning (t.ex. relaterat till insamling, information, distribution, kostnad, lagstiftning)?
Hur kan man lösa dessa utmaningar?**

Fokus är att öka återbruket och få in mer material men hur det ska öka har de inga bra svar på. De kan konstatera att får de in mer kan det säljas mer och då kan återbruket också öka. Hur som helst tar de emot allt men frågan är bara hur de ska komma in mer.

Det är sällan något som lämnas från företagen då problematiken är att när de exempelvis river ner saker så går det oftast så fort att materialet går sönder och inte längre aktuellt att sälja vidare. Byggföretagen har inte tid att lägga extratiden på att montera ner materialet för att kunna återanvända det.

Det finns ingen dialog kring hur detta eventuellt skulle kunna ändras då frågan verkar svår. Diskussionen landar oftast alltid på hur dyrt de är att lämna avfallet på återvinningscentral och återvinningscentral arbetar enligt mallar så det precis går att skicka vidare så de kan inte vara billigare heller.

15. Har ni några förslag eller erfarenheter som skulle kunna hjälpa till att öka/skala upp återbruket (relaterade till information, kostnader, lagstiftning, samarbete med olika aktörer etc.)

Ingen revolutionerande ide.

16. Vilka grupper utgör de största/viktigaste avfallsproducenterna respektive återbruksanvändare? Kontakter?

Privatpersoner.

17. Hur utvärderar man anbuden (t.ex. när man vill bygga ett återbrukshus av returmaterial)? Vad har kommunerna för material (rutiner, handböcker, guider) för att kunna jobba vidare mot byggherrar etc.?

Inga sådana tankar. De är glada om någon lämnar in anbud men de kan inte styra något. Läggs något ut kommer oftast bara en in. Upphandling av sophämtning nu i somras där rundringning gjordes till olika företag i trakterna resulterade ändå bara i ett anbud och 43 procent dyrare sophämtning.

18. Finns det några övriga tankar kring det vi pratat om som du vill tillägga?

Inget att tillägga men att det går bra för oss att höra av oss om något dyker upp och han hör av sig om han kommer på något.

Intervju med Borlänge-Energi "Ta till vara"

1. Du kan väl beskriva lite generellt hur ni arbetar kring frågor om ökat återbruk. Vem ansvarar för vad, vilken roll har ni i återbruket?

Borlänge-energi är ett kommunalt bolag som har ansvar för avfallshantering sedan 1969. Har en hyffsad återbruksmarknad i Borlänge. Dels med ideella verksamheten som röda korset, myrorna, Erikshjälpen och "ta till vara"-butikerna som är den kommunala delen av återbruk.

"Ta till vara" är en omfattande verksamhet som säljer mycket och det är kommunen som äger det. Kommer inte återanvändbara saker men inte så mycket byggmaterial. Väldigt lite byggmaterial kommer in till butiken men då är det främst träplankor och plank. Det är cirka 60–80 personer som arbetar där som sedan även kan hjälpa till på den nya tänkta depån. Butiken har verkstad för cykel, elektronik, tv-apparater, möbler, möbeltvätt, svets, sömmerskor och datorer där det kan laga och fixa grejerna. De har även mycket böcker. Det är personer som står lite längre från arbetsmarknaden som arbetar där men som fungerar utmärkt där. Samverkan med dem är bra för byggdepån.

För byggavfall finns ingen bra återbruksverksamhet, bara återvinning av byggmaterial på återvinningscentralen men frågor och arbete kring återbruk har blivit mer de senaste två åren. Anledningen till detta är högskolans x-jobbare som har gett inputs samt några studentanställda. Kommunen har också utrett frågan så pass mycket att det nu är läge att kicka igång några förändringar. Den bild de har idag är att Malmö ligger i framkant i återbruksarbetet men att de också siktar mer på privatmarknaden. Borlänge-energi försöker greppa kundfokus vilket är byggprojekt som både nybyggnation och renovering,

offentlig och privat aktör. Bilden är också att många jobbar linjärt och inte cirkulärt men att en omställning måste ske i hela regionen.

De arbetar i många olika delar och har börjat få mer personer som intresserar sig i frågan. När frågorna började tas upp var det ett försäkringsbolag som intresserade sig direkt för dessa frågor och som ville delta i projektgrupp. Deras drivkraft har inte varit den ekonomiska biten utan klimatet och att minska belastningen och alla dessa skaderegleringar de utför.

Det är omfattande arbeten som gör av olika slag i regionen där vi pratar ett antal 100 miljarder kronor för renoveringar + pengar för nybyggnation. Dalarna är då också ett relativt begränsat område. Marknaden som vi siktar på är cirka halv miljard-1 miljard kronor när vi pratar pengar. En del av de materialet som används här kan återbrukas, väldigt mycket svinn kan minska på byggnationer.

Utmaningar som finns är både från beställarhållet med att skriva förfrågningsunderlag och offentliga upphandlingar samt garantier. Vid renovering kanske inte garantierna är lika viktiga men vid installationer blir frågan relevant. Anledningen till detta är att garantierna troligtvis blir förändrade när man använder återanvänt material och då uppstår osäkerhet vid installationen.

2. Samarbetar ni med andra partners i frågan? Hur?

Det finns inga direkta samarbetspartners idag.

Framöver är det däremot bestämt att köra vidare med kommunen, de kommunala bolagen, försäkringsbolagen, avfallsbolagen i regionen samt Ragn-sells. Den sista nämnt är en tung spelare i detta då det finns tät kontakt med hållbarhetschefen som är delaktig i regeringens delegation för cirkulära ekonomier. Eventuella hinder som dyker upp vid utvecklingen av återbruket kan då tas på regeringsnivå. De har även pratat med tre stora avfallsbolag.

För samarbeten framöver så tittar de även på områden som bemanning, hypoteser kring lokaler, mark, informerat inköp och kommunicerat med olika byggbolag. Byggbolagen är inte lika drivna i frågan själva utan behöver styras med dokument osv. När den nya byggdepån drar igång kommer de ideella företagen inte vara med alls.

Andra potential framöver är om några av de stora byggföretagen som säljer material till ex. Byggmax eller andra aktörer kliver in och driver på frågan. Detta är inget som de ser görs idag. Tanken är att marknaden ska sköta sig själva men det gör det inte just nu.

3. Hur länge har avfallet samlats in med syfte att återanvändas?

Butiken "ta till vara" har funnits länge men har varit mer aktiv sedan 2010. Den lilla delen av byggmaterial som går till den butiken har en fin- och grovsnickerverkstad.

4. Hur mycket byggprodukter/material samlar ni in/säljer/förmedlar årligen?

Materialet mäts i återbrukarna, inte i byggmaterialet. Det som finns som information är att återbruksmaterial som såldes förra året i butik tror han var 450 ton som de körde dit från återvinningscentral var 130 ton.

5. Uppskattningsvis, vilken andel av återbruket (i procent) kommer från återvinningscentral eller andra kommunala avfallsanläggningar? Finns det andra källor?

Finns ingen information om detta.

6. Hur samlas byggprodukter in från kommunala anläggningar, återvinningscentraler och andra källor?

Det är genom att folk lämnar på de olika ställena. Det som är nämnt ovan.

7. Behandlas/sorteras avfallet/produkterna på något sätt innan det skickas till mottagande anläggningar?

Det som kommer in till butiken fixas på plats. Det finns till och med en ångtvätt till alla möbler för uppfräschning.

8. Vilka insamlingsinstruktioner, andra informationskällor är tillgängliga för kunder (t.ex. på skyltar)?

Informationen om återbruket har spridits via olika kanaler. Det finns även en mobil återvinningscentralen som de stannar med 36–38 gånger per år i olika delar av staden med målet att vara i centrum. De tar bara emot återanvändningsbart material. De har även en Instagram "Borlängeenergi" där det nyligen lagts upp bilder på den mobila återvinningscentralen.

9. Vilken sorts bygg- eller rivningsprodukt återanvänder/säljer ni mest nu?

I princip allt som kommer in säljs och väldigt lite går till svinn. Olika kampanjer för att bli av med exempelvis böcker är att ge ut dem gratis för att locka dit människor vilket sedan gör att de passa på att köpa lite andra saker.

10. Vilka sorts bygg- och rivningsavfallsfraktioner har den högsta potentialen för återanvändning (t.ex. ekonomisk och teknisk) inom de olika befintliga återbrukssystemen?

När det gäller material så är det betongplattor eller andra slags plattor, tungt material av värde som ex. granit, tegel till uppfarter. Privatpersoner letar också efter tegelplattor. Det här är material som det tjänas mest pengar på. Olika glaspartier är också intressant. Inte rutor utan andra varianter. Olika slags virke som korta och långa plankor som också kan slussas vidare till skolor som behöver material till deras slöjdsalar istället för att köpa nytt.

Problematik är att det sker många felköp vilket genererar i slöseri, exempelvis fel typ av färg. Förhoppningen är att detta ska in på andrahandsmarknaden och inte slängas. Troligtvis idag är det egna lager hos byggföretagen som byggs upp vilket gäller all typ av material. De som lätt kan uppstå då är att deras lager måste rensas då de byggt upp för stora lager vilket gör att de kastar och sedan byggs de upp igen för att kastas på nytt.

11. Vilka material är mest populära bland kunderna?

Finns ingen direkt bild av vad som är populärast. Många privatpersoner jagar däremot plattor till uteplatser vilket även markföretag letar efter.

12. Hur arbetar ni för att undvika att produkter som innehåller farliga ämnen återanvänds?

Har inte funnits behov av hantering hittills och det som oftast klassas som farligt är inte så farligt. Det riktigt farliga är heller inte så vanligt. Skulle det komma in sådant material till "ta till vara"-butikerna skulle någon komma och hämta upp det. De har ambulerande bilar som hämtar farligt avfall gratis.

13. Vilka är de viktigaste utmaningarna för återbruk av byggmaterial (ex. relaterat till insamling, information, distribution, kostnad, lagstiftning)?

Största farhågan i det här är att bygga lager av återanvändbart material vilket gör att man inte får en fungerande marknad. Samla in material är inte svårt, det är de som ska köpa materialet som är svårt. För att förbättra det är placeringen av den nya byggdepån avgörande och den kommer ligga där alla byggare vistas hela tiden och vi kommer kunna

garantera det godaste kaffet i stan. För att få det här att fungera gäller det att ha logistiskt smart placering, de ska inte behöva åka 1 mil för att lämna in saker för då kommer de inte göra det. Nätverkandet är också en viktig faktor mellan byggarna. Är de drivna och inte vill kasta saker hör de av sig mellan varandra och frågar om någon behöver materialet istället för att kasta det. Det beteendet skulle behöva förstärkas för att se att det finns värde i materialet.

Byggbolagen har också totalrenoveringar som tar 1–3 år där allt byts ut vilket de oftast vet om långt i förväg. Med rätt planering kan de arbeta med återbruk i större utsträckning här. Det går att kartlägga vad det kommer behöva och hur mycket för att under en tid samla in och ta reda på vart de kan hämta det. Man ska arbeta med vad kunderna har och materialet ska helst aldrig genom lagerhantering. Det finns exempel i Stockholm med konsulter som tar ut det som har värde när ex. saker ska rivas och förmedlar det vidare. Men med Borlänge som har 52'000 invånare är det inte lika värt att ha sådana konsulter.

En annan faktor som orsakar stora problem är krångelfaktorn som uppstår när man ska arbeta med återbruk. Detta beror på att det inte finns upprättade system för att återbruka materialet. Resultatet av det är att det omvandlas till en tidsaspekt. Tajta tidsplaner hos byggföretagen tillåter inte att lägga tid på att leta efter återbruksmaterial då det ökar kostnaderna i byggleden vilken är en tung aspekt i sammanhanget.

Andra utmaningar är garantitiderna som handlar om att vem som står för garantierna när en begagnad planka används i ett nybygge. Ska man då välja totalentreprenör eller inte? I det fallet blir det inte beställarna som kan välja materialet och då faller de regler som finns idag och de uppgjorda mallarna.

Att ändra dessa mallar kan också vara väldigt svårt men nödvändigt för fortsatt utveckling. Hela denna marknad är en konservativ marknad, den är inte speciellt förändringsbenägen utan det är vi som vill göra något som får peka med hela handen för att något ska hända. Problematiken med avfallet och byggmaterialet är också att ingen har ansvaret för det. Det är ett herrelöst material då det inte går under något, ingen avfallstaxa, ingen reglering, stor gråzon.

14. Hur kan man lösa dessa utmaningar?

Gällande tidsaspekten är en lösning att man fokusera på offentliga aktörer och att lägga in regler osv i förfrågningsunderlag och upphandlingsunderlag som standardtexter. Det kommer Borlänge-energi jobba vidare med då det är avgörande för att detta ska fungera.

15. Har ni några förslag eller erfarenheter som skulle kunna hjälpa till att öka/skala upp återbruket (relaterade till information, kostnader, lagstiftning, samarbete med olika aktörer etc.)

Lösning är att greppa alla förfrågningsförslag och gör de lätt för inköparna. Det är vi på sidan om upphandlingen som sitter på kompetensen och vi behöver hjälpa inköparna och fylla upp den kompetensen som behövs. Det kommer även behövas utbildning.

16. Vilka grupper utgör de största/viktigaste avfallsproducenterna respektive återbruksanvändare? Kontakter?

Offentliga aktörer som skapar hela infrastrukturen och våra ställningstagande. Allt regleras genom kommunens godkännande med policydokument och sätta mål. Man behöver kommunicera utåt och känslan är ändå att ingen kommer säga nej till de här utan att de flesta är intresserade av att hitta ett bra system.

17. Hur utvärderar man anbuden (t.ex. när man vill bygga ett återbrukshus av returmaterial)? Vad har kommunerna för material (rutiner, handböcker, guider) för att kunna jobba vidare mot byggherrar etc.?

Finns inga rutiner för det idag. Olika försök kring det med byggnader bakåt i tiden men då har det varit enskilda rutiner och inget som fastställts. Några återbrukade tegel och slaggstenar och annat vid ett bygge och det blev snyggt men prislappen blev betydligt dyrare.

18. Hur mycket kostar det för er att ha återbruksverksamhet, årligen?

Vår kostnad som Borlänge-energi är i princip ingenting. För kommunen kan det vara annat om man kan räkna på det.

19. Hur samarbetar ni med andra verksamheter i kostnadsfrågan och vilka kostnader är allokerade till er? (transporter, vem betalar, hur mycket?)

Svårt att säga. Samverkan med andra aktörer sker också även genom att det blir besparingar eftersom det kommer tillbaka till verksamheterna. Ex. soffor till skolor, plankor som blir staket till ingen kostnad vilket minskar totala kostnaderna när man minskar antalet nyinköp för material.

**20. Vilka kostnader till återbruk av återanvända byggprodukter kan man identifiera?
(Skyltar, personal, insamlingsplats, årliga kostnader)**

Ingen direkt information där.

21. Finns det några övriga tankar kring det vi pratat om som du vill tillägga?

Vi lever med den här frågan och kommer dra igång vår nya verksamhet inom några månader förhoppningsvis. Den är bred och komplex och behöver ta hänsyn till aspekter högt upp i hierarkin för att röra runt i den cirkulära ekonomin. Parallellt med det kommer diskussion på sverigenivå ske för att säkerställa att det blir av.

Intervju Västervik

1. Du kan väl beskriva lite generellt hur ni arbetar kring frågor om ökat återbruk. Vem ansvarar för vad, vilken roll har ni i återbruket?

Västervik återbruk samordnar återanvändningen av material som kommer in. De personer som arbetar där arbetstränar efter exempelvis sjukskrivningar eller likande. Intill återbruket finns kommunens återvinningscentral där återanvändbara produkter körs upp till dem. Tanken är att alltid ha personal från återbruket på själva återvinningsstationen för att prata med både privatpersoner och kommunala byggbolag som kommer och ska kasta och informera om att återbruket finns. Syftet är att samordna återbruket med den bod som finns men även kommunicerar och hämtar in de från återvinningscentral som är aktuellt att återbruka. Märks en skillnad i det som kommer in sommartid då Västervik är en stad med fler invånare sommartid. Då vill personer ha material till sina sommarstugor osv.

2. Samarbetar ni med andra partners i frågan? Hur?

De samarbetspartners som finns idag är den återvinningscentral som ligger i anslutning till återbruket. Potential för fler samarbetspartners i frågan vid eventuell ombyggnation för att underlätta att fler lämnar material på återbruket istället för återvinningscentralen. I dagsläget måste du köra in på två olika ställen men det hade varit smidigare och enklare för fler att lämna på samma ställe. En ombyggnation kan eventuellt komma att ske 2020.

3. Hur länge har avfallet samlats in med syfte att återanvändas?

Återbruket har troligtvis funnits i 10–12 år men var från början mer inriktat på att arbetsträna personer. För frågor som relaterar till mer återanvändning i och med att laga och fixa produkterna har troligtvis varit igång i 5 år.

4. Hur mycket byggprodukter/material samlar ni in/säljer/förmedlar årligen?

Finns ingen information om hur mycket i varken kg eller ton. Han försökte ta reda på hur mycket det har sålts osv via kassakvitton men inte kunnat få fram något där heller. Uppskattningsvis på hur många personer som kommer och lämnar saker på återbruket

skulle vara ca 8–10 personer varje dag. Det märks tydligt att fler personer kommer och lämnar saker där när personal finns ute på området och pratar med folk. Exempelvis har många lärt sig att det går att lämna sin gamla cykel där och även köpa en ny där när de är fixade.

5. Uppskattningsvis, vilken andel av återbruket (i procent) kommer från återvinningscentral eller andra kommunala avfallsanläggningar? Finns det andra källor?

Det finns bara återvinningscentralen som källa. De eventuellt andra källorna för insamling är problemet att personal inte finns eller räcker till och kommunen verkar inte vara intresserade att ändra det. Procentuellt skulle det uppskattningsvis vara 70 procent som kommer direkt från återvinningscentralen och 30 procent som kommer och lämnar direkt på återbruket. Hjälp med renovering och hämtning av material sker också till en kostnad.

6. Hur samlas byggprodukter in från kommunala anläggningar, återvinningscentraler och andra källor?

De hämtar själva materialet ute hos kund alternativt att personer kommer och lämnar där. Generellt kommer fler saker in sommartid eller under våren när sommarstugan ska fixas igen. Det är stor variation på årstiderna och vintern behöver beredskap kring att bunkra upp finnas. Oftast säljs sakerna då det fungerar bra att använda begagnat till ex. sjöboden så länge de är funktionellt.

7. Behandlas/sorteras avfallet/produkterna på något sätt innan det skickas till mottagande anläggningar?

När det kommer till återbruket så hanteras det av personal och fixas till innan det säljs. Det lagas på plats helt enkelt och där sker sorteringen.

8. Vilka insamlingsinstruktioner, andra informationskällor är tillgängliga för kunder (t.ex. på skyltar)?

Information finns på hemsidan och på Facebook står även öppettider. På insamlingsboden finns information om vad de tar emot, allt tas emot så länge det finns en marknad för det. Mycket kommunikation sker mellan personerna då de pratar med byggbolagen. Kommunen är inte så stor med 30 000 invånare vilket gör att de flesta känner varandra. Har man tidigare varit i byggbranschen känner man igen de som kommer och lämnar in saker.

När det gäller insamling av material så kommer det alltid till en kostnadsfråga för de kommunala bolagen. Förhoppning framöver är ju att stora företag som Skanska eller Peab hade lämnat material på återbruket också. Att gå ut och kommunicera med byggbolagen direkt om att återbruka mer hade kunnat bli problem då de själva först måste kunna garantera att personal för det finns. Materialet måste hämtas och lämnas vilket kräver att de har körkort så det bästa hade varit om de lämnade på plats.

9. Vilken sorts bygg- och rivningsprodukt eller produkter återanvänder/säljer ni mest nu?

Svårt att svara på helt säkert men mycket byggmaterial som dörrar, ytterdörrar och fönster då de kostar en del nya. Tyvärr inget rivningsvirke men förfrågningar hos kunder om det börjar komma. Potential till att de används till lekstugor och kojor finns. Det finns resurser för att fixa till rivningsvirke med att ex. dra ut spikar som många kanske inte vet om.

10. Vilka sorts bygg- och rivningsavfallsfraktioner har den högsta potentialen för återanvändning (t.ex. ekonomisk och teknisk) inom de olika befintliga återbrukssystemen?

Privatpersoner är den största delen i det här. Alternativt byggbolag med anbud.

Även företag om de väljer att rikta in sig på sådana frågor men det är inget som är aktuellt nu.

11. Vilka material är mest populära bland kunderna?

Förutom material som är nämnt ovan så säljs även radiatorer mycket.

12. Hur arbetar ni för att undvika att produkter som innehåller farliga ämnen återanvänds?

Det finns inga fasta rutiner för det utan det som eventuellt kommer in till återbruket tas direkt hand om återvinningscentralen vägg i vägg istället. Färg är något återbruket inte ar emot då de inte har ett brandskåp och resurser för att hantera det.

13. Vilka är de viktigaste utmaningarna för byggmaterialåteranvändning (t.ex. relaterat till insamling, information, distribution, kostnad, lagstiftning)? Hur kan man lösa dessa utmaningar?

Informationsspridning är den viktigaste delen. Människor har viljan att göra saker men inte kunskapen. Det måste även vara smidigt när man hämtar och lämnar. En eventuell ombyggnad skulle då vara lämplig så man får samma infart. Sedan gäller alltid tid är pengar vilket då blir påverkat om man måste åka till två ställen för att lämna saker. Kommunen kan göra mycket för informationsspridningen och med samarbeten för att underlätta, ex. ställa ut bilar som hämtar eller öppna dagar. De kan skapa förutsättningarna även fast de själva inte behöver gå och peka ut vad som kan återanvändas och inte.

Uppfattningen är att människor idag ändå har ganska mycket pengar vilket gör att trasiga produkter inte väljs men inte heller de som har en liten skada. Helst ska det vara felfritt men de produkter som återanvänds som är felfria säljs direkt.

14. Har ni några förslag eller erfarenheter som skulle kunna hjälpa till att öka/skala upp återbruket (relaterade till information, kostnader, lagstiftning, samarbete med olika aktörer etc.)

Kontakter med fler företag, fler anställda som ex. kan hämta och lämna material. Det får inte kosta mer pengar för företagen att skicka saker till återanvändning. Någon som samordnar hela slingan för att ex. hämta upp, skapa rutin om upphämningsställen och tider som återkommer. Kommunikation och samarbete är alltid i fokus för dessa frågor. Privatpersoner kanske inte är aktuella men förhoppningsvis vill ju kommunen åt samma håll.

15. Vilka grupper utgör de största/viktigaste avfallsproducenterna respektive återbruksanvändare?

Användarna och de som handlar är mest privatpersoner. De som lämnar in material är ungefär 50/50 mellan privatpersoner och företag.

16. Hur utvärderar man anbuden (t.ex. när man vill bygga ett återbrukshus av returmaterial)? Vad har kommunerna för material (rutiner, handböcker, guider) för att kunna jobba vidare mot byggherrar etc.?

Har inte kommit in några anbud så finns inga sådana rutiner.

17. Hur mycket kostar det för er att ha återbruksverksamhet, årligen?

Har bett om dessa siffror men inte fått tag på dem och vet inte heller om det finns någon information kring detta.

18. Hur samarbetar ni med andra verksamheter i kostnadsfrågan och vilka kostnader är allokerade till er? (transporter, vem betalar, hur mycket?)

Kostnadsfrågan är inget som han har någon bra information om.

**19. Vilka kostnader till återbruk av återanvända byggprodukter kan man identifiera?
(Skyltar, personal, insamlingsplats, årliga kostnader)**

Den största kostnaden skulle nog ha med transporter att göra. Det kostar mest att hämta och lämna med fordon och bensin osv. Personal som ska genomföra detta och även mer personal kommer nog också som en stor kostnadsfråga. I ett senare skede när en utveckling har skett så krävs de också större lokaler vilket i sin tur kostar mer.

20. Finns det några övriga tankar kring det vi pratat om som du vill tillägga?

Inget.

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Utred möjligheten för en andrahandsmarknad av bygg- och fastighetsmaterial

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Byggåterbruk, kretsloppspark, byggåtervinning, återvinningsdepå... Kärt barn har många namn! Bygg- och fastighetsbranschen står för en stor del av våra utsläpp (21%) men även utsläpp utomlands. Material som blivit över eller ska bytas ut slängs av både privatpersoner, företag och kommunala aktörer. Fullt fungerande material som blir deponi skulle kunna användas i andra byggnader både utifrån ekonomiska, klimatomständiga och byggnadsvårdsmässiga perspektiv och värden. Det kan handla om allt från gipsskivor, dörrar och fönster till överbliven gatsten och kontorsmöbler. Ett cirkulärt användande av produkter som redan producerats och fraktats hit vinner vi alla på.

Många kommuner eller kommunsamverkande bolag/kommunförbund möjliggör för insamlandet av byggmaterial från både kommunala och privata aktörer/personer och driver secondhandbutiker/andrahandsmarknader med dessa. Med detta medborgarförslag vill jag att Värnamo kommun ska initiera frågan hur vi skulle kunna skapa en andrahandsmarknad för det bygg- och fastighetsmaterial som idag bara slängs på tippen och därmed ökar nyproduktion och utsläpp.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

En månad

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

Medborgarförslag andrahandsmarknad.docx

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstoringsglasat.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Position saknas

Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn Lissandra	Efternamn Rickemark
----------------------	------------------------

E-post
lissandra@live.se

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Postadress
Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter
Stadshuset, Kyrktoget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post
kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer
212000-0555
Bankgiro
141-7195

Fyll din i adress om du inte har någon e-postadress.

Adress Havrida Forslyckan 4	
Postnummer 33374	Postort Bredaryd

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Ärendenummer	Ärendemening
Datum	Avsändare/Mottagare
KS.2020.464	Motion - Hållbar central stadsmiljö i Värnamo
2020-08-19	Miljöpartiet
KS.2020.467	Motion Arenastad
2020-08-19	Sverigedemokraterna
KS.2021.54	Motion - Hälsosamma och hållbara scheman i Omsorgen
2021-01-26	Socialdemokraterna
KS.2021.102	Motion – GC passage väg 127!
2021-02-22	Sverigedemokraterna
KS.2021.107	Motion - Undvikande av oönskade partiväxlingar
2021-02-25	Socialdemokraterna
KS.2021.132	Motion - Trygghet!
2021-03-08	Sverigedemokraterna
KS.2021.135	Motion - Alkolås!
2021-03-09	Sverigedemokraterna
KS.2021.136	Motion - Offentliga Handlingar!
2021-03-09	Sverigedemokraterna
KS.2021.440	Motion - Motorgård till bilburna ungdomar
2021-09-10	Sverigedemokraterna
KS.2021.445	Motion - Diskriminering!
2021-09-14	Sverigedemokraterna
KS.2021.447	Motion - Hållbart byggande och framtida energiförsörjning vid exploatering av kommunal tomtmark
2021-09-16	Jörgen Skärin (MP)
KS.2021.457	Motion angående införandet av 30 timmars arbetsvecka - på prov!
2021-09-23	Davd Kolström (V)
KS.2021.467	Motion - Fartreducerande åtgärder
2021-09-27	Sverigedemokraterna
KS.2021.470	Motion - Redovisning av pågående arbete med scheman inom omsorgen från deltidskultur till heltidskultur
2021-09-28	Socialdemokraterna

§ 383 Dnr: KS.2021.233

Redovisning av obesvarade motioner per 2021-10-31

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att godkänna redovisningen av obesvarade motioner per 2021-10-31

Ärendebeskrivning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska kommunstyrelsen
årligen vid två tillfällen redovisa de motioner vilkas beredning
ännu ej slutförts.

Kommunledningsförvaltningen har inkommit med redovisning
per 31 oktober 2021

Beslut skickas till:

§ 385 Dnr: KS.2021.295

Medborgarinitiativ- Värnamos The high line

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anse medborgarinitiativet besvarat

Ärendebeskrivning

Ett medborgarinitiativ har inkommit till kommunstyrelsen som har remitterats till samhällsbyggnadsnämnden i samråd med tekniska utskottet, diarienummer KS.2021.295. Förslaget går ut på att omvandla Viadukten till Värnamos High Line Park med inspiration från High Line Park i New York.

High Line Park i New York är ett före detta spårområde som går på broar upphöjt över gatunivån som omvandlats till ett stort och välbesökt parkområde. Genom att omvandla viadukten till en bit park med bänkar, växter, spång och vatten skulle det kunna bli en grön oas på ett annorlunda sätt.

Arbetet med att ta fram förslag på en möjlig ersättning för viadukten pågår inom projektet Central förbindelse som drivs av samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med tekniska förvaltningen. Förslag på en möjlig lösning där viadukten ersätts med en ny bro har presenterats och fortsatt utredningsarbete pågår.

Området för den centrala förbindelsen är utpekats som en svag länk i stadens grönstruktur och även som ett framtida skyfallsstråk. Spårområdet och höjdskillnaden utgör tillsammans en barriär mellan stadens västra och östra delar, främst för gång- och cykeltrafiken. I analysarbetet med den centrala förbindelsen har den befintliga viaduktens funktion som länk mellan stadsdelarna identifierats. Detta har medfört att vikten av att en framtida förbindelse ska kunna sammanlänka stadsdelarna har värderats högt i analysarbetet. Att området har utpekats som en svag länk i grönstrukturen har också medfört att gröna värden och rekreativa funktioner är viktiga i utformningen av den framtida lösningen.

forts.

Ks § 385 (forts.)

High Line Park är en inspirationskälla som på flera sätt hanterar de problemställningar som presenterats ovan. Den kan fungera som en länk mellan stadsdelarna ur social synpunkt samtidigt som den stärker grönstrukturen. I den med grönstruktur som på ett oväntat sätt infogas på en plats dominerad av infrastruktur kan även vara utvecklingsbar vid nybyggnation.

I dagsläget är det inte möjligt att avgöra om förslaget är lämpligt då utredningsarbetet med central förbindelse fortfarande pågår. Medborgarinitiativet med Värnamos "The High Line" tas därför med som en ide för det fortsatta arbetet med den centrala förbindelsen.

Förslag till beslut

att ta Samhällsbyggnadsförvaltningens svar på remiss
Medborgarinitiativ- Värnamo the high line som sitt eget yttrande

Beslut skickas till:

Protokollsutdrag:

Sbn § 255

Dnr PLAN.2021.2607

Medborgarinitiativ, "Värnamos The high line"**Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att ta samhällsbyggnadsförvaltningens svar på remissen *Medborgarinitiativ - Värnamos The High Line* som sitt eget yttrande, samt**att** idén med Värnamo High Line tas med i det fortsatta arbetet med den centrala förbindelsen.**Ärendebeskrivning**

Ett medborgarinitiativ har inkommit till kommunstyrelsen som har remitterats till samhällsbyggnadsnämnden i samråd med tekniska utskottet, dnr KS.2021.295. Förslaget går ut på att omvandla Viadukten till Värnamos High Line Park med inspiration från High Line Park i New York. High Line Park i New York är ett före detta spårområde som går på broar upphöjt över gatunivån som omvandlats till ett stort och välbesökt parkområde. Genom att omvandla viadukten till en bit park med bänkar, växter, spång och vatten skulle det kunna bli en grön oas på ett annorlunda sätt.

Arbetet med att ta fram förslag på en möjlig ersättning för viadukten pågår inom projektet Central förbindelse som drivs av samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med tekniska förvaltningen. Förslag på en möjlig lösning där viadukten ersätts med en ny bro har presenterats och fortsatt utredningsarbete pågår.

Området för den centrala förbindelsen är utpekats som en svag länk i stadens grönstruktur och även som ett framtida skyfallsstråk. Spårområdet och höjdskillnaden utgör tillsammans en barriär mellan stadens västra och östra delar, främst för gång- och cykeltrafiken. I analysarbetet med den centrala förbindelsen har den befintliga viaduktens funktion som länk mellan stadsdelarna identifierats. Detta har medfört att vikten av att en framtida förbindelse ska kunna sammanlänka stadsdelarna har värderats högt i analysarbetet. Att området har utpekats som en svag länk i grönstrukturen har också medfört att gröna värden och rekreativa funktioner är viktiga i utformningen av den framtida lösningen.

forts.

Justerare

Sbn § 255 forts.

High Line Park är en inspirationskälla som på flera sätt hanterar de problemställningar som presenterats ovan. Den kan fungera som en länk mellan stadsdelarna ur social synpunkt samtidigt som den stärker grönstrukturen. Idén med grönstruktur som på ett oväntat sätt infogas på en plats dominerad av infrastruktur kan även vara utvecklingsbar vid nybyggnation.

I dagsläget är det inte möjligt att avgöra om förslaget är lämpligt då utredningsarbetet med central förbindelse fortfarande pågår. Medborgarinitiativet med Värnamos "The High Line" tas därför med som en idé för det fortsatta arbetet med den centrala förbindelsen.

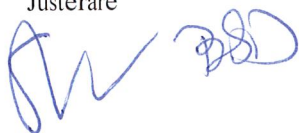
Samhällsbyggnadsförvaltningen har inkommit med skrivelse 18 oktober 2021.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

att ta samhällsbyggnadsförvaltningens svar på remissen *Medborgarinitiativ - Värnamos The High Line* som sitt eget yttrande.

Justerare

Henrik Storm

Sida 1 (2)

Planarkitekt

Remiss medborgarinitiativ - Värnamos The high line

Bakgrund

Ett medborgarinitiativ har inkommit till kommunstyrelsen som har remitterats till samhällsbyggnadsnämnden i samråd med tekniska utskottet, dnr KS.2021.295. Förslaget går ut på att omvandla Viadukten till Värnamos high line park med inspiration från High line park i New York. High line park i New York är ett före detta spårområde som går på broar upphöjt över gatunivån som omvandlats till ett stort och välbesökt parkområde. Genom att omvandla viadukten till en bit park med bänkar, växter, spång och vatten skulle det kunna bli en grön oas på ett annorlunda sätt.

Bedömning

Arbetet med att ta fram förslag på en möjlig ersättning för viadukten pågår inom projektet Central förbindelse som drivs av samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med tekniska förvaltningen. Förslag på en möjlig lösning där viadukten ersätts med en ny bro har presenterats och fortsatt utredningsarbete pågår.

Området för den centrala förbindelsen är utpekat som en svag länk i stadens grönstruktur och även som ett framtida skyfallsstråk. Spårområdet och höjdskillnaden utgör tillsammans en barriär mellan stadens västra och östra delar, främst för gång- och cykeltrafiken. I analysarbetet med den centrala förbindelsen har den befintliga viaduktens funktion som länk mellan stadsdelarna identifierats. Detta har medfört att vikten av att en framtida förbindelse ska kunna sammanlänka stadsdelarna har värderats högt i analysarbetet. Att området har utpekats som en svag länk i grönstrukturen har också medfört att gröna värden och rekreativa funktioner är viktiga i utformningen av den framtida lösningen.

High line park är en inspirationskälla som på flera sätt hanterar de problemställningar som presenterats ovan. Den kan fungera som en länk mellan stadsdelarna ur social synpunkt samtidigt som den stärker grönstrukturen. Idén med grönstruktur som på ett oväntat sätt infogas på en plats dominerad av infrastruktur kan även vara utvecklingsbar vid nybyggnation.

I dagsläget är det inte möjligt att avgöra om förslaget är lämpligt då utredningsarbetet med central förbindelse fortfarande pågår. Medborgarinitiativet med Värnamos "the high line" tas därför med som en idé för det fortsatta arbetet med den centrala förbindelsen.

Henrik Storm

Sida 2 (2)

Planarkitekt

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår besluta:

att ta samhällsbyggnadsförvaltningens svar på remissen *Medborgarinitiativ - Värnamos the high line* som sitt eget yttrande.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

§ 268 Dnr:

Medborgarinitiativ, godkännande av kansliremisser

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att remittera medborgarinitiativen enligt nedan att besvaras senast den 22 oktober 2021:

1. Medborgarinitiativ – Värnamos The high line; remiss samhällsbyggnadsnämnden i samråd med tekniska utskottet. Dnr KS.2021.295.
2. Medborgarinitiativ – Rastgård; remiss tekniska utskottet. Dnr KS.2021.323.
3. Medborgarinitiativ – Upprättande av koldioxidbudget för Värnamo kommun med hjälp av Klimatsekretariatets verktyg ClimateVisualizer; remiss kommunledningsförvaltningen. Dnr KS.2021.303.
4. Medborgarinitiativ – Utred möjligheten för en andrahandsmarknad av bygg – och fastighetsmaterial; remiss kommunledningsförvaltningen. Dnr KS.2021.333.

Beslut skickas till:
Samhällsbyggnadsnämnden
Tekniska utskottet
Kommunledningsförvaltningen

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Värnamos "The high line"

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Kanske finns det redan en plan för viadukten..? Annars är mitt förslag att det blir värnamos high line park! Googla high line park i New York och se vad de gjort med en nedlagd järnväg som är lyft en bit ovanför gatunivå. Som en bit park, med bänkar, växter, spång och vatten. Nu är förvisso viadukten i Värnamo inte lika lång som parken i NY, men skulle kunna bli lika fin. I Värnamo upplever jag att man lägger ner jobb på att "spränga in" växtlighet och grönt i stadsbilden på ett härligt sätt och det finns många fina planteringar att njuta av.

Gör viadukten till en grön oas på ett annorlunda och unikt sätt och sätt dit ytterligare ett par unika bänkar, här i bänkarna stad!

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

Två månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

High-Line-Park-Foto-Iwan-Baan.jpg

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Järnvägsgatan 3, 331 30 Värnamo, Sverige

Koordinater: (57.18408557687354, 14.036064071308964)

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn

Åsa

Efternamn

Cederquist

E-post

asce@claptomo.se

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Parkvägen 46

Postnummer

Postort

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrkorget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555
Bankgiro
141-7195

333 71

Bredaryd

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:
Värnamos "The high line"

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Kanske finns det redan en plan för viadukten..? Annars är mitt förslag att det blir värnamos high line park! Googla high line park i New York och se vad de gjort med en nedlagd järnväg som är lyft en bit ovanför gatunivå. Som en bit park, med bänkar, växter, spång och vatten. Nu är förvisso viadukten i Värnamo inte lika lång som parken i NY, men skulle kunna bli lika fin. I Värnamo upplever jag att man lägger ner jobb på att "spränga in" växtlighet och grönt i stadsbilden på ett härligt sätt och det finns många fina planteringar att njuta av.

Gör viadukten till en grön oas på ett annorlunda och unikt sätt och sätt dit ytterligare ett par unika bänkar, här i bänkarna stad!

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:
Två månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

High-Line-Park-Foto-Iwan-Baan.jpg

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Järnvägsgatan 3, 331 30 Värnamo, Sverige

Koordinater: (57.18408557687354, 14.036064071308964)

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn

Åsa

Efternamn

Cederquist

E-post

asce@claptomo.se

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Parkvägen 46

Postnummer

Postort

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrkorget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555
Bankgiro
141-7195

333 71

Bredaryd

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

§ 389 Dnr: KS.2021.323

Medborgarinitiativ - Rastgård

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anse medborgarinitiativet besvarat.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 10 augusti 2021 att remittera medborgarinitiativet "Rastgård" till tekniska utskottet att besvaras senast den 22 oktober.

Medborgarinitiativtagaren önskar en rastgård för hundar på Gröndalsområdet för att kunna träffas utomhus och träna på ett säkert sätt.

I Värnamo kommun finns idag en anordnad hundrastgård. Denna ligger i stadsdelen Vråen i Värnamo stad. Initiativ till denna togs av Vråens hundförening och byggdes av Vråens hundförening, Finnvesbostäder och Värnamo kommun i samarbete. Kommunen är i grunden positiva till att upplåta mark för ändamål som skapar aktivitet och attraktivitet för kommunens invånare. Erfarenhet från Värnamo kommun och även från andra kommuner har visat att det krävs ett starkt lokalt engagemang från invånarna för att denna typ av yta ska fungera väl. Då medborgarinitiativet fått flera röster och positiva kommentarer bör det finnas förutsättningar att bilda en förening eller motsvarande som kan ta på sig drift och tillsyn av en rastgård. Hittar kommunen en organiserad samtalspart i detta är det möjligt att tillsammans driva frågan vidare.

Förslag till beslut

att föreslå kommunfullmäktige att avslå medborgarinitiativet.

Beslut skickas till:
Tekniska utskottet
Kontaktcenter

§ 183 Dnr: TU.2021.271

Medborgarinitiativ - Rastgård

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anse medborgarinitiativet besvarat.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 10 augusti 2021 att remittera medborgarinitiativet "Rastgård" till tekniska utskottet att besvaras senast den 22 oktober.

Medborgarinitiativtagaren önskar en rastgård för hundar på Gröndalsområdet för att kunna träffas utomhus och träna på ett säkert sätt.

I Värnamo kommun finns idag en anordnad hundrastgård. Denna ligger i stadsdelen Vråen i Värnamo stad. Initiativ till denna togs av Vråens hundförening och byggdes av Vråens hundförening, Finnvesbostäder och Värnamo kommun i samarbete. Kommunen är i grunden positiva till att upplåta mark för ändamål som skapar aktivitet och attraktivitet för kommunens invånare. Erfarenhet från Värnamo kommun och även från andra kommuner har visat att det krävs ett starkt lokalt engagemang från invånarna för att denna typ av yta ska fungera väl. Då medborgarinitiativet fått flera röster och positiva kommentarer bör det finnas förutsättningar att bilda en förening eller motsvarande som kan ta på sig drift och tillsyn av en rastgård. Hittar kommunen en organiserad samtalspart i detta är det möjligt att tillsammans driva frågan vidare.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att anse medborgarinitiativet besvarat.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Medborgarinitiativ - Rastgård

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 10 augusti 2021 att remittera medborgarinitiativet Rastgård till tekniska utskottet att besvaras senast den 22 oktober.

Medborgarinitiativtagaren önskar en rastgård för hundar på Gröndalsområdet för att kunna träffas utomhus och träna på ett säkert sätt.

I Värnamo kommun finns idag en anordnad hundrastgård. Denna ligger i stadsdelen Vrån i Värnamo stad. Initiativ till denna togs av Vråns hundförening och byggdes av Vråns hundförening, Finnvesbostäder och Värnamo kommun i samarbete. Kommunen är i grunden positiva till att upplåta mark för ändamål som skapar aktivitet och attraktivitet för kommunens invånare. Erfarenhet från Värnamo kommun och även från andra kommuner har visat att det krävs ett starkt lokalt engagemang från invånarna för att denna typ av yta ska fungera väl. Då medborgarinitiativet fått flera röster och positiva kommentarer bör det finnas förutsättningar att bilda en förening eller motsvarande som kan ta på sig drift och tillsyn av en rastgård. Hittar kommunen en organiserad samtalspart i detta är det möjligt att tillsammans driva frågan vidare.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att anse medborgarinitiativet besvarat.

Linus Enochson
Projektör

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Medborgarinitiativ

Rubrik som sammanfattar ditt förslag:

Rastgård

Beskriv ditt förslag och vad du vill ska hända:

Jag önskar en rastgård för hundar i gröndalsområdet. Detta för att kunna släppa hundar tillsammans, framförallt nu under corona då vi vill träffas utomhus och träna på ett säkert sätt.

Välj hur lång tid förslaget ska gå att rösta på:

Tre månader

Bifoga gärna en bild eller ett dokument.

IMG_20190811_150744.jpg

IMG_20200411_114416.jpg

Markera gärna i kartan om det gäller en plats. Du kan göra på två sätt:

1. Skriv in adressen och klicka på förstöringsglaset.
2. Klicka först på den röda nålen och klicka sedan i kartan.

[Länk till karta](#)

Adress: Position saknas

Koordinater: Position saknas

Observera att adressen är ungefärlig när markören inte är placerad i närheten av vägar eller bebyggelse

Dina kontaktuppgifter

Förnamn

Anna

Efternamn

Söderström

E-post

soderstrom-anna@hotmail.com

Vi kan behöva kontakta dig om vi har frågor om ditt förslag

Fyll din adress om du inte har någon e-postadress.

Adress

Åkermäntavägen 95

Postnummer

Postort

Postadress

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrktoget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se
Webbplats
kommun.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555
Bankgiro
141-7195

33153

Värnamo

☒ Jag godkänner att mitt namn kommer att visas tillsammans med förslaget på Värnamo kommuns webbplats.

☒ Jag samtycker till att Värnamo kommun sparar och behandlar mina personuppgifter för att kunna hantera förslaget.

Värnamo kommun behöver hantera och spara personuppgifter om dig för att handlägga ärenden och fatta beslut som rör dig och för att fullgöra skyldigheter enligt lag.

Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Du hittar mer information på www.varnamo.se/personuppgifter.

§ 390 Dnr: KS.2021.80

Anmälningssärende - Verksamhetsplan 2022-2024 samt årsbudget 2022, tekniska justeringar

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna de tekniska justeringarna samt,

att överlämna ärende till kommunfullmäktige som information.

Ärendebeskrivning

I samband med att kommunfullmäktige 2021-06-23, §107, antog verksamhets- och driftbudget 2022 samt verksamhets- och driftbudgetplan 2023–2024 beslutades om ett antal uppdrag.

Bland annat fick samtliga nämnder i uppdrag att göra en översyn av upprättad verksamhetsplan med anledning av kommunfullmäktiges beslut om budgetramar.

Samtliga nämnder har genomfört ovanstående uppdrag och de uppdaterade verksamhetsplanerna finns på hemsidan

<https://kommun.varnamo.se/budget2022> . Verksamhetsplanerna och nämndernas mål ska inte antas av kommunfullmäktige utan utgör en beskrivning av mål och verksamhet de kommande åren utifrån tilldelade budgetramar. Vid den tid när budgeten behandlades under våren 2021 var vissa fördelningar av budgetmedel inte kända. Nu är de genomförda i enlighet med beslut av kommunstyrelsen och/eller i enlighet med befintliga rutiner. Dessa förändringar är endast av ”teknisk” natur och påverkar inte de budgeterade resultaten utan är en omfördelning från tidigare avsatta medel för ändamålen till nämndernas budgetramar.

De ”tekniska” justeringar som genomförts är:

- Projekt ”Hälsosam uppväxt i Värnamo”, HUV, har fördelats ut till nämnderna.
- Fördelning av budgetkompensation för de lönejusteringar som genomförts under avtalsrörelsen 2021.
- Överföring av löneökningsskompensation från kostverksamheten och bemanning till internkunderna.
- Justering kapitaltjänstkostnader kostverksamheten och bemanning mellan internkunder.
- Fördelning ökade kostnader för IT-schablonen till följd av införande nytt HR system
- Fördelning av medel för justering av måltidspris. Från och med 2022 görs fördelningen direkt till berörd nämnd, tidigare har fördelningen först gjorts till Servicenämnden.

Forts.

KS § 390 (forts.)

Nämndernas verksamhetsplaner kommer slutligen uppdateras efter att beslut tagits avseende tekniska justeringar.

Svar på de övriga uppdrag som lämnades i samband med budgetbehandlingen av kommunfullmäktige i juni 2021 sker till kommunstyrelsen i särskilda ärenden från respektive nämnd. De genomförda justeringarna enligt ovan anmäls härmed till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

att godkänna informationen samt,
att överlämna ärende till kommunfullmäktige som information.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige
Ekonomi

Anmälningssärende - Verksamhets- och driftbudget 2022 samt verksamhets- och driftbudgetplan 2023–2024

Ärendebeskrivning

I samband med att kommunfullmäktige 2021-06-23, §107, antog verksamhets- och driftbudget 2022 samt verksamhets- och driftbudgetplan 2023–2024 beslutades om ett antal uppdrag. Bland annat fick samtliga nämnder i uppdrag att göra en översyn av upprättad verksamhetsplan med anledning av kommunfullmäktiges beslut om budgetramar.

Samtliga nämnder har genomfört ovanstående uppdrag och de uppdaterade verksamhetsplanerna finns på hemsidan <https://kommun.varnamo.se/budget2022> .

Verksamhetsplanerna och nämndernas mål ska inte antas av kommunfullmäktige utan utgör en beskrivning av mål och verksamhet de kommande åren utifrån tilldelade budgetramar.

Vid den tid när budgeten behandlades under våren 2021 var vissa fördelningar av budgetmedel inte kända. Nu är de genomförda i enlighet med beslut av kommunstyrelsen och/eller i enlighet med befintliga rutiner. Dessa förändringar är endast av ”teknisk” natur och påverkar inte de budgeterade resultaten utan är en omfördelning från tidigare avsatta medel för ändamålen till nämndernas budgetramar.

De ”tekniska” justeringar som genomförts är:

- Projekt ”Hälsosam uppväxt i Värnamo”, HUV, har fördelats ut till nämnderna.
- Fördelning av budgetkompensation för de lönejusteringar som genomförts under avtalsrörelsen 2021.
- Överföring av löneökningskompensation från kostverksamheten och bemanning till internkunderna.
- Justering kapitaltjänstkostnader kostverksamheten och bemanning mellan internkunder.
- Fördelning ökade kostnader för IT-schablonen till följd av införande nytt HR system

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2021.80

- Fördelning av medel för justering av måltidspris. Från och med 2022 görs fördelningen direkt till berörd nämnd, tidigare har fördelningen först gjorts till Servicenämnden.
- Ändrad organisatorisk tillhörighet för Trygghetsservice, verksamheten flyttas från samhällsbyggnadsnämnden till omsorgsnämnden. Sbn §260-2021 och On §117-2021.

Nämndernas verksamhetsplaner kommer slutligen uppdateras efter att beslut tagits avseende tekniska justeringar.

Svar på de övriga uppdrag som lämnades i samband med budgetbehandlingen av kommunfullmäktige i juni 2021 sker till kommunstyrelsen i särskilda ärenden från respektive nämnd.

De genomförda justeringarna enligt ovan anmäls härmed till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna informationen samt,

att överlämna ärende till kommunfullmäktige som information.

Monica Karlsson
Budgetsamordnare

Johanna Svensson
Ekonomichef

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2021.80

Bilagor

- Verksamhets- och driftbudget 2022 inklusive nämndernas budgetramar
- Resultat-, balans- och kassaflödesanalys enligt kommunfullmäktiges beslut 2021-06-26, §107

Utfall
2020-11-01
34 540

+104

+130

+288

Antal invånare 1/11 f g år

Budget 34 664

34 644

34 774

35 062

Belopp i tkr	Arsbudget 2021	Budget 2022	% av budget	Plan 2023	Plan 2024
Barn- och utbildningsnämnd	887 974	903 791	44,2%	908 618	912 433
Omsorgsnämnd	610 949	634 297	31,0%	635 329	636 361
Medborgarnämnd	149 047	153 623	7,5%	152 997	152 526
Kommunstyrelse - Tekniskt utskott	88 315	92 926	4,5%	92 599	92 642
Samhällsbyggnadsnämnd	62 756	61 402	3,0%	61 394	61 411
Kulturnämnd	31 795	32 579	1,6%	32 709	32 114
Servicenämnd	38 349	40 818	2,0%	38 983	37 998
Upphandlingsnämnd	444	457	0,0%	470	483
Överförmyndare	2 189	2 255	0,1%	2 321	2 387
Kommunstyrelse - Campus	21 966	22 517	1,1%	22 229	22 083
Kommunstyrelse - Klf	94 791	97 113	4,8%	97 095	95 563
Kommunens revisorer, Enl beslut kommunfullmäktige 210623	1 601	1 620	0,1%	1 639	1 658
Summa nämnder	1 990 176	2 043 398	100,0%	2 046 383	2 047 659
Reavinster vid försäljningar	0	0		0	0
Övriga centrala kostnader ej nämndsfördelade	1 158	1 158		1 158	1 158
Centrala medel (utfördelas till verksamheterna)	11 261	28 200		44 900	61 000
Centrala löne-medel (utfördelas till verksamheterna)	50 809	31 152		72 436	114 480
Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	0	0		0	0
Pensioner	35 031	44 018		44 805	46 522
Kapitaltjänstintäkter	-148 420	-159 472		-178 539	-197 172
Verksamhetens nettokostn exkl avskrivningar	1 940 015	1 988 454		2 031 143	2 073 647
Avskrivningar/nedskrivningar	133 500	145 900		159 400	172 500
Verksamhetens nettokostnader	2 073 515	2 134 354		2 190 543	2 246 147

Belopp i tkr	Arsbudget 2021	Budget 2022		Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens nettokostnad (omvänt tecken)	-2 073 515	-2 134 354		-2 190 543	-2 246 147
Skatteintäkter	1 699 524	1 805 400		1 865 361	1 922 536
Kommunalekonomisk utjämning och kommunal fastighetsavgift	430 650	420 952		404 308	413 738
Finansiella intäkter	10 150	10 250		10 350	8 950
Finansiella kostnader	-5 961	-6 617		-8 180	-10 108
ÅRETS RESULTAT	60 848	95 631		81 296	88 969

Resultat i % av skatter/gen.stb

2,9%

4,3%

3,6%

3,8%

BUDGETRAMAR 2022-2024

126

Belopp i tkr

Finansiering

Beslutsnivå

Övrig verksamhet (ej nämnder)

KS anslag för oförutsedda behov

2 000

2 000

2 000

KS

Målstimulansmedel (medel att användas för strategiska åtgärder som främjar hållbarhet och/eller tydligt bidrar till att kommunens övergripande mål uppnås).

6 000

6 000

6 000

KS

Medel till verksamhetsutveckling och extra kompetensutveckling av anställda. Förslag lämnas från förvaltningarna till KS. Även extern finansiering ska undersökas. Syftet är att bli mer attraktiv arbetsgivare, minska sjukfrånvaron och skapa större möjligheter för verksamhetsutveckling.

10 000

10 000

10 000

KS

Fortsättning av projekt Hälsosam uppväxt i Värnamo HUV. Ks §106, 200519 och KS § 206/2020, fördelas till berörd nämnd/utskott efter presenterad långsiktig utformning. Ks §211/2021 (210525), 700 tkr utfördelat till nämnderna år 2021 och 2022.

0

700

700

KS

Föreningsmiljonen. Aktiviteter i föreningar och stiftelser för att förbättra folkhälsan efter pandemin.

1 000

0

0

KS

Ökade hyreskostnader till följd av ny- och ombyggnader egna lokaler och för externt förhyrda lokaler. Utfördelas till berörd nämnd efter begäran när de ökade kostnaderna uppstår, beslut tas av kommunstyrelsen.

9 000

26 000

42 000

KS

Kompensation för ökade kostnader i samband med ombyggnation av kök (aktivt arbeta med att begränsa kostnaden)

200

200

300

KLF

Reducering av immateriella infrastrukturens satsningar

558

558

558

KLF

Kundförluster

500

500

500

KLF

Övrigt (licensavgift KI-finans, Finansiell profil KFI-väst)

100

100

100

KLF

SUMMA KOSTNADER

29 358

46 058

62 158

Central lönepott (inkl strukturförändringar och åtgärder osakliga löneskillnader)

31 152

72 436

114 480

KLF

SUMMA KOSTNADER

31 152

72 436

114 480

Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar för anställda

Lagstadgade arbetsgivaravgifter 31,42%

375 061

383 313

391 746

AFA-försäkring

0

0

0

Arbetsmarknadsförsäkringar enligt lag FORA (AGS-KL, TFA-KL, familjeskydd i AKAP-KL, Avgiftsbefrielseförsäkring)

121

123

126

Löneskatt avgiftsbefrielseförsäkring 24,26%

0

0

0

Premie omställningsavtalet KOM-KL

1 283

1 311

1 340

Grupplivförsäkring KPA Livförsäkring (TGL-KL)

335

343

350

-376 800

-385 089

-393 561

SUMMA KOSTNADER

0

0

0

BUDGETRAMAR 2022-2024

127

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Pensioner			
(enligt särskild beräkning av Skandia per 2020-12-31)			
Ersättning från förvaltningarna (PO-pålägg)	-96 643	-93 588	-102 423
Försäkring (FÄP), exkl löneskatt (täcks av PO-pålägg)	17 972	14 090	19 678
Löneskatt 24,26% avseende försäkring (FÄP) (täcks av PO-pålägg)	4 360	3 418	4 774
Avgiftsbestämd ålderspension, exkl löneskatt (täcks av PO-pålägg)	59 803	61 226	62 748
Särskild löneskatt 24,26% avseende avgiftsbestämd ålderspension (täcks av PO-pålägg)	14 508	14 853	15 223
Utbetalningar - intjänat fr o m 1998	991	638	833
Utbetalningar - intjänat SAP	173	177	30
Utbetalning - intjänad OPF-KL (förtroendevalda)	432	1 093	1 121
Utbetalningar - intjänat före 1998	26 261	25 985	26 354
Förändring av pensionsavsättning (inkl SAP, OPF-KL)	165	-238	-301
Särskild löneskatt 24,26% avseende pensionsutbetalningar och förändrad avsättning	6 798	6 709	6 802
Pensionskostnader utöver prognos från Skandia exkl särskild löneskatt	7 000	8 000	9 000
Särskild löneskatt 24,26% avseende pensionskostnader utöver beräkning från Skandia	1 698	1 941	2 183
Förvaltningsavgift pensioner (registerhållning, beräkningar handläggning av individuella val och utbetalningar)	500	500	500
SUMMA KOSTNADER	44 018	44 805	46 522
Kapitaltjänstintäkter från nämnderna			
Kapitaltjänst utgörs av intern betalning från nämnderna till finansförvaltningen som inte påverkar nettoresultatet för kommunen. Räntan beräknas, enl SKR:s rekommendation, till 1,00 % under planperioden.	-60 834	-60 834	-60 834
Kapitaltjänst intern fastighetsförvaltning	-59 348	-59 348	-59 348
Ökning av kapitaltjänst intern fastighetsförvaltning	-7 790	-23 057	-38 090
Ersättning från VA-kollektivet för avskrivningar	-24 400	-27 400	-30 500
Ersättning från VA-kollektivet för ränta på kapital (1,0%, enl SKR:s rekommendation för internränta)	-8 800	-9 700	-10 300
Ersättning till VA-kollektivet för ränta på VA-fond och anläggningsavgifter m m (1,0%, enl SKR:s rekommendation för internränta)	1 700	1 800	1 900
SUMMA INTAKTER	-159 472	-178 539	-197 172
Summa övrig verksamhet under Finansiering	-54 944	-15 240	25 988

BUDGETRAMAR 2022-2024

128

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Avskrivningar (OBS! Omvända tecken)			
Planenliga avskrivningar på anläggningstillgångar	-118 500	-128 000	-137 000
Planenliga avskrivningar vatten och avlopp	-24 400	-27 400	-30 500
Nedskrivningar	-3 000	-4 000	-5 000
SUMMA KOSTNADER	-145 900	-159 400	-172 500
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning (underlag bl a enligt särskild beräkning av Sveriges Kommuner och Regioner 2021-04-29, cirkulär 21:20)			
Egen skatteinkomst (oförändrad skattesats, 21,52 %)	1 805 400	1 865 361	1 922 536
Slutavräkning skatteintäkter	0	0	0
Inkomstutjämningsbidrag (+7.613 kr/inv, +7.785 kr/inv, +8.173 kr/inv)	263 744	270 716	286 562
Kostnadsutjämningsavgift (-1 151 kr/inv)	-39 875	-40 025	-40 356
Regleringsbidrag/-avgift (+2.321 kr/inv,+1.590 kr/inv, +1.351 kr/inv)	80 400	55 298	47 373
Strukturbidrag (0 kr/inv)	0	0	0
LSS-utjämningsbidrag (+1.180 kr/inv)	40 866	41 019	41 359
Kommunal fastighetsavgift (prognos från SKR för 2022, egen uppräknig för 2023-2024)	75 817	77 300	78 800
SUMMA INTAKTER	2 226 352	2 269 669	2 336 274
Finansiella intäkter			
Aktieutdelning från Värnamo Stadshus AB, ökas 1 500 tkr/år 2021-2023, användas för satsningar inom kulturområdet	3 000	3 000	1 500
Räntor på likvida medel/utlämnade lån	0	0	0
Borgensavgifter	7 100	7 200	7 300
Övrigt - Räntor på kundfordringar	50	50	50
Övrigt - Påminnelse- och inkassoavgifter på kundfordringar	100	100	100
SUMMA INTAKTER	10 250	10 350	8 950
Finansiella kostnader			
Finansiell uppräknig av pensionsavsättning enligt avtal (inkl särskild löneskatt)	-867	-1 230	-1 558
Räntor på upptagna långfristiga lån	-5 600	-6 800	-8 400
Bankavgifter och övriga finansiella kostnader	-150	-150	-150
SUMMA KOSTNADER	-6 617	-8 180	-10 108
Summa skatter, statsbidrag och finansiella poster	2 229 985	2 271 839	2 335 116

BUDGETRAMAR 2022-2024

129

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Barn- och utbildningsnämnd			
Föregående års ram	887 974	903 791	908 618
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	32	32	32
Justering för förändring av antal barn och elever prognos 2021 (-115)	-6 556	0	0
Justering för förändring av antal barn och elever prognos 2022 (+27)	1 618	1 618	0
Justering för förändring av antal barn och elever prognos 2023 (+33)	0	1 420	1 420
Justering för förändring av antal barn och elever prognos 2024 (+123)	0	0	3 513
Medel till justering av kostpris (SPI-index för livsmedel, för svensk närproducerad och ekologisk mat)	700	700	700
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-4 183	0	0
Obligatorisk lovskola fyra veckor årskurs 6 till 9, (ingår i generellt statsbidrag)	0	1 160	0
Utveckling av nationella prov (BP 2020)	-174	0	0
Löneökningsskompensation 2020 ur central lönepott	2 778	0	0
Löneökningsskompensation 2020 ur central lönepott kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	974	0	0
Evakueringslokaler under år 2021 för Bredaryds nya förskola, avgår för nuvarande förskola, KS § 355/2020	-739	-738	0
Obligatoriskt återfallsbyggande arbete BP2021, cirkulär 20:37	104	0	0
Satsningar på kulturskolan i nära samarbete med föreningar och civilsamhället under 3 år, 2021-2023	0	0	-750
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-12 837	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	12 310	0	0
Avgår: Investeringsbidrag föregående år	363	0	0
Tillkommer: Investeringsbidrag innevarande år	-1 044	0	0
Avgår: Ersättning för kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas i avgiften till servicenämnden föregående år	-823	0	0
Tillkommer: Ersättning för kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas i avgiften till servicenämnden innevarande år	1 096	0	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott	3 301	0	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	788	0	0
Förstärkning att få fler i arbete. År 2021, 900 tkr, Kf §64/2021.			
Återredovisning till kommunstyrelsen senast 2023-03-31. D5	1 800	0	-1 800
Medel för verksamhetsutveckling 2022-2024.			
Återredovisning till kommunstyrelsen senast 2024-03-31.	3 000	0	0
Öka vuxennärvaron i högstadiet kombinerat med utökad resurs inom fältassistent-verksamheten, enligt tilläggsyrkande beslutad av kommunfullmäktige 210623	750	0	0
BUDGETRAM VARBUDGET	891 232	907 983	911 733
Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, utfördelat från ks §211/2021(210525) för år 2021 och 2022	65	-65	0
Justering ersättning för kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas i avgiften till servicenämnden innevarande år	134	0	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott, Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet samt kompensation för övertid, fyllnadslön mm	10 995	0	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	9	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	656	0	0
Medel till justering av kostpris (SPI-index för livsmedel, för svensk närproducerad och ekologisk mat). Fr.o.m år 2022 fördelas det direkt till berörd nämnd (tidigare erhöi Serviceförvaltningen detta år 1 och fördelades sedan ut till nämnderna år 2)	700	700	700
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	903 791	908 618	912 433

BUDGETRAMAR 2022-2024

130

Belopp i tkr

Omsorgsnämnd

	2022	2023	2024
Föregående års ram	610 949	634 297	635 329
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	32	32	32
Kompensation lönejusteringar LOV	400	400	400
Medel till justering av kostpris (SPI-index för livsmedel, för svensk närproducerad och ekologisk mat)	300	300	300
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-2 988	0	0
Kompetensutvecklingsmedel till utbildning för specialistsjuksköterskor 2020-2021, KS § 264/2020	-400	0	0
Löneökningskompensation 2020 ur central lönepott	10 889	0	0
Löneökningskompensation 2020 ur central lönepott kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	686	0	0
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-7 040	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	7 408	0	0
Avgår: Investeringsbidrag föregående år	417	0	0
Tillkommer: Investeringsbidrag innevarande år	-417	0	0
Avgår: Ersättning för kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas i avgiften till servicenämnden föregående år	-416	0	0
Tillkommer: Ersättning för kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas i avgiften till servicenämnden innevarande år	550	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott	9 456	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	497	0	0

BUDGETRAM VARBUDGET

	630 323	635 029	636 061
Justering ersättning för kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas i avgiften till servicenämnden innevarande år	-134	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott, Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet samt kompensation för övertid, fyllnadslön mm	2 219	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	71	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	468	0	0
Medel till justering av kostpris (SPI-index för livsmedel, för svensk närproducerad och ekologisk mat). Fr.o.m år 2022 fördelas det direkt till berörd nämnd (tidigare erhöill Serviceförvaltningen detta år 1 och fördelades sedan ut till nämnderna år 2)	300	300	300
Ändrad organisatorisk tillhörighet för Trygghetsservice, verksamheten flyttas från samhällsbyggnadsnämnden till omsorgsnämnden. Sbn §260-2021, ON § 117-2021	1 050	0	0

BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar

	634 297	635 329	636 361
--	---------	---------	---------

BUDGETRAMAR 2022-2024

131

Belopp i tkr	2022	2023	2024
Medborgarnämnd			
Föregående års ram	149 047	153 623	152 997
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	29	29	29
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-695	0	0
Nytt stödboende för att bl a minska externa placeringar. År 2021:6 062 tkr.	-500	-500	-500
Löneökningskompensation 2020 ur central lönepott	2 543	0	0
Ökade kostnader till följd av 2021 års vårdnadsreform, BP 2021, SKR 20:37	35	-35	0
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-923	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	856	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott	1 896	0	0
Öka vuxennärvaron i högstadiet kombinerat med utökad resurs inom fältassistentverksamheten, enligt tilläggsyrkande beslutad av kommunfullmäktige 210623	750	0	0
BUDGETRAM VÄRBUDGET	153 038	153 117	152 526
Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, utfördelat från ks §211/2021(210525) för år 2021 och 2022. Avser medborgarnämnden samt omsorgsnämnden.	120	-120	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott, Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet samt kompensation för övertid, fyllnadslön mm	293	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	172	0	0
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	153 623	152 997	152 526

BUDGETRAMAR 2022-2024

132

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Tekniskt utskott (Kommunstyrelse)			
Föregående års ram	88 315	92 926	92 599
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknings av arvoden till förtroendevalda	8	8	8
Uppräkning stiftelsebidrag med 2 % per år	35	35	35
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-422	0	0
Löneökningsskompensation 2020 ur central lönepott	876	0	0
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-20 401	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	22 802	0	0
Avgår: Investeringsbidrag föregående år	319	0	0
Tillkommer: Investeringsbidrag innevarande år	-607	0	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott	965	0	0
Föreningsvandringar, Ks 210525, §203	186	-20	0
Trygghetsbelysningsprojekt, under år 2022-2024.			
Återredovisning till kommunstyrelsen senast 2024-03-31.	300	0	0
BUDGETRAM VARBUDGET	92 376	92 949	92 642
Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, utfördelat från ks §211/2021(210525) för år 2021 och 2022	350	-350	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott för övertid, fyllnadslön mm	61	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	139	0	0
VA 2021 (preliminär) avskr +24 000, nettoränta +7 736 (preliminär) = +31 736 VA 2022 (preliminär) avskr + 24 400, nettoränta + 7 100 (preliminär) = + 31 500			
Lokaler 2021	-57 352	0	0
Lokaler 2022	59 349	0	0
Justering av hyror p g a omräknade kapitaltjänstkostnader	-1 997	0	0
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	92 926	92 599	92 642

BUDGETRAMAR 2022-2024

133

Belopp i tkr

	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Samhällsbyggnadsnämnd			
Föregående års ram	62 756	61 402	61 394
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	17	17	17
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-302	0	0
Löneökningskompensation 2020 ur central lönepott	1 505	0	0
Kompensation för ökad hyra vid räddningsstationen i Bor, KS 2020-09-15, § 337	275	0	0
Förprojektering av ny arenastad i Värnamo	-500	0	0
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-3 708	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	3 570	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott	1 003	0	0
Kommunal räddningstjänst cirkulär 19:38 (ingår generella statsbidragen)	139	0	0
GIS-verksamheten, budgetanslag flyttas från samhällsbyggnadsnämnden till servicenämnden inkl Geodata. KS 210525, § 201.	-2 900	0	0
Överflyttning av budgetanslag för kommunikationssystem RAKEL från servicenämnden till samhällsbyggnadsnämnden	394	0	0
BUDGETRAM VÄRBUDGET	62 249	61 419	61 411
Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, utfördelat från ks §211/2021(210525) för år 2021 och 2022	25	-25	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott för övertid, fyllnadslön mm	91	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	87	0	0
Ändrad organisatorisk tillhörighet för Trygghetsservice, verksamheten flyttas från samhällsbyggnadsnämnden till omsorgsnämnden. Sbn §260-2021, ON § 117-2021	-1 050	0	0
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	61 402	61 394	61 411

BUDGETRAMAR 2022-2024

134

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Kulturnämnd			
Föregående års ram	31 795	32 579	32 709
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	12	12	12
Höjt bidrag till Jönköpings läns folkrörelsearkiv (årlig indexreglering)	3	3	3
Årlig uppräknig av bidrag till föreningar	20	20	20
Årlig uppräknig av bidrag till stiftelser	27	27	27
Indexuppräknig bidrag Vandalorum från år 2018 - 25 tkr/år	25	25	25
Okad hyra inkl el- och städkostnader bibliotek och kontorslokaler vid överflyttning till Gummifabriken, indexjustering	68	68	68
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-149	0	0
Löneökningskompensation 2020 ur central lönepott	135	0	0
Satsningar på kultur i nära samarbete med föreningar och civilsamhället under 3 år, 2021-2023	0	0	-750
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-1 387	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	1 420	0	0
Avgår: Investeringsbidrag föregående år	9		
Tillkommer: Investeringsbidrag innevarande år	-14	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott	253	0	0
Ökat driftbidrag till Vandalorum	300	0	0
BUDGETRAM VARBUDGET	32 517	32 734	32 114
Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, utfördelat från ks §211/2021(210525) för år 2021 och 2022	25	-25	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott för övertid, fyllnadslön mm	5	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	32	0	0
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	32 579	32 709	32 114

BUDGETRAMAR 2022-2024

135

Belopp i tkr

Serviceenämnd

	2022	2023	2024
Föregående års ram	38 349	40 818	38 983
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	15	15	15
Justering av SPI-index för livsmedel, för svensk närproducerad och ekologisk mat, gäller från 2018	1 000	1 000	1 000
Överfört till BUN (70%) och OMN (30%) (föregående års uppräkn.)	-1 000	-1 000	-1 000
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-151	0	0
Budget 2021: Microsoftlicenser, ökade kostnader, 1 000 tkr år 2021 samt utredning av ny licenshantering under år 2021, 800 tkr flyttas från investeringsförslag till driftbudget. Microsoftlicenser ökade kostnader 200 tkr från år 2022.			
Budget 2022: Ökade licenskostnader ändras från 200 tkr till 100 tkr.	-1 700	0	0
Nätseparation överflyttat från investeringsförslag SN 018 år 2021 till driftbudget	-300	0	0
Projekt Värnamo ladda upp fossiloberoende fordonsflotta.			
År 2018-2020. År 2021: 251 tkr i budget.	-251	0	0
Löneökningsskompensation 2020 ur central lönepott	2 216	0	0
Löneökningsskompensation 2020 ur central lönepott kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	-1 660		
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-9 844	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	10 197	0	0
Tillkommer: Investeringsbidrag innevarande år	-2		
Tillkommer: Återföring kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas genom avgifter från internkunderna fg år	1 239	0	0
Avgår: Ny kapitaltjänstkostnader kostverksamhet och bemanning som betalas genom avgifter från internkunderna	-1 647	0	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott	1 787		
Löneökningsskompensation 2021 kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	-1 285		
GIS-verksamheten, budgetanslag flyttas från samhällsbyggnadsnämnden till serviceenämnden, Geodata ingår.			
KS 210525, §201.	2 900	0	0
Korrigeras från budget 2021 Geodata	239	0	0
Överflyttning av budgetanslag för kommunikationssystem RAKEL från serviceenämnden till samhällsbyggnadsnämnden. Budgetram hos serviceenämnden 354 tkr.	-354	0	0
HR-system införande av nytt system fr.o. m 2022, högre licens- och driftkostnader. Hanteras i it-schablonen, utfördelning till nämnderna under hösten.	1 900	0	0
Ledningsfunktion it-center, budgetanslag överflyttas från kommunstyrelsen till serviceenämnden och utökas från 770 tkr till 1 100 tkr.	1 100	0	0
It-center systemförvaltning, PM3, projektmedel finns under kommunstyrelsen till och med 211231.	750	0	0
Medel till utveckling och implementering av e-tjänster år 2021.	-746	0	0
E-tjänster, projekt förlängs under 2022, uppdrag om återredovisning till kommunstyrelsen senast 2022-03-31	750	-750	0
BUDGETRAM VARBUDGET	43 502	40 083	38 998

BUDGETRAMAR 2022-2024

136

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, utfördelat från ks §211/2021(210525) för år 2021 och 2022	100	-100	0
Löneökningsskompensation 2021 ur central lönepott, Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet samt kompensation för övertid, fyllnadslön mm	87	0	0
Löneökningsskompensation 2021 kostverksamhet och bemanning som överförs till internkunderna	-80	0	0
HR-system införande av nytt system fr.o. m 2022, högre licens- och driftkostnader. Hanteras i it-schablonen. Beslut i kommunfullmäktige 210623 om utfördelning till nämnderna under hösten.	-1 900	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	109	0	0
Justering av SPI-index för livsmedel, för svensk närproducerad och ekologisk mat, gäller från 2018. Under år 2018-2021 har de 1 mnkr som erhållits årligen varit under SN:s budgetram år 1 och sedan år 2 fördelats till ON och BUN.			
Fr.o.m budgetår 2022 fördelas de 1 mnkr direkt till till berörd nämnd	-1 000	-1 000	-1 000
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	40 818	38 983	37 998

BUDGETRAMAR 2022-2024

137

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Upphandlingsnämnd			
Föregående års ram	444	457	470
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	13	13	13
BUDGETRAM VARBUDGET	457	470	483
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	457	470	483

BUDGETRAMAR 2022-2024

138

Belopp i tkr

Överförmyndare

Föregående års ram

Tillskott och avdrag:

Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda

Utökat behov av professionella förvaltare (årlig ökning)

BUDGETRAM VÅRBUDGET

BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar

2022

2023

2024

2 189

2 255

2 321

6

6

6

60

60

60

2 255

2 321

2 387

2 255

2 321

2 387

BUDGETRAMAR 2022-2024

139

Belopp i tkr

Campus Värnamo (Kommunstyrelse)

	2022	2023	2024
Föregående års ram	21 966	22 517	22 229
Tillskott och avdrag:			
Ökad hyra inkl städ och elkostnader för ytterligare lokaler i Gummifabriken etapp 2, indexjustering	64	64	64
Sjuksköterskeprogrammet 2019-2022	-102	-102	0
Sjuksköterskeprogrammet 2020-2023, KS §41-2019	0	-115	-115
Sjuksköterskeprogrammet 2021-2024, KS 210525 §202	230	0	-115
Sjuksköterskeprogrammet 2022-2025, KS 210525 §202	115	115	0
Medfinansiering förskolläraryt utbildning intag ht 2020 (3,5 år) - våren 2024 Ks191001,§331. 400 tkr år 2021. År 2022 ändras från 400 tkr till 240 tkr.	-160	0	-20
Förskolläraryt utbildning, merkostnad för varje ny klass 40 tkr/år, intag år 2022	40	0	0
Förskolläraryt utbildning, merkostnad för varje ny klass 40 tkr/år, intag år 2024	0	0	40
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-100	0	0
Forskning Prostsjöprojektet 150 tkr/år 2020-2021, KS 200114, § 18	-150	0	0
Löneökningskompensation 2020 ur central lönepott	252	0	0
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-1 211	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	1 191	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott	241	0	0
Den digitala noden, Ks§108-2021. Ansökan om bidrag från Vinnova avslagits maj 2021. D3	0	0	0
Partnerskap för ökad konkurrenskraft (kompetenscoach) t.o.m 2022 enligt tidigare beslut	0	-500	0
Partnerskap för ökad konkurrenskraft (kompetenscoach) permanentas fr.o.m 2023	0	250	0
BUDGETRAM VARBUDGET	22 376	22 229	22 083
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott, Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet samt kompensation för övertid, fyllnadslön mm	93	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	48	0	0
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	22 517	22 229	22 083

BUDGETRAMAR 2022-2024

140

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Kommunstyrelse (inkl kommunfullmäktige)			
Föregående års ram	94 791	97 113	97 095
Tillskott och avdrag:			
Kompensation för uppräknig av arvoden till förtroendevalda	155	155	155
Allmänna val 2022 (850 tkr)	850	-850	0
Feriearbeten (årlig uppräknig av lönenivå)	50	50	50
Medarbetarundersökning 2021 och 2023	-200	200	-200
Medborgarundersökning 2021 och 2023	-90	90	-90
Ökat anslag till VärnaOm (f d Komiform)	10	10	10
Bidrag till Värnamo Näringsliv AB - index, projekt, inkl företagsfabriken	60	60	60
Anslag för utbildning av förtroendevalda, engångsanslag 2023	0	300	-300
Designers Saturday eller liknande evenemang 2021 och 2023	-150	150	-150
Index- och avtalsjustering av hyra auditorium och livesal (Gummifabriken),	-67	-67	-67
Anslag för bidrag till installation av bredband 2019-2022. Finns 1,0 mnkr i budget år 2021.	0	-800	0
Projekt 100% e-handel förlängt till och med 2021-12-31 enligt beslut av KS 2020-09-15, § 332.	-750	0	0
Effektiviseringsuppdrag enligt budget 2020-2022	-456	0	0
Medarbetardagar, vartannat år	-1 000	1 000	-1 000
Tillfällig förstärkning av kommunikationsfunktionen	-100	0	0
Löneökningskompensation 2020 ur central lönepott	997	0	0
Fortsättning av projekt PM3 under år 2021. 550 tkr flyttas från servicenämndens investeringsförslag SN018 till driftbudget.	-550	0	0
Medfinansiering projekt FASTR - snabbare omställning till fossilfria transporter i Jönköpings län 2019-2021, KS § 377/2018	-40	0	0
Avgår: Kapitaltjänstkostnader föregående år	-1 319	0	0
Tillkommer: Kapitaltjänstkostnader innevarande år	1 081	0	0
Tillkommer: Investeringsbidrag innevarande år	-8	0	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott	1 005	0	0
Överförmyndarorganisationen, extra granskningstjänst under våren 2022, 130 tkr totalt (Värnamos andel 51 tkr)	51	-51	0
Medel för digitaliseringsstrateg på kommunledningsförvaltningen flyttas till serviceförvaltningen, it-centerchef	-770	0	0
E-arkiv, ökade kostnader	81	0	0
E-postadresser förtroendevalda, ökade kostnader	38	0	0
Årlig uppräknig av handels- och attraktivitetsbidrag, kransorterna	8	0	0
Medel för hälsoarbete för anställda för att minska sjukfrånvaron, bl a Hälsocenter 2020-2022 300 tkr/år.	0	-300	0
Åtgärder för minskad sjukfrånvaro Ks§91-2021	200	-200	0
Friskvårdssatsningar	875	0	0
Satsning för Trygghet och säkerhet	0	250	0
Brottsförebyggande rådet (lokalt)	150	0	0
Kommunikatör	650	0	0
E-handel	650	0	0
Upphandlare	650	0	0
Utökat anslag för feriearbete, enligt tilläggsyrkande beslutad av kommunfullmäktige 210623	50	0	0
BUDGETRAM VARBUDGET	96 902	97 110	95 563

[D2](#)

BUDGETRAMAR 2022-2024

141

Belopp i tkr

	2022	2023	2024
Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun, utfördelat från ks §211/2021(210525) för år 2021 och 2022	15	-15	0
Löneökningskompensation 2021 ur central lönepott för övertid, fyllnadslön mm	7	0	0
Ökade kostnader för IT-schablonen pga införande av nytt HR-system fr.o.m 2022	189	0	0
BUDGETRAM HOSTBUDGET, efter tekniska justeringar	97 113	97 095	95 563

RESULTATBUDGET

Belopp i mnkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Nettokostnader exkl avskrivningar	-1 881	-1 940	-1 989	-2 031	-2 074
Avskrivningar	-123	-134	-146	-159	-173
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-2 004	-2 074	-2 135	-2 190	-2 247
Skatteintäkter	1 675	1 700	1 805	1 865	1 923
Kommunalekonomisk utjämning m m	407	431	421	404	414
Finansiella intäkter	11	10	10	10	9
Finansiella kostnader	-4	-6	-6	-8	-10
ÅRETS RESULTAT	85	61	96	81	89

BALANSBUDGET

Belopp i mnkr	Bokslut 2020-12-31	Budget 2021-12-31	Budget 2022-12-31	Plan 2023-12-31	Plan 2024-12-31
Anläggningstillgångar	2 247	2 410	2 517	2 658	2 785
Finansiella anläggningstillgångar	20	21	24	28	32
Bidrag till statlig infrastruktur	10	9	9	8	8
Omsättningstillgångar	519	542	583	576	573
SUMMA TILLGÅNGAR	2 796	2 982	3 133	3 270	3 398
Eget kapital	1 590	1 641	1 740	1 823	1 913
Avsättningar	133	136	131	130	128
Långfristiga skulder	526	755	771	776	760
Kortfristiga skulder	547	450	491	541	597
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	2 796	2 982	3 133	3 270	3 398
Panter och ansvarsförbindelser:					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	566	535	525	509	494
Övriga ansvarsförbindelser (borgen och donationer)	2 886	3 000	3 100	3 200	3 300
Medlemskap Kommuninvest ekonomisk förening					
			Solidarisk borgen med övriga medlemmar		

KASSAFLÖDESBUDGET

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Belopp i mnkr			
Likvida medel vid årets början	100	100	100
Medel från årets resultat	96	81	89
Medel från årets avskrivningar	146	159	172
Årets investeringar (skattefinansierade)	-333	-426	-412
Årets investeringar (exploatering)	-72	-36	-40
Årets investeringar (avgiftsfinansierade)	-107	-124	-86
Årets investeringsinkomster (exploatering)	31	43	43
Årets investeringsinkomster (avgiftsfinansierade)	9	9	9
Försäljning fastigheter	10	10	10
Maximalt investeringsutrymme 300 mnkr/år	212	286	238
Nya lån / amortering	8	-2	-23
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT	100	100	100
Låneram	639	647	645
Nuvarande lån uppgår till 470 mnkr (2020-10-07)			

Nyckeltal

143

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens nettokostnad av kommunalskatt och kommunalekonomisk utjämning samt fastighetsavgift (%)	-95,9%	-96,5%	-96,1%
Förändring av verksamhetens nettokostnader från föregående år, exkl avskrivningar (%)	2,5%	2,1%	2,1%
Förändring skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning samt fastighetsavgift från f g år (%)	4,5%	1,9%	3,0%
Resultat i relation till skatter och kommunalekonomisk utjämning samt fastighetsavgift (%)	4,3%	3,6%	3,8%
Differens mot resultat +2,5% avseende resultat enskilt år (mnkr) (+=överskott)	40	25	31
Investeringar (300 mnkr -VA investeringar samt 75% exploatering) i relation till resultat och avskrivningar på skattefinansierade investeringar (%)	65%	71%	81%
Differens mot finansiellt mål avseende investeringar enskilt år (mnkr) (+=överskott)	75,3	60,3	42,4
Soliditet, (%)	56%	56%	56%

2021-06-23

§ 391 Dnr: KS.2021.79

Anmälningssärende- Investeringsbudget 2022 samt investeringsplan 2023-2026

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna informationen samt,

att överlämna ärende till kommunfullmäktige som information.

Ärendebeskrivning

I samband med att kommunfullmäktige 2021-06-23, §106, antog investeringsbudget 2022 samt investeringsplan 2023–2026 beslutades att uppdra åt nämnderna att göra en översyn av upprättade projektblad så att dessa överensstämmer med den antagna investeringsbudgeten. Nämnderna har genomfört uppdraget enligt ovan och resultatet finns på hemsidan <https://kommun.varnamo.se/budget2022> .

De tekniska justeringar som har genomförts är:

- Omföring av anslag från nämnderna för skrivare till servicenämnden utifrån ny rutin med central hantering av skrivare.

Investeringsbudgeten/planen har inte förändrats som helhet, totalsummorna är fortfarande de samma för varje år enligt tidigare beslut. Uppdraget till kommunstyrelsen att utreda formerna för hur investeringsram ska kunna användas i investeringsbudget från år 2023 kommer att redovisas i ett särskilt ärende.

Förslag till beslut

att godkänna informationen samt,

att överlämna ärendet till kommunfullmäktige som information.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige
Ekonomi

Investeringsbudget 2022 samt investeringsplan 2023-2026

Ärendebeskrivning

I samband med att kommunfullmäktige 2021-06-23, §106, antog investeringsbudget 2022 samt investeringsplan 2023–2026 beslutades att uppdra åt nämnderna att göra en översyn av upprättade projektblad så att dessa överensstämmer med den antagna investeringsbudgeten. Nämnderna har genomfört uppdraget enligt ovan och resultatet finns på hemsidan <https://kommun.varnamo.se/budget2022> .

De tekniska justeringar som har genomförts är:

- Omföring av anslag från nämnderna för skrivare till servicenämnden utifrån ny rutin med central hantering av skrivare.

Investeringsbudgeten/planen har inte förändrats som helhet, totalsummorna är fortfarande de samma för varje år enligt tidigare beslut.

Uppdraget till kommunstyrelsen att utreda formerna för hur investeringsram ska kunna användas i investeringsbudget från år 2023 kommer att redovisas i ett särskilt ärende.

De genomförda uppdragen anmäls härmed till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna informationen samt,

att överlämna ärendet till kommunfullmäktige som information.

Johanna Svensson
Ekonomichef

Johanna Svensson
Ekonomichef

Bilaga

- Investeringsbudget 2022 samt -plan 2023-2026 inklusive
länkar till reviderade projektblad

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026		 					 147				
Belopp i tkr		Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022					Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022 Tekniska justeringar kf 211125				
		Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026					Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026				
		2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026
SKATTEFINANSIERADE INVESTERINGAR		332 741	425 812	411 994	231 930	256 415	332 741	425 812	411 994	231 930	256 415
INVESTERINGAR MARK & EXPLOATERING		72 000	36 500	40 100	5 000	52 400	72 000	36 500	40 100	5 000	52 400
AVGIFTSFINANSIERADE INVEST. VA		107 250	123 550	86 300	61 700	43 200	107 250	123 550	86 300	61 700	43 200
TOTALA BRUTTOINVESTERINGAR inkl ombudgtering		511 991	585 862	538 394	298 630	352 015	511 991	585 862	538 394	298 630	352 015
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL INVESTERINGAR, MARK & EXPLOATERING		-31 000	-43 000	-43 400	-49 000	-52 500	-31 000	-43 000	-43 400	-49 000	-52 500
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL INVESTERINGAR, VA-ANLÄGGNINGSAVGIFTER		-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL INVESTERINGAR		-40 000	-52 000	-52 400	-58 000	-61 500	-40 000	-52 000	-52 400	-58 000	-61 500
TOTALA "NETTOINVESTERINGAR"		471 991	533 862	485 994	240 630	290 515	471 991	533 862	485 994	240 630	290 515

2021-06-23

2021-11-03

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026	 					148				
Skattefinansierad verksamhet	Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022					Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125				
Belopp i tkr	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026					Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026				
	2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026
Tekniska utskottet	270 596	368 070	361 344	179 920	204 720	270 596	368 070	361 344	179 920	204 720
Barn- och utbildningsnämnd	17 309	22 845	22 470	19 080	23 260	17 049	22 585	22 210	18 810	22 990
Omsorgsnämnd	10 170	9 720	8 190	12 160	9 160	10 140	9 660	8 160	12 130	9 130
Medborgarnämnd	2 765	1 765	1 265	1 265	1 265	2 765	1 765	1 265	1 265	1 265
Samhällsbyggnadsnämnd	7 520	1 070	2 795	4 670	5 460	7 420	1 020	2 795	4 670	5 460
Kulturnämnd	2 773	2 975	2 700	2 700	2 600	2 763	2 965	2 690	2 690	2 590
Servicenämnd	16 808	14 577	8 800	8 080	5 490	17 248	14 997	9 140	8 430	5 840
Kommunstyrelse/Campus	455	810	630	455	810	455	810	630	455	810
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning	4 345	3 980	3 800	3 600	3 650	4 305	3 940	3 760	3 560	3 610
SUMMA Skattefinansierad verksamhet	332 741	425 812	411 994	231 930	256 415	332 741	425 812	411 994	231 930	256 415

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026	 					149				
Skattefinansierad verksamhet	Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022					Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125				
Belopp i tkr	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026					Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026				
	2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026
Teknisk förvaltning Stab, Samhällsskydd	2 980	8 900	2 850	2 850	2 850	2 980	8 900	2 850	2 850	2 850
Gator och vägar, GC-vägar, Belysning, Maskiner /Utrustning, Parker	43 907	67 870	77 420	49 470	26 470	43 907	67 870	77 420	49 470	26 470
Fritid	6 750	16 450	13 450	55 750	102 850	6 750	16 450	13 450	55 750	102 850
Fastighet	216 959	274 850	267 624	71 850	72 550	216 959	274 850	267 624	71 850	72 550
SUMMA TEKNISKA UTSKOTTET SKATTEFIN.	270 596	368 070	361 344	179 920	204 720	270 596	368 070	361 344	179 920	204 720

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							150						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Teknisk förvaltning stab																	
Tekniska administration Inventarier	TU	TU 001	200001/ 0002		80	100	100	100	100			80	100	100	100	100	
IT-utrustning	TU	TU 003	200002/ 0003		400	300	250	250	250			400	300	250	250	250	
Lakvattenrening	TU	TU 109	200003/ 1138,0640		500	500	500	500	500			500	500	500	500	500	
Samhällsskydd																	
Rensning Lagan	TU	KF 027	200005			3 000							3 000				
Skyfallsvägar/översvämnings- åtgärder	KF- beslut	KF 236	200004		2 000	5 000	2 000	2 000	2 000	70 000		2 000	5 000	2 000	2 000	2 000	70 000
SUMMA TU, Stab, Samhsk					2 980	8 900	2 850	2 850	2 850			2 980	8 900	2 850	2 850	2 850	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				Centerpartiet K D Liberalerna							151						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Gator och vägar																	
Beläggningar	TU	TU 017	210001		7 500	7 500	7 500	7 500	7 500			7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	
Gatuarbeten vid ledningsförnyelse	TU	TU 225			2 500	2 500	2 500	2 500	2 500			2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	
Ledningsseparering el	TU	TU 226			2 000	700	700	700	700			2 000	700	700	700	700	
Förbättring gator-trottoarer	TU	TU 007	210002		300	300	300	300	300			300	300	300	300	300	
Broar-viadukter	TU	TU 008	210005/0 024		500	500	500	500	500			500	500	500	500	500	
Trafiksäkerhetsåtgärder	TU	TU 009	210004/0 015		300	300	300	300	300			300	300	300	300	300	
Utsmyckning av rondeller	TU	TU 023	1133		300	300	300	300	300			300	300	300	300	300	
Åtgärder för centrumutveckling	TU	TU 024	210017			1 000	1 000	1 000	1 000				1 000	1 000	1 000	1 000	
Väderskydd och hållplatser	TU	TU 015	210007/0 028		100	100	100	100	100			100	100	100	100	100	
Åtgärder ny hastighetsplan	TU	TU 022	210046	2 000	250						2 000	250					
Förstudie och byggnation infrastruktur Gummifabriken	KF- beslut	KF 024	210018	6 000		4 000					6 000		4 000				
Ny förbindelse över järnvägen tidigare namn Renovering av viadukten	KF- beslut	KF 025	210016	100 000	4 000	20 000	50 000	23 000			100 000	4 000	20 000	50 000	23 000		

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							152						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Lagmansgatan Ouchterlonygatan	KF- beslut	KF 010		11 000	500					10 500	11 000	500				10 500	
Parkeringshus i Värnamo centrum	KF- beslut	KF 207	D2	Ärende D1 51 000						51 000	Ärende D1 51 000					51 000	
Utreda o bygga trafiklösn kv Kärleken	KF- beslut	KF 008	210045	3 500						3 000	3 500					3 000	
Karlsdal, väg i bostadsomr	TU	TU 218		800	800						800	800					
Utfart Växjö/Smålandsg	TU	TU 219		500	500						500	500					
Trafikåtgärder Prostsjön	KF- beslut	KF 243		5 000		5 000					5 000		5 000				

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							153						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Gc-vägar																	
Gc-vägar (TU prioriterar)	TU	TU 006	211001		4 500	4 500	4 500	4 500	4 500			4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	
GC-väg Nydalavägen	TU	TU 005		850			850				850			850			
Säkra skolvägar	TU	TU 221		500	100	100	100				500	100	100	100			
Planskild cykelväg Silkesv/Halms	KF- beslut	KF 253		5 000		5 000					5 000		5 000				
Samåkningsparkering NÖ infarte	TU	TU 222		1 000						1 000	1 000					1 000	
Centrumförnyelse gå-ylor	TU	TU 203				800	800	800	800	800			800	800	800	800	
Tillgänglighetsåtgärder	TU	TU 010	210003		100	100	100	100	100			100	100	100	100	100	
Gc-led Värnamo-Bor	TU	KF 033		1 500						1 500	1 500					1 500	
Gc-led Värnamo-Bredaryd	TU	KF 034	211009	8 000	3 680	4 000					8 000	3 680	4 000				
Cykelparkering	TU	TU 227		1 000		1 000					1 000		1 000				
Belysning																	
Gatubelysning	TU	TU 016	212001		1 700	1 700	700	700	700			1 700	1 700	700	700	700	
Belysning lekplatser	TU	TU 057			500	500						500	500				

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							154						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Maskiner/Utrustning																	
Arbetsmaskiner produktionsavdelningen	TU	TU 025	213001		4 620	4 620	4 620	4 620	4 620			4 620	4 620	4 620	4 620	4 620	
Övriga inventarier gataoch förråd	TU	TU 012	210006		1 100	600	600	600	600			1 100	600	600	600	600	
Parker																	
Investeringar i parker och lekplatser	TU	TU 030- 034	214001		5 350	1 350	1 350	1 350	1 350			5 350	1 350	1 350	1 350	1 350	
Laganstråket	TU	KF 019	214014		1 300	1 300	500	500	500			1 300	1 300	500	500	500	
Investeringar enligt Bolaskogsmodellen	TU	KF 020	214004		100	100	100	100	100			100	100	100	100	100	
Apladalen byggnader	TU	Från år 2020	214023		1 307							1 307					
Åbroparken/Enehagsparken, upprustn, modernisering, gång- och cykelbro mm	KF- beslut	KF 014		7 500						7 500	7 500					7 500	
Fickparken plåten Värnamo	TU	TU 210		500						500	500					500	
SUMMA TU, Gator mm					43 907	67 870	77 420	49 470	26 470			43 907	67 870	77 420	49 470	26 470	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							155						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet		Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.														
Fritid																	
Nytt Motionsspår Bor	KF- beslut	KF 090		1 000		1 000					1 000		1 000				
Nytt boknings-/bidragssystem	TU	TU 214	220036	800	200	200					800	200	200				
Toalett vid skatepark i Åbroparken	TU	KF 083		800						800	800						800
Aktivitetsområde större kransorter	KF- beslut	KF 017		9 000	3 000	2 900	100	2 900			9 000	3 000	2 900	100	2 900		
Satsning spontanidrott kransorter	TU	TU071 (TU 211)	220005/ 1211		300	300	300	300	300			300	300	300	300	300	
Satsningar Borgens anläggningar	TU	TU 071 (TU 212)			300	300	300	300	300			300	300	300	300	300	
Inventarier Idrottsanläggningar och Värnamo simhall	TU	TU071	220001/1 202		2 250	2 250	2 250	2 250	2 250			2 250	2 250	2 250	2 250	2 250	
Konstsnö Borgen	KF- beslut	KF 012		11 000		5 500	5 500				11 000		5 500	5 500			
Forshedabadet	KF- beslut	KF 013		25 000						25 000	25 000						25 000
Beläggning löparbana F-vallen	KF- beslut	KF 015		5 000			5 000				5 000			5 000			
Ishall Rydaholm, sarg+plexiglas	TU	KF 016		2 000		2 000					2 000		2 000				
Ny bassängyta	KF- beslut	KF 248	220034		Investeringen stryks enligt beslut kf 210623						Investeringen stryks enligt beslut kf 210623						
Ny isyta	KF- beslut	KF 250		25 000						25 000	25 000						25 000

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							156						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Åtgärder för att stärka upp bassängen, baserat på utredning	TU	KF 249		2 500		2 000					2 500		2 000				
Ny belysning Gröndals konstgräs	TU	KF 262		700	700						700	700					
Ny simhall	KF- beslut	KF 263						50 000	100 000	200 000					50 000	100 000	200 000
Ombyggnad och renovering Sörsjö stall	KF- beslut	KF 251		2 000						2 000	2 000						2 000
SUMMA TU Fritid					6 750	16 450	13 450	55 750	102 850			6 750	16 450	13 450	55 750	102 850	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							157						
Skattefinansierad verksamhet <i>Belopp i tkr</i>				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek. syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet				Projekt märkta med: KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.													
Fastighet																	
Energisparåtgärder	TU	TU 050	231001		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Oförutsedda fastighetsinvesteringar samt/ förvaltningar	TU	TU 051	231005		4 500	4 500	4 500	4 500	3 500			4 500	4 500	4 500	4 500	3 500	
Säkerhetshöjande åtgärder, enl larmpolicy	TU	TU 053	231011		800	800	800	800	0			800	800	800	800	0	
Ventilationsombyggnader	TU	TU 054	231014		2 000	2 000	2 000	2 000	0			2 000	2 000	2 000	2 000	0	
Städ- och tvättmaskiner	TU	TU 055	230002		150	150	150	150	150			150	150	150	150	150	
Planerat fastighetsunderhåll Reinvesteringar	TU	TU 056	0766		15 000	16 000	16 500	17 000	19 000			15 000	16 000	16 500	17 000	19 000	
F.d. Västrabo kök o badrum	TU	KF 082	231041	5 500	600						5 500	600					
Östboskolan omb förvaltningslokaler Hus D	KF- beslut	KF 088		20 000		8 000	10 000				20 000		8 000	10 000			
Grändalsprojektet, Ny bollhall/idrottshall, samt ombyggnader inom Folkets park	KF- beslut	KF 059	231045	100 000	29 790	14 000				40 000	100 000	29 790	14 000				40 000
Ombyggnad Stadshuset Vmo	KF- beslut	KF 054	231035	77 000	0	5 000	15 000	5 000	15 000	37 000	77 000	0	5 000	15 000	5 000	15 000	37 000

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							158						
Skattefinansierad verksamhet <i>Belopp i tkr</i>				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek. syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Östboskolan Hus E. Ombyggnad av elevhem till förvaltn.lokaler/bostäder??	KF- beslut	KF 209		30 000		12 500	15 000				30 000		12 500	15 000			
Borgenstugan ombyggnation	KF- beslut	KF 067		6 000						5 000	6 000						5 000
Personalutrymme arenaservice	KF- beslut	KF 256		2 000	2 000						2 000	2 000					
Matsal, personalutrymme gatapark	KF- beslut	KF 254		5 000	1 000	4 000					5 000	1 000	4 000				
Miljöhus kommunens fastigheter	KF- beslut	KF 255		9 000	3 000	3 000	3 000				9 000	3 000	3 000	3 000			
Reservkraft Linneberg	KF- beslut	KF 257		1 500	1 500						1 500	1 500					
Fastighet/Omsorg																	
Skogslyckan ombyggnad av bostadsrätter (brf)	TU	KF 217	232001	3 000	1 000						3 000	1 000					

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							159						
Skattefinansierad verksamhet <i>Belopp i tkr</i>				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek. syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Fastighet/Kök																	
Storköksutrustningar	TU	TU 052	233006		900	900	900	900	900			900	900	900	900	900	
Trälleborgsskolan, kök, renovering och ombyggnad	KF- beslut	KF 240	233010	12 000	5 000	6 000					12 000	5 000	6 000				
Åkanten nytt syfte	KF- beslut	KF 258		5 000						5000	5 000						5 000
Rörstorpsskolans kök	KF- beslut	KF 259		15 000			7 500	7 500			15 000			7 500	7 500		
Enehagens skolas kök renovering och ombyggnad	KF- beslut	KF 247		10 000			5 000	5 000			10 000			5 000	5 000		

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							160						
Skattefinansierad verksamhet <i>Belopp i tkr</i>				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek. syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Fastighet/Förskolor																	
Bredaryd, ny förskola 6avdelningar	KF- beslut	KF 085	234005	48 000	18 000						48 000	18 000					
Ny förskola i Värnamo nr 3, 6 avdelningar	KF- beslut	KF 058	234012	45 000	23 000						45 000	23 000					
Ny förskola i Värnamo nr 4, 6 avdelningar	KF- beslut	KF 075	234009	45 000	24 719	15 000					45 000	24 719	15 000				
Tillbyggnad av befintliga förskolor i Värnamo	KF- beslut	KF 223		30 200		5 000	10 000	5 000		10 000	30 200		5 000	10 000	5 000		10 000
Ny förskola i Värnamo nr 6, 4 avdelningar "Bolaskogen"	KF- beslut	KF 074		30 000			10 000	20 000			30 000			10 000	20 000		
Pepparmyntan förskola större underhålls inv	KF- beslut	KF 260		7 000		1 000	2 000	2 000	2 000		7 000		1 000	2 000	2 000	2 000	
Ny förskola Protsjöområdet, 6 avd	KF- beslut	KF 245		45 000						45 000	45 000						45 000
Ny förskola "Mossleplatån" 6 avd	KF- beslut	KF 244		45 000						45 000	45 000						45 000

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							16						
				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Skattefinansierad verksamhet <i>Belopp i tkr</i>				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek. syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
Fastighet/skolor																	
Utemiljö Skolor och förskolor	TU	TU 094	231017		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Skoltomt Bolaskogen	TU	Från år 2020	231036				274							274			
Trälleborgsskolan utbyggnad, nya klassrum, matsal, musiksal, trafik- /parkeringslösning	KF- beslut	KF 091	235021	100 000	22 000	35 000	23 000				100 000	22 000	35 000	23 000			
Nybyggnad av grundskola, Värnamo västra, F-6 skola	KF- beslut	KF 224		350 000	60 000	140 000	140 000				350 000	60 000	140 000	140 000			
Nybyggnad av grundskola, "nästnästa skola"	KF- beslut	KF 246		300 000						300 000	300 000						300 000
Tånö skola	KF- beslut	KF 261								6 000							6 000
Finnvedens Gymnasium, genomgripande ombyggnad lektionssalar, aula mm	KF- beslut	KF 069	235034	100 800					30 000	69 500	100 800					30 000	69 500
Ombyggnad Forsheda Högstadieskola	KF- beslut	KF 081		25 000						25 000	25 000						25 000
Rydaholms skola, om- och tillbyggnad	KF- beslut	KF 096		10 000						10 000	10 000						10 000
SUMMA TU, Fastighet					216 959	274 850	267 624	71 850	72 550			216 959	274 850	267 624	71 850	72 550	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							162						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Barn- och utbildningsnämnd																	
Inventarier Förvaltningsövergripande	BUN	BUN 001	160001		198	495	1 020	1 000	1 000	1 000		198	495	1 020	1 000	1 000	1 000
Förskola inventarier	BUN	BUN 004a	160100		420	784	784	840	840	840		420	784	784	840	840	840
Grundskola inventarier	BUN	BUN 004b			1 080	2 016	2 016	2 160	2 260	2 260		1 080	2 016	2 016	2 160	2 260	2 260
Inventarier, Gymnasiet och vuxenutbildningen	BUN	BUN 009			1 500	1 700	1 700	1 900	2 000	2 000		1 500	1 700	1 700	1 900	2 000	2 000
Kulturskolan inventarier	BUN	BUN 011	160401, 160402		100	130	130	160	160	160		100	130	130	160	160	160
Kulturskolan, dramasal/blackbox	BUN	BUN 035		Ärende D4	400						Ärende D4	400					
Arbetsmiljöåtgärder	BUN	BUN 002			591	900	900	1 000	1 000	1 000		591	900	900	1 000	1 000	1 000
Inventarier, förskola väst Mossleplatån	BUN	BUN 007		1 800	0	0	0	0	0	1 800	1 800	0	0	0	0	0	1 800
Inventarier Bolaskogens förskola	BUN	BUN 034		1 200	0	0	0	0	0	1 200	1 200	0	0	0	0	0	1 200
Inventarier förskola Bredaryd samt konsekvensbeskrivning	BUN	BUN 017		1 500	600	700	200	0	0	0	1 500	600	700	200	0	0	0
Inventarier förskola Öst Magnusgatan samt konsekvensbeskrivning	BUN	BUN 021		1 500	200	400	500	400	0	0	1 500	200	400	500	400	0	0
Ny förskola "Södra Ljusvekan" Prostsjön	BUN	BUN 030		1 800	0	0	0	0	0	1 800	1 800	0	0	0	0	0	1 800

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							163						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projekt nr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Inventarier Forsheda skola	BUN	BUN 022		1 000	0	0	0	0	0	1 000	1 000	0	0	0	0	0	1 000
Inventarier förskola Ekenhaga samt konsekvensbeskrivning	BUN	BUN 024		1 500	700	700	100	0	0	0	1 500	700	700	100	0	0	0
Inventarier, Utbyggnad bef. Fsk	BUN	BUN 006		2 105	0	500	600	0	0	1 005	2 105	0	500	600	0	0	1 005
Inventarier Trälleborgsskolan samt konsekvensbeskrivning	BUN	BUN 025		4 400	1 000	2 500	900	0	0	0	4 400	1 000	2 500	900	0	0	0
Inventarier Idrottshall Gröndalsskolan	BUN	BUN 010		500	500						500	500					
Inventarier Grundsärskola	BUN	BUN 012		900		900					900		900				
Ny F-3 skola Väster samt konsekvensbeskrivning	BUN	BUN 014		5 500		1 500	4 000				5 500		1 500	4 000			
Inventarier, Finnvedens gymnasium	BUN	BUN 018		8 000						8 000	8 000						8 000
Inventarier Rydaholms skola	BUN	BUN 027		1 000						1 000	1 000						1 000
Ny grundskola samt konsekvensbeskrivning	BUN	BUN 029		11 200					4 000	7 200	11 200					4 000	7 200
IT satsning	BUN	BUN 005	160501- 160504	70 600	9 120	9 120	9 120	11 120	11 500	11 500	70 600	8 860	8 860	8 860	10 850	11 230	11 500
Utemiljö skolgård UV-skydd	BUN	BUN 031		3 500	500	500	500	500	500	500	3 500	500	500	500	500	500	500
Matsal Enehagen/Åkanten	BUN	BUN 032		150	150						150	150					
Säkerhetshöjande åtgärder	BUN	BUN 033		500	250						500	250					
SUMMA BUN					17 309	22 845	22 470	19 080	23 260			17 049	22 585	22 210	18 810	22 990	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt
INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026

Centerpartiet

K
D

Liberalerna

64

Skattefinansierad verksamhet

Beslutad av kommunfullmäktige 210623,
investeringstak på sammanlagt
300 miljoner kronor år 2022

Beslutad av kommunfullmäktige 210623,
investeringstak 300 miljoner kronor år 2022.
Tekniska justeringar kf 211125

Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Omsorgsnämnd																	
Informationsteknologi	ON	ON 002	170000		4 500	4 050	2 520	4 300	4 300			4 470	4 020	2 490	4 270	4 270	
Larm och säkerhet	ON	ON 004	170100- 170103		360	360	360	360	360			360	360	360	360	360	
Inventarier, arbets-, medicin- och tekniska hjälpmedel	ON	ON 003	170200- 170210		5 310	5 310	5 310	4 500	4 500			5 310	5 280	5 310	4 500	4 500	
Nya lokaler Expo	ON	ON 005						3 000							3 000		
SUMMA ON					10 170	9 720	8 190	12 160	9 160			10 140	9 660	8 160	12 130	9 130	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							168						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Medborgarnämnd																	
Inventarier	MBN	MBN 001	180001- 180004		485	485	485	485	485			485	485	485	485	485	
IT-utrustning	MBN	MBN 002	180002		780	780	780	780	780			780	780	780	780	780	
Robotiseringsprogram	MBN	MBN 003	180006		1 500	500	0	0	0			1 500	500	0	0	0	
SUMMA MBN					2 765	1 765	1 265	1 265	1 265			2 765	1 765	1 265	1 265	1 265	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							166						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Samhällsbyggnadsnämnd																	
Samhällsbyggnad																	
Inventarier, it-utrustning och möbler	SBN	SBN 001,101 SBN 003,102	130001, 130002		1 260	845	545	1 425	630			1 160	795	545	1 425	630	
Mätinstrument	SBN	SBN 002	130301		420	0	300	0	0			420	0	300	0	0	
Övningsfält, räddningstjänst	SBN	SBN 101	130702		250	0	300	750	750			250	0	300	750	750	
Utlarmning/kommunikation, räddningstjänst	SBN	SBN 102	130720		250	70	100	200	100			250	70	100	200	100	
Fordon, Räddningstjänst	SBN	SBN 103	130701		5 000	0	1 200	1 900	3 500			5 000	0	1 200	1 900	3 500	
Räddningsmaterial, andningsskydd & skyddsutrustning	SBN	SBN 004,104 SBN 005,104	130730		340	155	350	395	480			340	155	350	395	480	
SUMMA SBN					7 520	1 070	2 795	4 670	5 460			7 420	1 020	2 795	4 670	5 460	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							167						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Kulturnämnd																	
Inventarier	KN	KN 001	150000		83	125	150	150	150			83	125	150	150	150	
IT-utrustning	KN	KN 002	150001		200	250	250	250	250			190	240	240	240	240	
Konstanslag	KN	KN 004	150002		190	200	200	200	200			190	200	200	200	200	
Bokbuss	KN	KN 005	150006		0							0					
Biblioteksfilialer och bybibblor	KN	KN 006	150007		1 200	1 200	900	900	800			1 200	1 200	900	900	800	
Konstnärlig gestaltning_KN	KN	KN 003	150003		400	500	500	500	500			400	500	500	500	500	
Konstnärlig gestaltning_TU	KN	KN 007	150004		700	700	700	700	700			700	700	700	700	700	
SUMMA KN					2 773	2 975	2 700	2 700	2 600			2 763	2 965	2 690	2 690	2 590	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							168						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Proj.nr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Servicenämnd																	
Inventarier	SN	SN 001	140000		75	410	80	80	90			75	410	80	80	90	
IT utrustning	SN	SN 002	140002		103	280	255	320	320			103	280	255	310	310	
Skrivare/kopiatorer efter skrivar- kartläggning överflyttade från nämnderna till SN	SN	SN									1 920	440	420	340	360	360	
Måltidsservice																	
Inventarier kök, Serviceförvaltningen	SN	SN 011	144000		1 500	1 387	1 035	500	500			1 500	1 387	1 035	500	500	
Logistik																	
Lösen av förvaltningars minibussar	SN	SN 032	1007/ 145000		80		80	80	80			80		80	80	80	
Fordonsadministrationsystem	SN	SN 034	nytt	200	100						200	100					
Fordon understigande 3,5 ton	SN	SN 033	1008/ 145001			500							500				
Utbyggnad laddinfrastruktur	SN	SN 035			500	500	200	200	500			500	500	200	200	500	
Frankeringsmaskin	SN	SN 036			250							250					
Produktionsskrivare till internttryckeri	SN	SN 037			600							600					
It-avdelningen																	
Programvara centralt	SN	SN 004	141004		2 100	700	200	750	250			2 100	700	200	750	250	
Bra digital arbetsplats	SN	SN 017	141002, 141008, 141010, 141012, 141017		2 000	1 500	600	500	500			2 000	1 500	600	500	500	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							169						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Proj.nr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Stabil och pålitlig leverans av system och tjänster	SN	SN 018	141001		2 950	4 800	1 650	2 550	150			2 950	4 800	1 650	2 550	150	
Säker digital identitet och åtkomst	SN	SN 026	141007, 141009, 141016		2 150	1 000	1 000	500	500			2 150	1 000	1 000	500	500	
Tillräcklig uppkoppling	SN	SN 028	141015, 141018		2 300	2 400	2 600	2 600	2 600			2 300	2 400	2 600	2 600	2 600	
Hjälp och stöd som man är nöjd med	SN	SN 029	141006		600	100	100	0	0			600	100	100	0	0	
Innovation och verksamhetsutveckling	SN	SN 038			1 500	1 000	1 000	0	0			1 500	1 000	1 000	0	0	
SUMMA SN					16 808	14 577	8 800	8 080	5 490			17 248	14 997	9 140	8 430	5 840	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 													
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Proj.nr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Kommunstyrelse/Campus																	
Inventarier och teknisk utrustning Campus	KS/CA	KS 101	100901 100902 100903		455	810	630	455	810			455	810	630	455	810	
SUMMA KS/CAMPUS					455	810	630	455	810			455	810	630	455	810	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 													
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringsstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Proj.nr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Kommunstyrelse/Finansiering																	
KS:s anslag för investeringsavvikelser och mindre tillkommande investeringar	KS	KS 005	100001		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000			2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Förstudier, förprojektering, fördelas efter beslut i KS	KS	KS 006	100002		500	500	500	500	500			500	500	500	500	500	
Kommunstyrelse/Kommunledningsförvaltning																	
Inventarier och it-utrustning till kommunledningsförv.	KS/KLF	KS 001	100100/ 100101		420	400	400	400	400			380	360	360	360	360	
HR-system, Upphandling	KS/KLF	KS 002	100126	7 957	495	250	200				7 957	495	250	200			
HR-system, utveckling	KS/KLF	KS 003	100124		120	120	120	120	120			120	120	120	120	120	
Gemensamt Utdatasystem/Beslutsstöd	KS/KLF	KS 004	100122		180	180	180	180	180			180	180	180	180	180	
Utveckling av webbplats	KS/KLF	KS 012	100120		150	200	200	200	200			150	200	200	200	200	
Vidareutveckling Evolution	KS/KLF	KS 017	100121		90	90	60	60	60			90	90	60	60	60	
Läsplattor till förtroendevalda, samtliga nämnder	KS/KLF	KS 015	100102		100	150	50	50	100			100	150	50	50	100	
Ekonomisystem inkl e-handel	KS/KLF	KS 011	100123	Modul: Budget/ prognos: 600 tkr	200						Modul: Budget/ prognos: 600 tkr	200					
Ekonomisystem, utveckling	KS/KLF	KS 018	100125		90	90	90	90	90			90	90	90	90	90	
SUMMA KS/KLF					4 345	3 980	3 800	3 600	3 650			4 305	3 940	3 760	3 560	3 610	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							172						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Belopp i tkr				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Kommunstyrelsen																	
EXPLOATERING/ALLMÄNT																	
Markförvärv	KS	KS101 (005)	400001		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000			2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Exploatering, Planläggning/ Arkeologi/Geotekn	KS	KS102 (006)	400004		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000			2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Medfinansieringsavtal väg 27, trafikpl Bredasten	KS	KS140		8 100			8 100				8 100			8 100			
BOSTÄDER																	
Norra Helmershus - bostäder	KS	KS103 (007)	410011 (2888/13 212)	42 200	26 000	11 000				700	42 200	26 000	11 000				700
Södra Helmershus 5:89 bostäder	KS	KS 111								500							500
"Södra Ljusseveka" Värnamo - bostäder	KS	KS104 (008)	410001 (2888/ 13208)	21 300	5 000	15 000				300	21 300	5 000	15 000				300
Mossleplatån, Del av Mossle 16:20 "Söder sjukhuset" flerbostadshus/villor	KS	KS105 (033)	410006 (2888/ 13206)	64 000	14 000					1 000	64 000	14 000					1 000
Värnamo 14:76, Tre Liljor	KS	KS 112		5 000	4 000						5 000	4 000					
Rörstorp 6:3, villatomter	KS	KS 113		4 200					400		4 200					400	
Nöbböle del av 7:2; Söder om Nöbböle Herrgård	KS	KS 114		3 500	3 000						3 500	3 000					
Kv. Gåsen m fl i Värnamo	KS	KS115		3 000	1 000	1 000					3 000	1 000	1 000				

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026												173					
Skattefinansierad verksamhet <i>Belopp i tkr</i>				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022								Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125					
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026								Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026					
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Nytt bostadsområde Värnamo	KS	KS107 (041)		26 000			5 000		20 000		26 000			5 000		20 000	
Bor. bostäder	KS	KS108 (013)		12 500	12 000					500	12 500	12 000					500
Rydaholm Sävarp, Östhamra		KS116		5 000	1 000	3 500					5 000	1 000	3 500				
Rydaholm - bostäder	KS	KS109 (015)		3 000					3 000		3 000					3 000	
Övriga orter bostäder	KS	KS110 (016)		1 000		1 000		1 000			1 000		1 000		1 000		
Asfalteringsuppdrag på gamla exploateringsområden	KS	KS117		3 000	1 000	1 000					3 000	1 000	1 000				

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							174						
Skattefinansierad verksamhet <i>Belopp i tkr</i>				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek.syst	Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
				Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
VERKSAMHETER																	
Sörsjö 3:1 del av		KS137		21 000			20 000				21 000			20 000			
Bredaryd, Ängarna mm	KS	KS132 (024)		2 000			2 000				2 000			2 000			
Forsheda, nytt verksamhetsområde	KS	KS133 (025)		10 000					10 000		10 000					10 000	
Bor, verksamhetsområde	KS	KS134 (026-027)		9 000					9 000		9 000					9 000	
Rydaholm, nytt verksamhetsområde	KS	KS135 (028)		5 000					5 000		5 000					5 000	
Övriga orter, verksamhetsområde	KS	KS136 (029)		1 000	1 000		1 000		1 000		1 000	1 000		1 000		1 000	
SUMMA INVESTERINGAR MARK & EXPLOATERING					72 000	36 500	40 100	5 000	52 400			72 000	36 500	40 100	5 000	52 400	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026											175						
Skattefinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
INKOMSTER I ANSLUTNING TILL MARK & EXPLOATERINGAR																	
BOSTÄDER																	
Tomtlikvider, bostäder			500000		-22 000	-25 000	-25 400	-31 000	-42 500			-22 000	-25 000	-25 400	-31 000	-42 500	
VERKSAMHETER																	
Tomtlikvider, verksamheter			500000		-6 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000			-6 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Grovplanering			500000		-3 000	-8 000	-8 000	-8 000				-3 000	-8 000	-8 000	-8 000		
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL MARK & EXPLOATERINGAR					-31 000	-43 000	-43 400	-49 000	-52 500			-31 000	-43 000	-43 400	-49 000	-52 500	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							176						
Avgiftsfinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Belopp i tkr				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Tekniska utskottet	Projekt märkta med:	KF-beslut för att dessa budgetmedel skall kunna användas skall startbeslut fattas av KF.															
VA (blandat övergripande)																	
Vattenmätare byta abonnent	TU	KF 120	301015		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Övervakningssystem VA	TU	TU 100	301002/ 0021		500	500	500	500	500			500	500	500	500	500	
Vattenkiosker	TU	KF 155		1 000	1 000						1 000	1 000					
Övriga inventarier VA	TU	TU 107	301001/ 0649		400	400	400	400	400			400	400	400	400	400	
Betäckn. brunnar	TU	TU 115			300	300	300	300	300			300	300	300	300	300	
Upprustning av Lanna ARV och VV.	TU	KF 139		3 000	3 000						3 000	3 000					
Förstärkning detaljplaner	KF- beslut	KF 122	301018		15 000	15 000	6 000	6 000	5 000			15 000	15 000	6 000	6 000	5 000	
VA Hamra	KF- beslut	KF 130	301016	23 000	6 000	12 000					23 000	6 000	12 000				
VA Herrestad	KF- beslut	KF 131	304065	23 000	6 000	12 000					23 000	6 000	12 000				
Industriområdet Minken/Mården	TU	KF 123		2 000			2 000				2 000			2 000			

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							177						
Avgiftsfinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Belopp i tkr				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Vatten																	
Vattenverk övriga orter	TU	TU 102	302002/ 0614		2 000	1 000	1 000	1 000	1 000			2 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Reservvattentäkt Hindsen	KF- beslut	KF 142		30 000		14 000	15 000				30 000		14 000	15 000			
Reservtäkt Hindsen, Pumpstation och råvattenledning	KF- beslut	KF 126		17 200		8 600	8 600				17 200		8 600	8 600			
VA nv Hindsen	KF- beslut	KF 151	301019	7 000			7 000				7 000			7 000			
Renovera vattentornet VMO	KF- beslut	KF 121	302005	15 000	14 500						15 000	14 500					
Vattenverk utbyte av barriär UV- ljus	TU	KF 141	302001		500	500						500	500				
Ljusseveka, byte av kol	TU	TU 117	303012	3 500				3 500			3 500				3 500		
Skalskydd Ljusseveka	TU	TU 119		1 000	500						1 000	500					
Renovering Gällaryds vattenverk	TU	KF 143		2 000	2 000						2 000	2 000					
Armaturgatan (Bor) VPU	TU	KF 156		1 500			1 500				1 500			1 500			
Ny brunn Ljusseveka	TU	KF 157		2 000	1 000	1 000					2 000	1 000	1 000				

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							178						
Avgiftsfinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Belopp i tkr				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Avlopp																	
Reningsverk övriga VA	TU	KF 154			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Avloppspumpstationer	TU	TU 103	303003/ 0005		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000			1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Övriga inventarier Avlopp	TU	TU 118			300	300	300	300	300			300	300	300	300	300	
Gasmotor Påslund	KF- beslut	KF 160		4 000				4 000			4 000				4 000		
Rydaholms avloppsverk	KF- beslut	KF 107		5 500	3 000						5 500	3 000					
Bredaryd SPU 50 Lunaryd	KF- beslut	KF 145		2 000		2 000					2 000		2 000				
Värnamo pumpstation P2	KF- beslut	KF 111	1105	7 500			500	7 000			7 500			500	7 000		

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							179						
Avgiftsfinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
Belopp i tkr				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
Ledningsnät																	
Ledningsförynelse	TU	TU 104	304050/ 0020		17 500	19 500	19 500	22 500	25 000			17 500	19 500	19 500	22 500	25 000	
Underhållsinvestering ledningsnät	TU	KF 158			3 500	3 500	3 500	3 500	3 500			3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	
Brandposter	TU	TU 105	301003/ 0014		200	200	200	200	200			200	200	200	200	200	
Servisledningar	TU	TU 106	0016/ 0017		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000			2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
Flödesmätning VA-ledningar	TU	TU 114	304004/ 0645		700	700	700	700	700			700	700	700	700	700	
Dagvattenanläggningar	KF- beslut	KF 153			750	750	1 000	1 000	1 000			750	750	1 000	1 000	1 000	
LTA-pumpar	TU	TU 116	303013		600	300	300	300	300			600	300	300	300	300	
Överföringsledning Värnamo-Bor	KF- beslut	KF 136	304007	51 000	20 000	21 000					51 000	20 000	21 000				
Dubbelmatning, Vrån-Bredasten	KF- beslut	KF 148		5 500	500		5 000				5 500	500		5 000			
Dubbelmatning, Ljusseveka-Vråns vattentorn	KF- beslut	KF 150		5 500				5 500			5 500				5 500		
Ny matning av vatten till högzonen, Värnamo	KF- beslut	KF 137		13 500	500	5 000	8 000				13 500	500	5 000	8 000			
Renovera gamla ARV Bor	TU	KF 159			2 000							2 000					
SUMMA INVESTERINGAR AVGIFTSFINANSIERAD					107 250	123 550	86 300	61 700	43 200			107 250	123 550	86 300	61 700	43 200	

INVESTERINGSBUDGET 2022 samt INVESTERINGSPLAN 2023 - 2026				 							180						
Avgiftsfinansierad verksamhet				Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak på sammanlagt 300 miljoner kronor år 2022							Beslutad av kommunfullmäktige 210623, investeringstak 300 miljoner kronor år 2022. Tekniska justeringar kf 211125						
				Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026							Investeringsbudget 2022, investeringsplan 2023-2026						
Objekt	Nämnd	Projekt- blad löpnr KF	Projektnr ek.syst	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid	Projekt- total	2022	2023	2024	2025	2026	Framtid
INKOMSTER I ANSLUTNING TILL VA																	
VA-anläggningsavgifter					-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000			-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	
SUMMA INKOMSTER I ANSLUTNING TILL VA					-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000			-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	

§ 364 Dnr: KS.2021.517

Utredning fotbollsarena för Allsvenskt spel

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- att** uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att från fotbollssäsongen 2022 och i tre år framåt kunna genomföra spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen,
- att** eftersom IFK Värnamo gått upp i allsvenskt spel vara beredd att genomföra åtgärderna som framkommer i utredningen,
- att** uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att långsiktigt kunna genomföra spel på elitnivå (Allsvenskan och Superettan) i Värnamo,
- att** avsätta 1 miljon kronor till tekniska utskottet i utökad driftbudget 2022 för utredning av åtgärder för att möjliggöra allsvenska spel på Finnvedsvallen från år 2022 samt för att påbörja inledande utredning för att säkerställa långsiktigt spel på elitnivå,
- att** finansiering sker genom en minskning av det budgeterade resultatet 2022
- att** uppdra åt kommunledningsförvaltningen att inför beslut i februari 2022 utreda och föreslå finansieringsmodell för att möjliggöra långsiktigt spel på elitnivå,
- att** utöka investeringsanslaget 2022 för tekniska utskottet med 8 miljoner kronor för att genomföra åtgärder för att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen från år 2022 i tre år,
- att** utöka driftbudgetramen 2022 för tekniska utskottet med 1,9 miljoner kronor avseende åtgärder vid Finnvedsvallen för att möjliggöra allsvenskt spel 2022. Finansiering föreslås göras genom en minskning av det budgeterade resultatet 2022,
- att** eventuellt utökad driftbudgetram från 2023 hänskjuts till budgetberedningen.

Ärendebeskrivning

IFK Värnamo skördar fina framgångar i Superettan och därför väcks olika frågor kring bland annat krav och förutsättningar på arena för att Svensk elitfotboll ska godkänna spel i Värnamo. Finnvedsvallen klarar idag kraven för Superettan men för att godkännas för allsvenskt spel behöver flera åtgärder vidtas.

Forts.

Ks § 364 (forts)

Analys visar att åtgärderna som erfordras för allsvenskt spel är mycket omfattande och att långsiktig lösning för godkänd arena är kostsam och dessutom bedöms förutsättningarna vara begränsande för lyckat resultat som bär mot framtiden. Viktiga faktorer som begränsar är bland annat översvämningsrisken, begränsande infrastruktur både nära arenan och till området och att ytan som sådan är för liten för riktigt bra lösningar.

Analysen visar sammanfattnings att åtgärder kan vidtas för kortsiktig dispens (tre år) och att byggnation av ny fotbollsarena är att föredra för att långsiktigt ge möjligheten till elitfotboll i Värnamo oavsett om det är spel i Allsvenskan eller i Superettan.

Dialog med Svensk Elitfotboll har:

- Konkretiserat behov av åtgärder för att tillfällig dispens ska ges för spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen.
- Beskrivit vilka beslut som måste ha fattats angående framtidslösning för allsvensk fotboll. Slutsatsen här blir att i februari 2022 måste kommunen fattat beslut om vilken arenalösningen blir samt fattat beslut om finansiering.

För att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen 2022 behöver således åtgärder vidtas och det är tidskritiskt eftersom åtgärderna behöver vara klara i mars månad. Vissa bygglov behöver sökas, upphandlingar behöver göras och slutligen ska åtgärderna genomföras.

Tekniska förvaltningen har kommit långt i analys och utredningar och kalkyl ger att bedömd kostnad är cirka 12 miljoner kronor för åtgärder för allsvenskt spel i tre år, varav investeringar är 8 miljoner kronor och åtgärder som är av driftbudgetskarakter (exempelvis hyra av tillfällig läktare) är 4 miljoner kronor. Vidare ger tidsförhållandena att handlingsberedskap för beslut om att genomföra åtgärder måste vara hög, så snart eventuellt allsvenskt spel blir ett faktum bör praktiska åtgärder påbörjas. Avancemang kan vara ett faktum från mitten av november.

För att möjliggöra att kommunen fattar beslut om framtida arenalösning i februari 2022 måste utredning påbörjas snarast. Beslutet bör inkludera var arenan ska ligga, utformning och faciliteter samt kostnader och finansiering. Vidare bör beslutet inriktningsvis uttrycka vilka samordningar och möjligheter en ny arena kan ge kommunen i framtiden.

Forts.

Ks § 364 (forts)

Tidsförhållandena ger vidare att tekniska utskottet respektive samhällsbyggnadsnämnden ska ha hanterat ärendet i december och att analys och utredningar för att ge svar på frågorna ovan därför behöver ske före nämnds- och utskottsmötena i december.

Om beslut fattas av kommunen i februari om enligt ovan kommer dispens ges i tre år för allsvenskt spel på Finnvedsvallen. Dispens ges bara en gång. Uppföljning med Svensk elitfotboll kommer ske kontinuerligt. Efter eventuellt beslut påbörjas arbete med detaljplan, projektering med mera och därefter byggnation.

Tekniska utskottet beslutade 26 oktober 2021, § 189

- att föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att tillsammans med IFK Värnamo utreda vilka åtgärder som krävs samt vara beredd att genomföra åtgärderna för att från fotbollssäsongen 2022 och i tre år framåt kunna genomföra spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen,
- att föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att långsiktigt kunna genomföra spel på elitnivå (Allsvenskan och Superettan) i Värnamo,
- att föreslå kommunstyrelsen besluta att avsätta 1 miljon kronor till tekniska utskottet i utökad driftbudget 2022 för utredning av åtgärder för att möjliggöra allsvenska spel på Finnvedsvallen från år 2022 samt för att påbörja inledande utredning för att säkerställa långsiktigt spel på elitnivå,
- att föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt kommunledningsförvaltningen att inför beslut i februari 2022 utreda och föreslå finansieringsmodell för att möjliggöra långsiktigt spel på elitnivå,
- att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att avsätta 12 miljoner kronor till tekniska utskottet, varav 8 miljoner kronor i investeringsanslag och 4 miljoner kronor i utökad driftbudgetram, för att genomföra åtgärder för att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen från år 2022 i tre år, under förutsättning att avancemang till Allsvenskan blir klart samt
- att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Kommunstyrelsen har diskuterat ärendet 19 oktober 2021, § 362.

Beslut skickas till:

§ 362 Dnr: KS.2021.517

Utredning fotbollsarena för Allsvenskt spel

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till nästa sammanträde.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens presidium ska träffa Fotbollsförbundet på onsdag 20 oktober för att få reda på vad som krävs om IFK går upp till Allsvenskan.

Kommunstyrelsen diskuterar frågan.

Beslut skickas till:

§ 189 Dnr: TU.2021.362

Allsvenskt spel i Värnamo 2022 på Finnvedsvallen och utredning om eventuell ny fotbollsarena

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att från fotbollssäsongen 2022 och i tre år framåt kunna genomföra spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen,
- att** under förutsättning att IFK Värnamo går upp i allsvenskt spel vara beredd att genomföra åtgärderna som framkommer i utredningen,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att långsiktigt kunna genomföra spel på elitnivå (Allsvenskan och Superettan) i Värnamo,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att avsätta 1 miljon kronor till tekniska utskottet i utökad driftbudget 2022 för utredning av åtgärder för att möjliggöra allsvenska spel på Finnvedsvallen från år 2022 samt för att påbörja inledande utredning för att säkerställa långsiktigt spel på elitnivå,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt kommunledningsförvaltningen att inför beslut i februari 2022 utreda och föreslå finansieringsmodell för att möjliggöra långsiktigt spel på elitnivå,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att avsätta 12 miljoner kronor till tekniska utskottet, varav 8 miljoner kronor i investeringsanslag och 4 miljoner kronor i utökad driftbudgetram, för att genomföra åtgärder för att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen från år 2022 i tre år, under förutsättning att avancemang till Allsvenskan blir klart samt
- att** förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

IFK Värnamo skördar fina framgångar i Superettan och därför väcks olika frågor kring bland annat krav och förutsättningar på arena för att Svensk elitfotboll ska godkänna spel i Värnamo. Finnvedsvallen klarar idag kraven för Superettan men för att

Forts.

TU § 189 (forts.)

godkännas för allsvenskt spel behöver flera åtgärder vidtas. Analys visar att åtgärderna som erfordras för allsvenskt spel är mycket omfattande och att långsiktig lösning för godkänd arena är kostsam och dessutom bedöms förutsättningarna vara begränsande för lyckat resultat som bär mot framtiden. Viktiga faktorer som begränsar är bland annat översvämningsrisken, begränsande infrastruktur både nära arenan och till området och att ytan som sådan är för liten för riktigt bra lösningar. Analysen visar sammanfattningsvis att åtgärder kan vidtas för kortsiktig dispens (tre år) och att byggnation av ny fotbollsarena är att föredra för att långsiktigt ge möjligheten till elitfotboll i Värnamo oavsett om det är spel i Allsvenskan eller i Superettan.

Dialog med Svensk Elitfotboll har:

- Konkretiserat behov av åtgärder för att tillfällig dispens ska ges för spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen.
- Beskrivit vilka beslut som måste ha fattats angående framtidslösning för allsvensk fotboll. Slutsatsen här blir att i februari 2022 måste kommunen fattat beslut om vilken arenalösningen blir samt fattat beslut om finansiering.

För att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen 2022 behöver således åtgärder vidtas och det är tidskritiskt eftersom åtgärderna behöver vara klara i mars månad. Vissa bygglov behöver sökas, upphandlingar behöver göras och slutligen ska åtgärderna genomföras.

Tekniska förvaltningen har kommit långt i analys och utredningar och kalkyl ger att bedömd kostnad är cirka 12 miljoner kronor för åtgärder för allsvenskt spel i tre år, varav investeringar är 8 miljoner kronor och åtgärder som är av driftbudgetskaraktär (exempelvis hyra av tillfällig läktare) är 4 miljoner kronor. Vidare ger tidsförhållandena att handlingsberedskap för beslut om att genomföra åtgärder måste vara hög, så snart eventuellt allsvenskt spel blir ett faktum bör praktiska åtgärder påbörjas. Avancemang kan vara ett faktum från mitten av november.

För att möjliggöra att kommunen fattar beslut om framtida arenalösning i februari 2022 måste utredning påbörjas snarast. Beslutet bör inkludera var arenan ska ligga, utformning och faciliteter samt kostnader och finansiering. Vidare bör beslutet inriktningsvis uttrycka vilka samordningar och möjligheter en ny arena kan ge kommunen i framtiden. Tidsförhållandena ger vidare att tekniska utskottet respektive

Forts.

TU § 189 (forts.)

samhällsbyggnadsnämnden ska ha hanterat ärendet i december och att analys och utredningar för att ge svar på frågorna ovan därför behöver ske före nämnds- och utskottsmötena i december. Om beslut fattas av kommunen i februari om enligt ovan kommer dispens ges i tre år för allsvenskt spel på Finnvedsvallen. Dispens ges bara en gång. Uppföljning med Svensk elitfotboll kommer ske kontinuerligt. Efter eventuellt beslut påbörjas arbete med detaljplan, projektering med mera och därefter byggnation.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att tillsammans med IFK Värnamo utreda vilka åtgärder som krävs samt vara beredd att genomföra åtgärderna för att från fotbollssäsongen 2022 och i tre år framåt kunna genomföra spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att långsiktigt kunna genomföra spel på elitnivå (Allsvenskan och Superettan) i Värnamo,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att avsätta 1 miljon kronor till tekniska utskottet i utökad driftbudget 2022 för utredning av åtgärder för att möjliggöra allsvenska spel på Finnvedsvallen från år 2022 samt för att påbörja inledande utredning för att säkerställa långsiktigt spel på elitnivå,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt kommunledningsförvaltningen att inför beslut i februari 2022 utreda och föreslå finansieringsmodell för att möjliggöra långsiktigt spel på elitnivå,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att avsätta 12 miljoner kronor till tekniska utskottet, varav 8 miljoner kronor i investeringsanslag och 4 miljoner kronor i utökad driftbudgetram, för att genomföra åtgärder för att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen från år 2022 i tre år, under förutsättning att avancemang till Allsvenskan blir klart samt
- att** förklara paragrafen omedelbart justerad.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Allsvensk fotboll i Värnamo

Ärendebeskrivning

IFK Värnamo skördar fina framgångar i Superettan och därför väcks olika frågor kring bland annat krav och förutsättningar på arena för att Svensk elitfotboll ska godkänna spel i Värnamo.

Finnvedsvallen klarar idag kraven för Superettan men för att godkännas för allsvenskt spel behöver flera åtgärder vidtas. Analys visar att åtgärderna som erfordras för allsvenskt spel är mycket omfattande och att långsiktig lösning för godkänd arena är kostsam och dessutom bedöms förutsättningarna vara begränsande för lyckat resultat som bär mot framtiden. Viktiga faktorer som begränsar är bland annat översvämningsrisken, begränsande infrastruktur både nära arenan och till området och att ytan som sådan är för liten för riktigt bra lösningar.

Analysen visar sammanfattningsvis att åtgärder kan vidtas för kortsiktig dispens (tre år) och att byggnation av ny fotbollsarena är att föredra för att långsiktigt ge möjligheten till elitfotboll i Värnamo oavsett om det är spel i Allsvenskan eller i Superettan.

Dialog med Svensk Elitfotboll har:

- Konkretiserat behov av åtgärder för att tillfällig dispens ska ges för spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen.
- Beskrivit vilka beslut som måste ha fattats angående framtidslösning för allsvensk fotboll. Slutsatsen här blir att i februari 2022 måste kommunen fattat beslut om vilken arenalösningen blir samt fattat beslut om finansiering.

För att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen 2022 behöver således åtgärder vidtas och det är tidskritiskt eftersom åtgärderna behöver vara klara i mars månad. Vissa bygglov behöver sökas, upphandlingar behöver göras och slutligen ska åtgärderna genomföras.

Tekniska förvaltningen har kommit långt i analys och utredningar och kalkyl ger att bedömd kostnad är cirka 12 miljoner kronor för åtgärder för allsvenskt spel i tre år, varav

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2021.362

investeringar är 8 miljoner kronor och åtgärder som är av driftbudgetskaraktär (exempelvis hyra av tillfällig läktare) är 4 miljoner kronor. Vidare ger tidsförhållandena att handlingsberedskap för beslut om att genomföra åtgärder måste vara hög, så snart eventuellt allsvenskt spel blir ett faktum bör praktiska åtgärder påbörjas. Avancemang kan vara ett faktum från mitten av november.

För att möjliggöra att kommunen fattar beslut om framtida arenalösning i februari 2022 måste utredning påbörjas snarast. Beslutet bör inkludera var arenan ska ligga, utformning och faciliteter samt kostnader och finansiering. Vidare bör beslutet inriktningsvis uttrycka vilka samordningar och möjligheter en ny arena kan ge kommunen i framtiden. Tidsförhållandena ger vidare att tekniska utskottet respektive samhällsbyggnadsnämnden ska ha hanterat ärendet i december och att analys och utredningar för att ge svar på frågorna ovan därför behöver ske före nämnds- och utskottsmötena i december.

Om beslut fattas av kommunen i februari om enligt ovan kommer dispens ges i tre år för allsvenskt spel på Finnvedsvallen. Dispens ges bara en gång. Uppföljning med Svensk elitfotboll kommer ske kontinuerligt.

Efter eventuellt beslut påbörjas arbete med detaljplan, projektering med mera och därefter byggnation.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2021.362

- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att tillsammans med IFK Värnamo utreda vilka åtgärder som krävs samt vara beredd att genomföra åtgärderna för att från fotbollssäsongen 2022 och i tre år framåt kunna genomföra spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att långsiktigt kunna genomföra spel på elitnivå (Allsvenskan och Superettan) i Värnamo,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att avsätta 1 miljon kronor till tekniska utskottet i utökad driftbudget 2022 för utredning av åtgärder för att möjliggöra allsvenska spel på Finnvedsvallen från år 2022 samt för att påbörja inledande utredning för att säkerställa långsiktigt spel på elitnivå,
- att** föreslå kommunstyrelsen besluta att uppdra åt kommunledningsförvaltningen att inför beslut i februari 2022 utreda och föreslå finansieringsmodell för att möjliggöra långsiktigt spel på elitnivå,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att avsätta 12 miljoner kronor till tekniska utskottet, varav 8 miljoner kronor i investeringsanslag och 4 miljoner kronor i utökad driftbudgetram, för att genomföra åtgärder för att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen från år 2022 i tre år, under förutsättning att avancemang till Allsvenskan blir klart samt
- att** förklara paragrafen omedelbart justerad.

Jesper du Rietz
FörvaltningschefJesper du Rietz
Förvaltningschef

Arenakrav i Allsvenskan

Beslutade av Svenska Fotbollförbundets (SvFF) Representantskap den 27 november 2020.

Förening som deltar i kval till Allsvenskan omfattas vid kvalmatch på hemmaplan av de arenakrav som föreningen omfattats av under innevarande säongs seriespel.

ANLÄGGNINGSKRITERIER

1. Markvärme ska finnas på arenan och användas så att spelplanen ur det hänseendet är spelbar under perioden då seriespel genomförs.

Markvärme ska bestå av antingen värmeslingor nedgrävda under spelplanen, tält med varmluftsblåsning eller annan godkänd lösning som gör planen spelbar enligt första stycket.

Svar: Finnvedsvallen har en täckduk, Matchsaver, för att möjliggöra varmluftsblåsning.

2. Planstorleken ska vara minst 105 meter på längden och 65 meter på bredden samt högst 110 meter på längden och 75 meter på bredden. Spelplanen ska vara grön med vita linjer.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

3. För spel på konstgräs krävs att konstgräsplanen uppfyller FIFA:s och UEFA:s testkriterier för FIFA Quality Pro standard.

Svar: Finnvedsvallen har naturgräs.

4. Målställningarna, inklusive målstolparna, ska vara säkert förankrade. Nät ska finnas ända ner till marken vid stolparna. Anordning för att sätta fast hjul på flyttbara mål, som kan påverka bollens riktning, får inte finnas vid stolpen. Målstolpar och ribbor ska vara av aluminium eller motsvarande material och ska vara runda eller elliptiska. Arenans målställningar ska vara utformade i enlighet med spelreglerna för fotboll.

På arenan ska det finnas en extra målställning som snabbt ska kunna installeras om så krävs.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

5. Fasta eller mobila föremål som riskerar att medföra skada får inte finnas på ett avstånd närmare än tre meter från spelplanens begränsningslinjer.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

6. Det ska finnas omklädningsrum för hemmalag respektive bortalag.

Omklädningsrummen ska vardera innehålla minst fem duschar, tre toaletter, 25 sittplatser, en massagebänk och en taktiktavla.

Det ska finnas ett omklädningsrum för domarna. Omklädningsrummet ska minst innehålla minst en dusch, en toalett, fem sittplatser och ett bord.

Arenan ska vara utformad så att lagen och domarna har direkt, skyddat och avskilt tillträde från omklädningsrum till spelplanen, till exempel genom en spelartunnel. Domarna och lagen ska även ha en säkrad väg till och från arenan.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

7. Det tekniska området markeras på sätt som anges i spelreglerna. Bredden på det tekniska området får inte understiga åtta meter.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

8. Arenans sittplatser ska vara numrerade.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

9. På ståplatsläktare med fler än sex nivåindelningar/gradängar ska det finnas avbärarräcken. Dessa räcken ska vara placerade i ett zick-zack mönster så att det inte är möjligt att en person faller mer än sex gradängar. Tillfälliga sitt- och ståplatsläktare ska vara hållfasthetsbesiktade och protokoll ska innehålla uppgifter om hur många som får vistas på läktaren. Evakueringsplan ska uppdateras när tillfälliga läktare byggs upp. Vid uppförande av tillfälliga läktare ska förening inkräva en förbindelse från ansvarig leverantör att läktaren är säker och klarar de belastningar som uppstår vid arrangemanget inklusive när publik hoppar under match.

Svar: Vi kommer att säkerställa det vid den tillfälliga läktare för sittplatser som planeras. Bärighet på läktaren behöver specificeras.

10. Det ska på arenan finnas ett särskilt rum för medicinsk behandling av spelare och domare. Rummet ska innehålla toalett, handfat, låsbart skåp, filter, sjukbriter och telefon.

Utöver detta rum ska det på arenan finnas minst ett sjukvårdsrum eller behandlingsutrymme för åskådare. Dessa utrymmen ska bemannas av sjukvårdare och förses med filter, bår och utrustning för första hjälpen. Utrymmena ska vara lättillgängliga, tydligt markerade genom skyltning och vägbeskrivning och anpassade för att bårar och rullstolar ska komma in och ut. Det ska på arenan finnas minst en hjärtstartare (defibrillator).

Svar: Behandlingsrum för åskådare är ett omklädningsrum.

11. Det ska finnas en separat lokal för dopingkontroll. Lokalen ska vara placerad i närheten av lagens omklädningsrum och får inte vara tillgänglig för allmänheten eller media. Lokalen ska vara minst 20 kvadratmeter och bestå av ett väntrum och ett provrum med tillhörande toalett. Dessa rum ska ligga i anslutning till varandra. Toaletten måste ligga i provrummet eller i direkt avskild anslutning till detta rum.

Väntrummet ska utgöra en del av eller ligga i direkt anslutning till provrummet. Delning av lokalen i två separata ytor är en godkänd lösning. Väntrummet ska ha sittplatser för åtta personer, ha klädhängare eller klädska och vara utrustat med ett kylskåp.

Provrummet ska innehålla ett bord, fyra stolar, ett handfat med rinnande vatten och ett låsbart skåp.

Svar: Vi har en enkel lösning med lös vägg mellan väntrum och provtagningsrum.

12. Det ska finnas en lokal utan insyn som är anpassad för att hålla matchmöte i vid avbruten match.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Använder ett omklädningsrum.

13. Det ska finnas resultattavla eller motsvarande som visar speltid och matchresultat från såväl den egna som andra matcher. Rapportering av odds eller annan spelinformation ska vara möjlig.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

14. Försäljning och servering ska kunna erbjudas på samtliga delar av arenan där åskådare befinner sig.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Viktigt att säkerställa när vi förändrar arenan.

15. Parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättning ska finnas.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

16. Skyddad plats för matchsekretariat ska finnas och vara placerad i anslutning till speakern. Sekretariatet skall ha plats för minst tre personer och vara utrustat med eluttag, fast eller trådlös tillgång till internet eller annan likvärdig kommunikation samt plats för skrivare till dator. Kopiator ska finnas i nära anslutning till matchsekretariatet. Kommunikation med fjärdedomare och bildproducent ska vara möjlig.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

17. Arenan ska vara utrustad med elektronisk skylt för spelarbyten och eventuell tilläggstid samt s.k. signalflaggor för assisterande domares kontakt med huvuddomaren.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

18. Det ska finnas herr- och damtoaletter och urinoarer på samtliga delar av arenan där åskådare befinner sig med fördelningen en toalett per 200 åskådare och en urinoar per 125 åskådare. Toaletterna ska innehålla tvättmöjligheter med rinnande vatten. Enligt SvFF:s definition kan en urinoar som är 8 meter lång samtidigt betjäna 10 personer (0,8 meter per person).

Svar: Finnvedsvallen har idag totalt 3 fasta toaletter och 1 urinoar och 8 tillfälliga toaletter. Detta behöver kompletteras rejält och då även tänka på och säkerställa att bortastå ha tillräckligt med toaletter och urinoarer.

19. Mediarepresentanter ska ha minst en särskild entré.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

20. En receptionsdisk/plats ska finnas där sena ackrediteringar och mediainformation kan hämtas.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

21. Minst 50 permanenta sittplatser under tak ska finnas för media. Minst 25 av dessa platser ska vara försedda med så stora arbetsbänkar att det på var och en ryms en bärbar dator, ett anteckningsblock och en mobiltelefon. Strömförsörjning och fast eller trådlös tillgång till internet ska finnas vid varje sittplats.

Svar: Finnvedsvallen har 10 platser. Vi behöver utöka med 10 till 15 platser. Kommer att ta ett 20 tal sittplatser.

22. Det ska finnas tre platser för radio- och TV-kommentatorer. Varje plats ska vara strömförsörjd, ha fast eller trådlös tillgång till internet och ha minst tre sittplatser. Vid direktsända matcher ska kommentatorsplatser finnas på läktaren, vilka specificeras i samråd mellan arrangerande förening och produktionsbolag. I dessa fall krävs bord för monitorer och annan utrustning. Arenan ska ha en skyddad plats för s.k. flashintervjuer. Denna ska finnas i nära anslutning till spelartunneln eller motsvarande plats och ha en belysning av god kvalitet.

Svar: Plats för flashintervjuer finns. Vi har en plats för radio- och TV-kommentatorer som uppfyller villkoren. Osäkerhet kring kommentatorsplatser på läktaren. Behöver stämmas av med TV-produktionsbolaget.

23. Arenan ska ha en studioplats för direktsändande TV-bolag. Studioplatsen bör vara placerad så att den ger möjlighet att i bild ha arenan som bakgrund. Studioplatsen ska även vara skyddad.

Svar: Bygger till studioplats på taket till den ombyggda och utökade målboden. Detaljlösning behöver överenskommas med TV-produktionsbolaget.

24. Platser ska ordnas för placering av erforderligt antal fasta och rörliga TV-kameror. Det ska finnas en centrerad plats vid mittlinjen samt två platser placerade i höjd med respektive 16-meterslinje. Kameraplattformen för huvudkameran ska vara minst 10 kvadratmeter stor och ska placeras på en höjd som kan ge kameran en vinkel på 15-20 grader mot planens mittpunkt.

Svar: Förstärkning av taket för att kunna sätta upp 16-meterskameror.

25. Arbetsrum för media ska finnas på arenan, utrustat med eluttag samt ha fast eller trådlös tillgång till internet. Herr- och damtoaletter ska finnas i anslutning till lokalen. Lokalen ska vara utrustad med ljudsystem. Plats för så kallad "mixed zone" ska definieras i anslutning till omklädningsrum/spelargång. Arbetsrum ska innehålla tillräckligt antal skrivplatser och ha en yta av minst 100 kvadratmeter.

Minst ett rum för presskonferens ska finnas på arenan. Rummet ska vara utrustat med ett skrivbord, en kameraplattform, ett podium, ljudsystem samt 50 sittplatser.

Arbetsrum för media får användas som rum för presskonferens.

Svar: Behöver bygga till detta i anslutning till sponsorsboden. Genomförs i nära samverkan med TV-produktionsbolaget.

26. Uppställningsplatsen för OB-bussar (outside broadcasting) ska vara inhägnad med staket och finnas i

närheten av den läktare där kamerorna är placerade. Det krävs två 63 A-uttag och två stycken 16 A-uttag vid OB-området. Uttagen ska vara avskilda från övrig verksamhet och ha samma jordning.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

27. Det ska finnas åskådarplatser som är anpassade för personer med funktionsnedsättning och ledsagare. Dessa ska vara utrustade med bl.a.

- ramper för rullstolar,
- entré och åskådarplats på samma våningsplan,
- bra placering av ramperna för att ge god överblick över spelplanen,
- försäljning och servering av förtäring ska kunna erbjudas i anslutning till platserna,
- toaletter för personer med funktionsnedsättning, och
- vid behov, övriga tekniska hjälpmedel.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

28. Markbeläggningen inom arenaområdet ska vara av sådan beskaffenhet att personer med funktionsnedsättning, t.ex. rullstolsburna åskådare, kan förflytta sig obehindrat inom arenaområdet.

Svar: Markbeläggningen är i huvudsak asfalt.

29. Varje arena ska vara försedd med ett ledningsrum med fullständig överblick över arenans åskådarutrymmen. Ledningsrum för arrangören, med plats för minst fyra personer, ska finnas. Ledningsrummet ska vara av tillräcklig storlek och anpassat för ändamålet. Utrustningen ska som minimikrav bestå av kameraövervakningsutrustning, inklusive dokumentationsutrustning samt intern och extern telefonkommunikation.

Svar: Här kommer vi att utveckla funktionen vid Finnvedsvallen. Förslaget är taket på den utökade målboden.

30. Installerad planbelysning får inte understiga:

- 1200 lux vertikalt,
- Vertikal medelbelysningsstyrka, Evmed > 1200 lux mot fast/huvudkamera samt 800 lux mot rörliga kameror/övriga riktningar,
- Likformighet Emin/Emax > 0,4 och Emin/Emed > 0,6. Se bilaga 3.

Förening ska utföra kontrollmätning av belysning och ska sända in giltigt belysningsmättningsprotokoll till SvFF. Kontrollmätning är giltig i två år från dagen för testets genomförande. Dessa underlag ska finnas framtagna till besiktningstillfället.

Förening som efter kontrollmätning uppfyller belysningskraven för kategori fyra i art. 16 i UEFA Stadium Infrastructure Regulations behöver inte genomföra kontrollmätning utifrån de nationella kraven ovan. Sådan kontrollmätning är giltig två år från dagen för testets genomförande.

Svar: Finnvedsvallen har inmätt och godkänd belysning för 800 lux. Vi har 981 lux och det bedöms räcka för dispens.

31. Endast 50 % av arenans totala publikkapacitet får användas som ståplats. Arenans totala publikkapacitet fastställs med utgångspunkt från antal sittplatser samt ståplatsutrymmen på arenans läktare.

Det ska på arenan finnas minst 3 000 sittplatser under tak.

Sittplatser för åskådare ska vara individuella, fastsatta i gradängerna, separerade från varandra, anatomiskt utformade, numrerade, av hållbart och brandsäkert material och ha ryggstöd med lägsta höjd av 30 cm räknat från sätet.

Svar: Finnvedsvallen har idag ca 1000 sittplatser under tak.

Definition av ståplats: egen definierad plats 80 cm bred.

Bygga läktare på norra kortsidan. Ståplatser ca 1 600 st.

Södra kortsidan – utöka bortastå med antingen läktare eller dylikt.

Behöver involvera polis och räddningstjänst tidigt i vilka lösningar som är acceptabla ur deras perspektiv.

32. Det ska finnas en plats där spelare kan värma upp under matchens gång. Platsen ska vara belägen bakom sidlinjen (placering bakom förste assisterande domare) eller bakom ena målets reklamskyltar.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Värmer upp på respektive kortsida, bakom målen.

33. Arenan ska ha ett särskilt rum avsett för match- och säkerhetsdelegat. Delegaten ska från rummet, vilket ska vara placerat i närheten av omklädningsrummen för lagen och domarna, kunna kommunicera via telefon samt ha fast eller trådlös tillgång till internet.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

34. Arenan ska innehålla 500 VIP-stolar som fördelas enligt överenskommelse inom SEF. VIP-stolarna ska finnas på huvudläktaren så nära mittlinjen som möjligt och ska under alla förhållanden vara placerade mellan de två straffområdena.

Det ska finnas avskilda ytor om 400 kvadratmeter avsedd för representation (hospitality).

Svar: Finnvedsvallen kan märka upp önskat antal VIP-stolar på huvudläktaren. Detta bedöms räcka. Representationslösningen blir en utökad målbod.

35. Arenan ska vara utrustad med minst fem flaggstänger eller motsvarande som möjliggör samtidig flaggning av fem flaggor.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

36. Inga föremål får befinna sig lägre än 21 meter ovanför spelplanen.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

37. Det ska på arenan finnas ett trådlöst nätverk (WiFi) installerat. Nätverket ska ha en kapacitet som gör det möjligt att från samtliga åskådarplatser samtidigt strömma ljud och bild. Ett minimikrav är en kapacitet om 2 Mbit/sek per uppkopplad enhet.

Det trådlösa nätverket ska också vara anpassat för och förse de biljettscannerns som används vid insläppen med tillräcklig kapacitet.

Tävlingsstyrelsen får, om särskilda skäl föreligger, bevilja tidsbegränsad dispens från kravet.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

SÄKERHETSKRAV

Säkerhetskraven i sin helhet stäms av med Polis och Räddningstjänst.

38. Ett underlag ska presenteras vid besiktningstillfället som visar läktarsektionernas kapacitet, med uppdelning mellan sittplatser och ståplatser, samt en fastställd total publikkapacitet. Maximalt åskådarantal för respektive sektion fastställs av SvFF efter samråd med räddningstjänst, polis och arenaägaren.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Genomförs och uppdateras vid besiktning.

39. Det ska finnas en avskild sektion av arenan för gästande förenings supportrar, vilka motsvarar minst 10 % av arenans totala publikkapacitet.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

40. Klart avgränsade sektioner ska finnas för såväl hemmalagets som bortalagets supportrar med möjlighet att kunna utöka den sistnämnda sektionen om behov föreligger. Dessa sektioner ska ha en egna in- och utpasseringar med spärrar. Sektioneringen, d.v.s. avgränsning mot övrig publik, ska vara godkänd av polis och räddningstjänst. Vidare ska det finnas tillgång till erforderligt antal toaletter och serveringsställen inom respektive avgränsat område.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

41. Arena som har avgränsning in mot planen ska ha tydligt markerade grindar och bemanning som kan öppna grindarna in mot spelplanen när dessa vägar ska användas för evakuering. Även trappgångar som används vid evakuering ska vara tydligt särskiljbara från övriga läktardelar.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

42. Arenan ska vara avgränsad genom arenavägg eller inhägnad med stängsel/staket av så god kvalitet att det inte medger intrång.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

43. Klubbarna ska presentera fastställda rutiner för att hålla alla allmänna gångar, korridorer, trappor, dörrar, portar och motsvarande evakueringsvägar fria från hinder som skulle kunna störa ett fritt flöde av åskådare under ett evenemang.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Klubbarnas ansvar under match.

44. Alla dörrar och grindar i utgångar från arenan och alla grindar som leder från åskådarområdena till spelplanen ska öppnas utåt, bort från åskådarna, och vara olåsta när åskådare finns på arenan. För att förhindra olovligt intrång kan dessa dörrar och grindar vara försedda med låsanordning, som snabbt och enkelt kan manövreras av person på insidan. De får under inga omständigheter vara låsta med nyckel under tid då åskådare finns på arenan.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Klubbens ansvar

45. Samtliga spärrar ska ha fungerande räkneverk/scanners. Antalet spärrar ska vara anpassade till arenans/sektionens totala publikkapacitet. Riktvärde om 8-10 personer per minut och spärr gäller. Vid spärrar där biljettförsäljning och/eller visitation sker reduceras kapaciteten till 5-7 personer per minut och spärr.

Spärrarna ska vara ordnade så att visitation kan genomföras.

Ordnas tillfälliga insläpp till arenan ska även dessa utrustas med spärrar och fungerande räkneverk/scanners. Spärrarna ska vara ordnade så att visitation kan genomföras.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Klubbens ansvar

46. Arenans spärrar ska vara utrustade med SvFF:s informationsskyltar om ordningsregler (som framgår av 3 kap.14 §), kameraövervakning, vad som inte får föras in på arenan samt att visitation kan komma att ske. Det ska inom arenan också finnas skyltar som tydligt anger att det är förbjudet att beträda spelplanen.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Klubbens ansvar

47. Arenan ska vara utrustad med skyltar för nödutgångar (exitskyltar).

Evakueringsvägar får inte vara blockerade. I samarbete med räddningstjänst ska arenan försees med nödvändiga säkerhets- och brandbekämpningsanordningar.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

48. Arenan ska ha grindar för snabbevakuering av åskådare samt en i samarbete med räddningstjänsten, lokala polismyndigheten och anläggningsägaren, upprättad plan för evakuering av såväl respektive läktare som arenan i sin helhet. Evakueringsplanen ska innehålla en beskrivning av varje enskild arena och utrymmen såsom trappor, grindar och övriga vägar som åskådarna ska använda vid evakuering. Nödutgångar ska vara markerade med skyltar. Evakueringsplan och föreningens säkerhetsorganisation ska redovisas. Varje förening ska tillsammans med arenaägaren fylla i en förteckning med de punkter som ska ingå i evakueringsplanen. Förteckningen ska innehålla uppgifter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. I evakueringsplanen ska samordningen med den lokala polismyndigheten och närliggande sjukhus eller annan sjukvårdsberedskap beskrivas.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Uppdateras inför säsongen.

49. Planen ska avgränsas genom staket eller räcke av en höjd av lägst 90 cm på så sätt att det klart framgår var gränsen går för var publiken får vistas. Föreligger störtningsrisk gäller dock kravet 1,1 m (byggnormens krav). Skylt informerande om förbud att beträda spelplanen ska placeras på staket/räcke.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

50. Två övertäckta avbytarbåsar ska finnas för vardera minst 14 sittande personer. Även fjärdedomaren ska ha en plats/bänk som är övertäckt och som är placerad mellan de två lagens avbytarbåsar.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

51. Försäljning av dryck får inte ske i glasflaska eller aluminiumburk.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Klubbens ansvar.

52. I anslutning till arenan ska det finnas skyddade parkeringsplatser för minst två bussar och tio bilar avsedda för lagen och funktionärer.

Supporterbussar ska kunna anvisas parkeringsplats.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Vi visar platserna.

53. Arenan ska vara utrustad med två bårar.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

54. Klara och tydliga hänvisningsskyltar ska göra det enkelt för åskådarna att hitta rätt inne på arenan.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

55. Arenan ska vara utrustad med ett permanent kameraövervakningssystem. Kameraövervakningssystemet ska användas i samband med de tävlingsmatcher föreningen spelar.

Övervakningskamerorna ska användas för att klart och tydligt kunna identifiera åskådare på arenans samtliga läktare. Upplysning om att kameraövervakning sker på arenan ska lämnas genom tydlig skyltning.

Arenan ska, om myndigheterna så godkänner, såväl på insidan som på utsidan vara utrustad med ett permanent kameraövervakningssystem.

Kameraövervakningssystemet ska kunna ta stillbilder och ska innefatta färgmonitorer i ledningsrummet.

Svar: Dialog initierad. IFK ska kolla med t.ex. Degerfors som alldeles nyligen installerat dylikt.

56. Arrangerande förening ska ha möjlighet att kommunicera med åskådarna inne på och utanför arenan, med hjälp av tillräckligt kraftigt och tillförlitligt högtalarsystem (vid behov kompletterat med handmegafon), ljustavla och/eller videoskärm.

Arenans högtalarsystem ska kunna fungera även vid ett strömavbrott.

Svar: Behöver kunna få ut talade meddelanden vid t.ex. strömavbrott. Det finns UPS, men vi behöver testa högtalarsystemet vid strömavbrott. Hur länge håller reservkraften? Kompletteras vid behov.

57. Arenan ska ha en skyddad sittplats på läktaren, exempelvis placerad på VIPsektion, avsedd för ev. avvisade ledare.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor.

58. Arenaområdet ska vara fritt från sten och andra lösa föremål som kan kastas in på spelplanen eller på annat sätt äventyra säkerheten på arenan.

Svar: Finnvedsvallen uppfyller dessa villkor. Klubbens säkerhetsansvarig och delegaten går igenom detta inför match.

Kalkyl för åtgärder Finnvedsvallen för allsvensk spel 2022**Investering**

-Tillbyggnad sydvästra hörnet 160 m2 i 2 plan (80+80)	3,0 mkr
- Köp av tak inklusive fundament	2,0 mkr
- Åtgärder kring bortastå	500 tkr
- Åtgärder på tak för kameror	150 tkr
- Extra sittplatser på sittplatsläktare mot ån	250 tkr
- Åtgärder för friidrotten	1,3 mkr
- Flytt matchtavla	200 tkr
- Kommentatorshytt	200 tkr
- Bygglov, myndighetskostnader mm	400 tkr

Totalt investering **8,0 mkr**

Drift

- Ny läktare budgetpris hyra plus montage/demontage i tre år (hyra cirka 665 tkr/år)	2,0 mkr
- Diverse (toaletter, provisorier mm) (400 tkr/år)	1,2 mkr
- Allmän uppfräschning, tillfälliga logistiska lösningar	800 tkr

Totalt investering **4,0 mkr**

Arena för allsvenskt spel i Värnamo

- Beslut om dispensåtgärder Finnvedsvallen
- Utredning framtida lösning för elitfotboll
 - Finansieringsmodell och ekonomi

Sammanfattning – efter inledande analys

203

- Allsvenskan i Värnamo nästa år = Dispensåtgärder vid Finnvedsvallen
- Det finns ingen självklar långsiktig lösning
- Kräver långsiktigt ansvar och engagemang från förening och sponsorer ihop med kommunen
- Hitta rätt finansieringslösning är kritisk faktor
- Förutsättning för kommunal satsning: Hög nyttjandegrad samt synergieffekter
- Kostar i princip lika mycket att utveckla Finnvedsvallen till en fotbollsarena som att bygga en helt ny fotbollsarena - grov uppskattning rusta F-vallen pekar på minst 100-150 MSEK
- Driftskostnaden inkl investering ny anläggning kommer att öka med miljonbelopp (ca 7 MSEK/år)
- Behöver hitta bra lösningar för såväl fotboll som friidrott och som minimerar negativ påverkan på övriga kommunala åtaganden – det finns flera behov att väga in
- Obs: Satsning måste bedömas relevant även om framtiden ger att superettan är mest förekommande nivå

För att få dispens i 3 år krävs:

- Åtgärder på Finnvedsvallen inför 2022
- Beslut i KF februari 2022:
 - VAD - Arenan som sådan
 - VAR – Plats för arenan
 - Ekonomi för beslutet
- Således ärende i TU i december enligt ovan + finansieringsmodell

Beslutsförslag dispensåtgärder - status

- **Att** uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att från fotbollssäsongen 2022 och i tre år framåt kunna genomföra spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen
Långt framskriden analys, intensiv dialog IFK, dialog SEF påbörjad och slutförs när allsvenskt kontrakt är klart
- **Att** under förutsättning att IFK Värnamo går upp i allsvenskt spel vara beredd att genomföra åtgärderna som framkommer i utredningen
Hög beredskap, är tidskritiskt, behov av mandat till TU

Kalkyl för åtg Finnvedsvallen allsvenskan 2022

206

Investering

- Tillbyggnad sydvästra hörnet 160 m2 i 2 plan (80+80)	3,0 mkr
- Köp av tak till provisorisk läktare inklusive fundament	2,0 mkr
- Åtgärder kring bortastå	500 tkr
- Åtgärder på tak för kameror	150 tkr
- Extra sittplatser på sittplatsläktare mot ån	250 tkr
- Åtgärder för friidrotten	1,3 mkr
- Flytt matchtavla	200 tkr
- Kommentatorshytt	200 tkr
- Bygglov, myndighetskostnader mm	400 tkr

Annan lösning är prio 1 f.n.

Totalt investering	8,0 mkr
---------------------------	----------------

Drift

- Ny läktare budgetpris hyra plus montage/demontage	2,0 mkr (hyra cirka 665 tkr/år)
- Diverse (toaletter, provisorier i tre år mm)	1,2 mkr (400 tkr/år)
- Allmän uppfräschning, tillfälliga logistiska lösningar	800 tkr

Totalt investering	4,0 mkr
---------------------------	----------------

Beslutsförslag framtida lösning- status

- **Att** uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att långsiktigt kunna genomföra spel på elitnivå (Allsvenskan och Superettan) i Värnamo

analysen är påbörjad, studiebesök gjorda

Två alternativa lösningar – lång sikt

208

1. Skapa en Fotbollsarena av Finnvedsvallen – grovt uppskattad kostnad ca 100-150 MSEK

1. Ta bort friidrottsbanorna
 1. Etablera ny friidrottsarena på annan plats
 1. Tinas ö utan utökning (360 m) - ca 15 MSEK
 2. Tinas ö med utökning (360 m) - osäkert om det går
 3. **På helt ny plats (400 m) - grov uppskattning ca 30 MSEK**
 2. Flytta gräsytan på Finnvedsvallen närmare dagens huvudläktare
 3. Bygga ny läktare utmed bortre långsidan, liknande den som Varberg bygger (ca 25 MSEK)
 1. Möjligt att bygga läktare längs kortsidorna, vid behov
 4. Komplettera Finnvedsvallen med övriga funktioner som saknas, enligt spec. tidigare (i nya läktaren)
 5. Långsiktigt hållbar Infrastruktur och trafiklösning behöver utredas

2. Bygga helt ny fotbollsarena vid annan plats – grovt uppskattad kostnad minst 150 MSEK

1. Finnvedsvallen blir en friidrottsarena och fotboll på lägre divisioner
2. Falkenbergs fotbollsarena kostnad ca 110 MSEK för 5-7 år sedan
3. Central del av ev. nytt arenaområde
4. Kan tänka helt nytt och bygga modern anläggning som är resurssnål och framtidssäkrad
5. Infrastruktur och trafiklösning behöver utredas vid etablering av arenaområde, men samutnyttjande av infrastruktur är möjlig

Beslutsförslag ekonomi 1 (2)

- **att** avsätta 1 miljon kronor till tekniska utskottet i utökad driftbudget 2022 för utredning av åtgärder för att möjliggöra allsvenska spel på Finnvedsvallen från år 2022 samt för att påbörja inledande utredning för att säkerställa långsiktigt spel på elitnivå,
- **att** finansiering sker genom en minskning av det budgeterade resultatet 2022
- **att** uppdra åt kommunledningsförvaltningen att inför beslut i KF februari 2022 utreda och föreslå finansieringsmodell för att möjliggöra långsiktigt spel på elitnivå,

Budgetförslag ekonomi 2 (2)

- att utöka investeringsanslaget 2022 för tekniska utskottet med 8 miljoner kronor för att genomföra åtgärder för att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen från år 2022 i tre år, under förutsättning att avancemang till Allsvenskan blir klart,
- att utöka driftbudgetramen 2022 för tekniska utskottet med 1,9 miljoner kronor avseende åtgärder vid Finnvedsvallen för att möjliggöra allsvenskt spel 2022 **under förutsättning att avancemang till Allsvenskan blir klart.** Finansiering föreslås göras genom en minskning av det budgeterade resultatet 2022,
- att eventuellt utökad driftbudgetram från 2023 hänskjuts till budgetberedningen **(syfte enligt punkten ovan)**

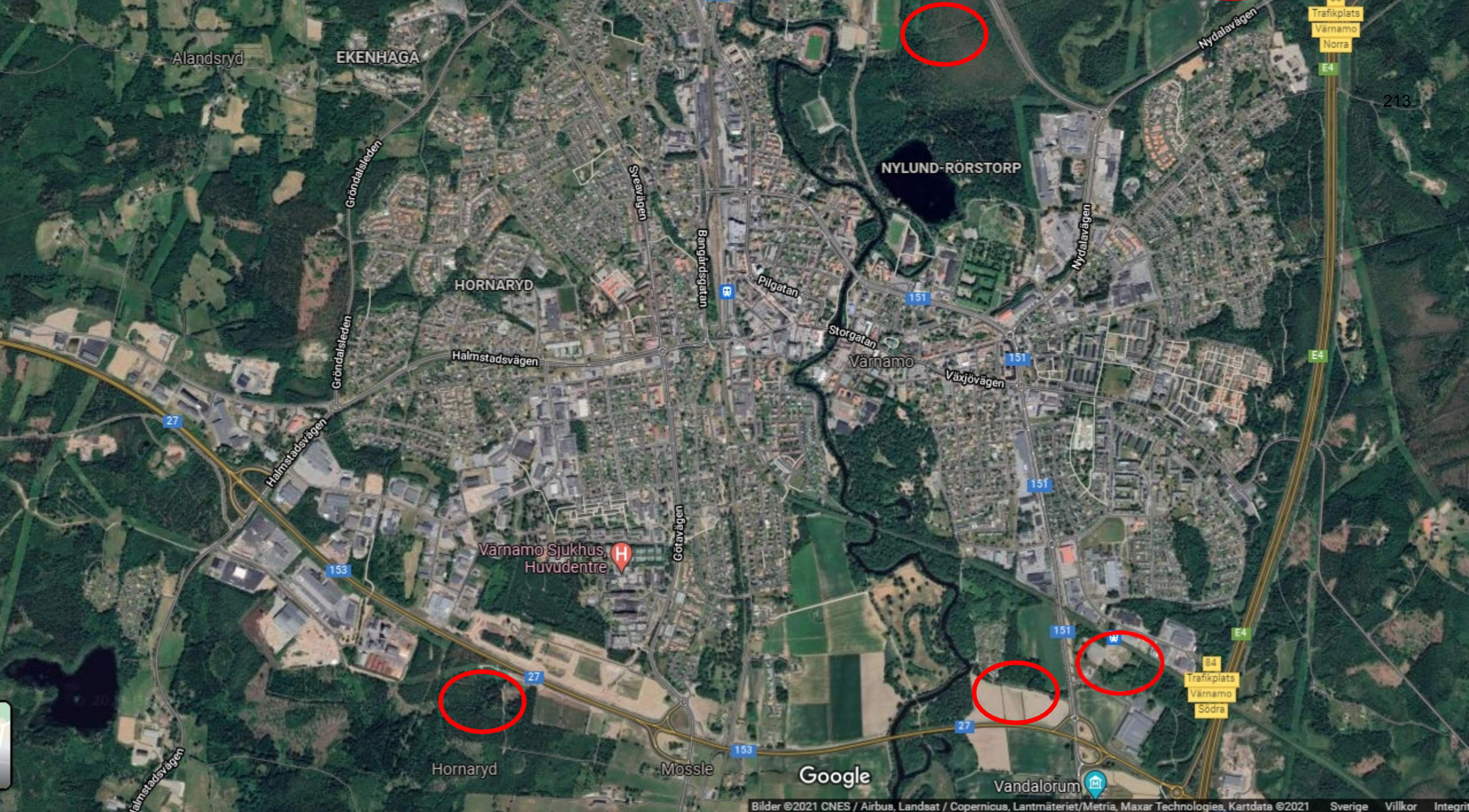
Finansiering

211

- Det finns flera alternativa finansieringslösningar.
 - Traditionell investering av kommunen – föreningen hyr
 - Kommunalt bolag bygger och hyr ut till kommunen/föreningen
 - Privat bolag bygger och hyr ut till kommunen/föreningen
- Alla alternativ kräver ett långsiktigt ansvar och engagemang från förening och sponsorer, tillsammans med kommunen.
- Förhandling med föreningen behöver snarast påbörjas.

Nu identifierade möjliga platser

- V27 vid gamla ARV
 - V27 vid Värmeverk
 - Infarten Malmövägen i höjd med kolonilotterna (Geoteknik?)
 - Mellan Lusseveka och Ljusseveka-leden (Geoteknik?)
 - Nydalavägen
-
- Inte säkert att ny fotbollsarena bör ligga vid ett arenaområde...

Vägen framåt

- Platsen för eventuell ny arena TU/TF i samverkan med SBF
- Utformning av framtidslösning TU/TF
- Finansieringsmodell och ekonomi KLF med stöd av TF

Samverkan med IFK kring utformning mm är självklar

TF:s tankar nu...

- Ny arena
 - Falkenbergmodell: 4000 alternativt 6000 platser med kapacitet att växa 1600 ståplats i allsvenskan med inhyrda läktare
 - 150-200 mln kr
 - "avrusta" Finnvedsvallen såsom storspubliks arena – flytta stor del av driftkostnad till ny arena
- Platsen
 - Mellan Ljusseveka och Ljussevekaleden
 - Obs blivande vattenskyddsområde
 - Obs geoteknik
- Finansieringsmodell
 - Kommunal traditionell investering
 - Rak finansiering med hyreskostnad
 - Delat ekonomiskt ansvar för satsningen

Frågor

§ 393 Dnr: KS.2021.447

Motion - Hållbart byggande och framtida energiförsörjning vid exploatering av kommunal tomtmark

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att avslå motionen

Reservationer

Jörgen Skärin (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Mark och- och exploateringsavdelningen har i skrivelse daterad 15 november 2021 svaret på motionen ”hållbart byggande och framtida energiförsörjning vid exploatering av kommunal tomtmark med mark- och exploateringsavdelningen baserar sitt beslut på följande motivering:

- Den enskilda kommunen ska inte hantera denna typ av förslag.
- Staten erbjuder redan ”grönteknik ersättning” som motsvarar 30% avdrag eller högst 50 000kr i ersättning av kostnaderna.
- Ur konkurrenssynpunkt ställt mot andra energikällor är en rabatt på just solceller ett problem för kommunen. Detta skulle kunna anses snedvrider konkurrensen ställt mot tex. Bergvärme, jordvärme, mindre vindkraftverk eller andra energikällor. Kommunen kan med andra ord utsätta sig för en risk ställt mot konkurrensverkets ögon i enlighet med dialog med Skr.
- Utifrån ett Värnamoperspektiv och utifrån kommunens taxa gällande kommunala tomter skulle den dyra tomten i Värnamo gynnas framför kransorterna vid en rabatt på 25%. Vid en rabatt på 100 000kr skulle tomterna i kransorterna vara gratis vilket inte är hanterbart.
- Ur rättvis skäl är förslaget inte heller hållbart mot alla tomtköpare av privata tomer framför allt utanför planlagt område. Dessa tomtköpare skulle i enlighet med motionens förslag stå utanför denna rabatt vilket naturligtvis inte är hanterbart.

Förslag till beslut

att avslå motionen

forts.

Ks § 393 (forts.)

Yrkanden

Jörgen Skärin (MP) yrkar bifall till motionen

Ordförande ställer proposition på Jörgen Skärins (MP) yrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Kommunledningsförvaltningen
Mark- och exploateringsavdelningen
Lars Magnusson / Exploateringschef
Telefon: 0370-37 7121 (direkt)
Mobil: 0730747144
E-post: lars.magnusson@varnamo.se

Miljöpartiet
/Jörgen Skärin

Motion till kommunfullmäktige dnr. Ks. 2021.447

Svar på motion gällande "hållbart byggande och framtida energiförsörjning vid exploatering av kommunal tomtmark."

Kommunens Mark- och exploateringsavdelning har genom beslut i kommunstyrelsen att svara på rubricerad motion.

Mark – och exploateringsavdelningen **föreslår Kommunstyrelsen att besluta avslå motionen.**

Motiv till beslutet:

- Den enskilda kommunen ska inte hantera denna typ av förslag.
- Staten erbjuder redan "grönteknik ersättning" som motsvarar 30% avdrag eller högst 50 000kr i ersättning av kostnaderna.
- Ur konkurrenssynpunkt ställt mot andra energikällor är en rabatt på just solceller ett problem för kommunen. Detta skulle kunna anses snedvrida konkurrensen ställt mot tex. Bergvärme, jordvärme, mindre vindkraftverk eller andra energikällor. Kommunen kan med andra ord utsätta sig för en risk ställt mot konkurrensverkets ögon i enlighet med dialog med Skr.
- Utifrån ett Värnamoperspektiv och utifrån kommunens taxa gällande kommunala tomter skulle den dyra tomten i Värnamo gynnas framför kransorterna vid en rabatt på 25%. Vid en rabatt på 100 000kr skulle tomterna i kransorterna vara gratis vilket inte är hanterbart.
- Ur rättvis skäl är förslaget inte heller hållbart mot alla tomtköpare av privata tomer framför allt utanför planlagt område. Dessa tomtköpare skulle i enlighet med motionens förslag stå utanför denna rabatt vilket naturligtvis inte är hanterbart.

Lars Magnusson
Exploateringschef

Postadress

Kommunledningsförvaltningen
Värnamo kommun
331 83 Värnamo

Kontaktcenter

Stadshuset, Kyrktorget 1, Värnamo
Telefon: 0370-37 70 00
Telefax: 0370-37 77 11

E-post

kontaktcenter@varnamo.se

Webbplats

www.varnamo.se

Organisationsnummer

212000-0555

Bankgiro

141-7195

Motion till kommunfullmäktige i Värnamo Kommun

Hållbart byggande och framtida energi försörjning vid exploatering av kommunal tomtmark

Vi i Miljöpartiet vill att kommunledningsförvaltningen ger i uppdrag till mark och exploatering Att ett incitament finns för att investera i förnyelsebar energi vid tomtförsäljning av ny exploaterade områden för villa bebyggelse. Denna motion vill skapa möjligheter till att Värnamos blivande husägare bli producent av solenergi och på detta sätt klimat anpassa sina nya fastigheter till de mål som vi och Sverige har uppsatta enl Agenda 2030. Miljöpartiet vill att en miljörabatt kan ges vid tomt försäljning på 100tkr eller 25% av tomtpris kostnaden. Om köparen åtar sig att investera i minst 10kW solenergi i fastigheten. Denna energiförsörjning ger samhället en robusthet till grön omställning och en vinn vinn för både kommun och husmedborgare in i framtiden för hållbart byggande. Denna morot ger kommun möjlighet till aktiv grön energi omställning och en hållbar bostadspolitik.

Miljöpartiet yrkar med anledning av ovanstående

- Att fullmäktige ger i uppdrag till kommunledningsförvaltningens mark och exploatering avdelning.
- Att ta fram en solcells miljörabatt på 100tkr eller 25% rabatt på villa tomt pris vid försäljning. Rabatten avräknas vid köpekontraktes kontrakterande av minst 10kW solenergi produktion på fastigheten.

Värnamo 2021-09-15

Miljöpartiet /Jörgen Skärin

§ 394 Dnr: KS.2021.551

Plan för ekonomisk styrning måltidsservice, revidering

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att serviceförvaltningen får i uppdrag att utveckla kalkylmodellen där portionspriset för levererade måltider fördelas på en fast och en rörlig del

att årligt anslag för livsmedelsprisökningar hanteras i det fasta portionspriset

att fördelning till berörda förvaltningar för att kompensera prisökningen görs samma år som anslaget avser

att i enlighet med förslaget anta revidering av Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice samt,

att Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice beslutad 2021-06-23 §99 därmed upphör att gälla.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2021-01-12 att ge servicenämnden i uppdrag att utvärdera måltidsservice finansieringsmodell. För ändamålet skulle en arbetsgrupp bildas i samråd med berörda förvaltningar och kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning. Avrapportering skulle göras till kommunstyrelsen inför budgetåret 2022.

Sammanfattningsvis har arbetsgruppen kommit fram till att nuvarande finansieringsmodell kan utvecklas genom att dela upp portionspriset i en fast och en rörlig del. Den fasta delen beräknas utifrån grundbeställningen och garanterar att måltidsservice får kompensation för kostnader som inte går att påverka på kort sikt. Den rörliga delen baseras på faktiskt levererade portioner och påverkas av förändringar i volym men också av mindre svinn och förbättrade beställningsrutiner. Med anledning av dessa förändringar behöver det göras en uppdatering av plan för ekonomisk styrning - måltidsservice.

Vidare föreslås att anslag för livsmedelsprisökningar och för att öka andelen av närproducerade svenska och ekologiska livsmedel hanteras i det fasta portionspriset. Budgetmässigt görs en fördelning till berörda förvaltningar redan det år som måltidsservice erhåller anslaget. I nuvarande rutin görs utfördelningen först det efterkommande året. Med ovanstående som grund föreslås:

Forts.

Ks § 394 (forts.)

Förslag till beslut

att serviceförvaltningen får i uppdrag att utveckla kalkylmodellen där portionspriset för levererade måltider fördelas på en fast och en rörlig del

att årligt anslag för livsmedelprisökningar hanteras i det fasta portionspriset

att fördelning till berörda förvaltningar för att kompensera prisökningen görs samma år som anslaget avser

att i enlighet med förslaget anta revidering av Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice

att föreslå kommunstyrelsen besluta att Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice beslutad 2021-06-23 §99 därmed upphör

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare hantering

Beslut skickas till:

§ Dnr: KS.2021.551

Plan för ekonomisk styrning måltidsservice, revidering

Beslut

beslutar

att föreslå kommunstyrelsen besluta

att ge serviceförvaltningen i uppdrag att utveckla kalkylmodellen där portionspriset för levererade måltider fördelas på en fast och en rörlig del

att årligt anslag för livsmedelprisökningar hanteras i det fasta portionspriset

att fördelning till berörda förvaltningar för att kompensera prisökningen görs samma år som anslaget avser

att i enlighet med förslaget anta revidering av Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice

att besluta att Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice beslutad 2021-06-23 §99 därmed upphör

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2021-01-12 att ge servicenämnden i uppdrag att utvärdera måltidsservice finansieringsmodell. För ändamålet skulle en arbetsgrupp bildas i samråd med berörda förvaltningar och kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning. Avrapportering skulle göras till kommunstyrelsen inför budgetåret 2022.

Sammanfattningsvis har arbetsgruppen kommit fram till att nuvarande finansieringsmodell kan utvecklas genom att dela upp portionspriset i en fast och en rörlig del. Den fasta delen beräknas utifrån grundbeställningen och garanterar att måltidsservice får compensation för kostnader som inte går att påverka på kort sikt. Den rörliga delen baseras på faktiskt levererade portioner och påverkas av förändringar i volym men också av mindre svinn och förbättrade beställningsrutiner. Med anledning av dessa förändringar behöver det göras en uppdatering av plan för ekonomisk styrning - måltidsservice.

Vidare föreslås att anslag för livsmedelprisökningar och för att öka andelen av närproducerade svenska och ekologiska livsmedel hanteras i det fasta portionspriset. Budgetmässigt görs en fördelning till berörda förvaltningar redan det år som måltidsservice erhåller anslaget. I nuvarande rutin görs utfördelningen först det efterkommande året. Med ovanstående som grund föreslås:

Servicenämnden har behandlat ärendet 29 september 2021 § 77

Forts.

Sn § 83 (forts)

Förslag till beslut

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att serviceförvaltningen får i uppdrag att utveckla kalkylmodellen där portionspriset för levererade måltider fördelas på en fast och en rörlig del

att årligt anslag för livsmedelprisökningar hanteras i det fasta portionspriset

att fördelning till berörda förvaltningar för att kompensera prisökningen görs samma år som anslaget avser

att i enlighet med förslaget anta revidering av Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice

att föreslå kommunstyrelsen besluta att Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice beslutad 2021-06-23 §99 därmed upphör

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare hantering

Beslut skickas till:
Kommunledningsförvaltningen

Plan för ekonomisk styrning måltidsservice, revidering

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade 2021-01-12 att ge servicenämnden i uppdrag att utvärdera måltidsservice finansieringsmodell. För ändamålet skulle en arbetsgrupp bildas i samråd med berörda förvaltningar och kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning. Avrapportering skulle göras till kommunstyrelsen inför budgetåret 2022.

Sammanfattningsvis har arbetsgruppen kommit fram till att nuvarande finansieringsmodell kan utvecklas genom att dela upp portionspriset i en fast och en rörlig del. Den fasta delen beräknas utifrån grundbeställningen och garanterar att måltidsservice får kompensation för kostnader som inte går att påverka på kort sikt. Den rörliga delen baseras på faktiskt levererade portioner och påverkas av förändringar i volym men också av mindre svinn och förbättrade beställningsrutiner. Med anledning av dessa förändringar behöver det göras en uppdatering av plan för ekonomisk styrning - måltidsservice.

Vidare föreslås att anslag för livsmedelsprisökningar och för att öka andelen av närproducerade svenska och ekologiska livsmedel hanteras i det fasta portionspriset. Budgetmässigt görs en fördelning till berörda förvaltningar redan det år som måltidsservice erhåller anslaget. I nuvarande rutin görs utfördelningen först det efterkommande året.

Med ovanstående som grund föreslås:

Beslutsförslag

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att serviceförvaltningen får i uppdrag att utveckla kalkylmodellen där portionspriset för levererade måltider fördelas på en fast och en rörlig del

Serviceförvaltningen

Servicenämnden

Dnr: KS.2021.551

att årligt anslag för livsmedelprisökningar hanteras i det fasta portionspriset

att fördelning till berörda förvaltningar för att kompensera prisökningen görs samma år som anslaget avser

att i enlighet med förslaget anta revidering av Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice

att föreslå kommunstyrelsen besluta att Plan för ekonomisk styrning – måltidsservice beslutad 2021-06-23 §99 därmed upphör

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare hantering

Hanna Andersson
Kanslissekreterare

Annelie Andersson
Förvaltningschef

Utredning

Sammanfattning utvärdering finansieringsmodell måltidsservice

Uppdrag

Kommunstyrelsen beslutade 2021-01-12 att ge servicenämnden i uppdrag att utvärdera måltidsservice finansieringsmodell. För ändamålet skulle en arbetsgrupp bildas i samråd med berörda förvaltningar och kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning. Avrapportering skulle göras till kommunstyrelsen inför budgetåret 2022.

Bakgrund

Måltidsservice bildades den första januari 2015 genom en sammanslagning av kostorganisationerna på barn och utbildningsförvaltningen samt omsorgsförvaltningen.

Finansieringsmodellen för den nya kostverksamheten, måltidsservice, var att bilda en resultatenhet som finansierades genom en inom kommunen intern köp och sälj organisation. Detta innebär att köpande förvaltningar betalar ett enhetspris per måltid som i sin tur finansierar kostnader för måltidsverksamheten. Även inom måltidsorganisationen tillämpas en köp/sälj modell där de enskilda köken utgör resultatenheter. En utvärdering av den ekonomiska finansieringsmodellen har initierats dels då det förekommit en del diskussioner och frågeställningar kring upplägget men framför allt som en del i det ständiga förbättringsarbetet.

Tillvägagångssätt

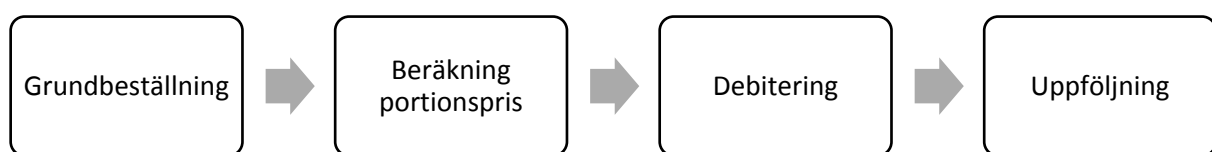
En arbetsgrupp har bildats under ledning av kommunens ekonomichef. Arbetsgruppen har vidare utgjorts av kommunens måltidschef samt representanter från ekonomiavdelningarna på serviceförvaltningen, barn och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen. Avstämning av slutsatser har gjorts med förvaltningschefer på serviceförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen samt omsorgsförvaltningen.

Metoden för utvärdering har varit att kartlägga kommunens process avseende köp och sälj av måltider, att identifiera problemområden samt att i nästa steg hitta nya lösningar och ändrade arbetssätt. Som en del i arbetet har jämförelse gjorts

med motsvarande processer och arbetssätt i Jönköpings och Lunds kommuner.

Nuvarande process

Processen avseende köp och sälj av måltider kan på en förenklad övergripande nivå delas in i fyra delmoment: grundbeställning, beräkning portionspris, debitering och uppföljning.

Figur 1, process avseende köp och sälj av måltider

Nedan följer en kort beskrivning av de olika delmomenten i processen.

Köpande förvaltningar, barn och utbildningsförvaltningen samt omsorgsförvaltningen lämnar en grundbeställning till måltidsservice under hösten inför det nya budgetåret.

Måltidsservice räknar ut ett portionspris utifrån prognosticerade nettokostnader och totalt beställda portioner utifrån grundbeställning. Vid stora volymförändringar diskuteras eventuellt förändrade personalbehov med berörd förvaltning.

Budgetkompensation ges för om-, ny- och tillbyggnad av lokaler, kapitaltjänstkostnader, löneökningar, satsningar på svensk och närproducerad mat samt indexökning.

Budgetkompensationen påverkar portionspriset nästkommande år. Portionspriserna är diversifierade utifrån olika måltidskategorier och räknas upp utifrån en kvalificerad bedömning. Servicenämnden tar beslut om uppdaterade portionspriser. Avtal undertecknas av barn och utbildningsnämnden respektive omsorgsnämnden.

Respektive kök får information om antal inskrivna brukare/elever för att kunna planera sin verksamhet. Köken får också information om lov dagar, studiedagar, praktik, etc. Rutiner finns för avbeställning av portioner under verksamhetsåret.

Serviceförvaltningen

Servicenämnden

Dnr: KS.2021.551

Levererade måltider registreras i kostdatasystemet.
Interndebitering görs i nästa steg till köpande enheter genom integration till ekonomisystemet.

Ekonomisk uppföljning görs av respektive köpande förvaltning samt av måltidsservice, på helhetsnivå samt även per kök (interna resultatenheter).

Identifierade förbättringsområden som kan utvecklas

Vad gäller grundbeställning av portioner kan rutiner förtydligas gällande tidpunkt för inlämning, kvalitetssäkring och detaljnivå. Ett annat förbättringsområde är att det säkerställs att periodisering av intäkter och kostnader görs med samma nycklar av köpande och säljande förvaltning. Åtgärder har vidtagits för att utveckla dessa rutiner under arbetets gång.

Vad gäller beräkning av portionspris kan kalkylmodellen utvecklas för att ge bättre stöd till styrning och uppföljning av verksamheten. Om antal levererade portioner avviker markant från grundbeställningen har måltidsservice inte fått täckning för sina fasta kostnader. Med anledning av stora avvikelser till följd av pandemin har ett förtydligande gjorts av Plan för ekonomisk styrning måltidsservice (KF 2021-06-23, §99). Enligt förtydligandet ska kunderna lägst betala för antal beställda portioner utifrån den grundbeställning som är lagd för kommande års prissättning. Vid negativa avvikelser mot grundbeställning ska det göras en tilläggsdebitering. Detta innebär att samtliga kända kostnader vid beräkning av kommande års portionspris nu kompenseras. Samtidigt är det viktigt att det också finns en flexibilitet i debiteringen som speglar både ökade och minskade rörliga kostnader vid avvikelser mot grundbeställningen. För att få en bättre avspeglning av de förändringar som görs under året är förslaget att portionspriset delas upp i en fast och en rörlig del. Den fasta delen baseras på de kostnader som är svåra att påverka i det korta perspektivet och faktureras utifrån grundbeställningen. Den rörliga delen baseras på kostnader som är påverkbara under året, livsmedelskostnader, och debiteras utifrån faktiskt leverans av portioner.

Vad gäller debitering av måltider finns det ett behov av att ta fram rutiner kring hur tilläggsdebitering ska utformas utifrån det förtydligande som gjordes av Kommunfullmäktige 2021-06-23.

Genom en uppdelning av portionspriset i en fast och en rörlig del kommer det inte längre att vara aktuellt med tilläggsdebitering då avvikelser under året hanteras genom debitering av rörligt portionspris.

Vad gäller uppföljning har det saknats systemstöd för att ta fram den data och analyser. Det har också varit något otydligt vem som är ansvarig för att data finns att tillgå. Detta har hanterats i ett parallellt projekt och bedöms nu fungera tillfredsställande. Arbetet fortgår med att utveckla systemstödet för kvalitativa och lättillgängliga data som en del av det ständiga förbättringsarbetet.

Budgetkompensation ges årligen för livsmedelsprisökningar och för att öka andelen av närproducerade svenska och ekologiska livsmedel. Förslaget är att anslaget hanteras i det fasta portionspriset då det annars skulle påverkas av volymvariationer. Detta innebär också möjlighet till en tydligare styrning med större flexibilitet att optimera satsningar och strategier.

En översyn kommer att göras av den interna styrmodellen inom måltidsservice där varje kök utgör en resultatenhet. En uppdelning av fasta och rörliga kostnader bedöms även underlätta i detta arbete.

Det finns fortsatt en utmaning i att hantera större volymförändringar. Finansieringsmodellen ger ett stöd för det löpande arbetet men större och oväntade volymförändringar behöver hanteras när behoven uppstår. I detta arbete är framförhållning och kommunikation av avgörande betydelse och det finns ett behov av ett forum för att stämma av på mer övergripande nivå vid större förändringar.

Övriga problemområden som identifierats är att rutiner behöver förbättras avseende avbeställning av portioner för att minska matsvinnet. En översyn pågår av rutiner för avbeställningar med syfte att skapa enhetlighet i hela organisationen.

Slutsats och förslag

Sammanfattningsvis har arbetsgruppen kommit fram till att nuvarande finansieringsmodell kan utvecklas genom att dela upp portionspriset i en fast och en rörlig del. Den fasta delen beräknas utifrån grundbeställningen och garanterar att

Serviceförvaltningen

Servicenämnden

Dnr: KS.2021.551

måltidsservice får kompensation för kostnader som inte går att påverka på kort sikt. Den rörliga delen baseras på faktiskt levererade portioner och påverkas av förändringar i volym men också av mindre svinn och förbättrade beställningsrutiner. Med anledning av dessa förändringar behöver det göras en uppdatering av plan för ekonomisk styrning -måltidsservice.

Vidare föreslås att anslag för livsmedelprisökningar och för att öka andelen av närproducerade svenska och ekologiska livsmedel hanteras i det fasta portionspriset. Budgetmässigt görs en fördelning till berörda förvaltningar redan det år som måltidsservice erhåller anslaget. I nuvarande rutin görs utfördelningen först det efterkommande året.

Plan för ekonomisk styrning måltidsservice

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommunfullmäktige

Datum: 2021-06-23, § 99

Dokumentet gäller från: 2021-06-23

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Förvaltningschef, Serviceförvaltningen

Inledning

I samband med att kostorganisationen bildades 2015-01-01, då kostverksamheterna i omsorgsförvaltningen samt barn och utbildningsförvaltningen slogs samman till en gemensam organisation beslutade kommunstyrelsen att ”Regler för ekonomisk styrning – kostverksamheten” skulle tas fram. Dessa regler ska revideras och det har resulterat i Plan för ekonomisk styrning – kostverksamheten.

Värnamo kommuns mål

Plan för ekonomisk styrning – kostverksamheten ska vara ett hjälpmedel för kostverksamheten att tillsammans med övriga förvaltningar använda tilldelade resurser på ett sådant sätt att kostverksamheten kan på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt ge den kvalitet och uppfylla de mål som finns kring mat och måltider.

Syfte

Denna plan för ekonomisk styrning ska syfta till att kostverksamheten kan utvecklas och göras än mer kostnadseffektiv.

Plan för ekonomisk styrning- måltidsservice

A. Budget

1. Detta dokument ligger till grund för kostverksamhetens ekonomiska styrning. Medel till satsningar och/eller eventuella uppräknings av budgetramarna, grundade på politiska beslut, läggs till kundernas budgetramar. Eventuella budgettillskott ska beslutas av kommunfullmäktige och sker som regel i samband med beslut om budgetramar.
2. Kostverksamheten utgör en resultatenhet och har därmed inget budgetanslag, utöver anslag för prisjusteringar innevarande år. Kostnaderna ska finansieras via portionspriset.
3. Overheadkostnader för nämnd, förvaltningsledning och gemensam förvaltningsadministration finansieras genom budgetanslag och ingår därmed inte i portionspriset.
4. Kompensation ges i budget för lönejusteringar, kapitaltjänstkostnader, prisökningar på livsmedel och större förändringar av lokalhyror. Ökning sker av portionspriset och kundernas budgetramar räknas upp i motsvarande grad. Sådan förändring av portionspriset sker vid efterkommande årsskifte. För innevarande år erhåller servicenämnden tillfällig kompensation i budgetram. Denna budgetkompensation flyttas vid nästa årsskifte över till kundernas (nämndens) budgetramar. Syftet med denna hantering är att portionspriset inte ska förändras under året utan samma pris som gäller vid årets början ska gälla under hela året.

Kostnadsökningar som inte täcks genom ökning av kundernas budgetramar och som beror på exempelvis geografisk placering av verksamheter eller andra åtgärder som är kostnadsdrivande, ska i första hand motverkas genom dialog mellan parterna. Detta för att gemensamt diskutera möjligheterna till en mer kostnadseffektiv verksamhet. Den del av underlaget för beräkning av portionspriset som kunderna inte erhåller budgetkompensation för, dvs inte lönejusteringar, kapitaltjänstkostnader, prisökningar på livsmedel och större förändringar av lokalhyror vid om- och nybyggnationer, ska i portionspriset beräknas enligt följande:

- Transporter – uppräknig med 2/3-delar av lämpligt lastbilstransportindex (T08SÅ11md – Lokal distribution) med juli månad föregående år som basmånad.
- Hyror – uppräknig 2/3-delar av uppskattad hyresjustering för driftkostnader efterkommande år (uppskattning sker av tekniska förvaltningen).
- Övrigt – uppräknig med 2/3-delar av konsumentprisindex med juli månad som basmånad.

B. Personal

1. Anställda i intraprenaderna kvarstår oförändrat hos intraprenaderna.

C. Hyror

1. Hyreskontrakt för så väl externt som internt förhyrda lokaler, upprättas mellan tekniska förvaltningen och kostverksamheten för de lokaler (kök/matsal) som kostverksamheten använder i sin verksamhet. Samlingssalar ska ingå endast om dessa i första hand används för matservering.
2. Alla kostnader som avser den yta som används av kostverksamheten ska belasta denna, ex sopor, vatten och el. En mätning av förbrukningen ska eftersträvas. Där den exakta förbrukningen inte går att mäta tillämpas en schablonmässig fördelning.
3. Driftsavräkning (mediaavräkning) vid årets slut ska endast ske för de internt förhyrda lokalerna där kostverksamheten är ensam hyresgäst.

D. Investeringar och kapitaltjänstkostnader

1. Investeringar i fastigheter och kapitaltjänstkostnader för dessa ska finnas hos tekniska förvaltningen och belasta hyran. Vid större ny-/ombyggnader (>1 mnkr) bör hyreskompensation ges till internkunderna. Frågan hanteras av budgetberedningen eller kommunstyrelsen. I samband med renovering eller ombyggnation ska tillfälliga kostnader som uppkommer, till exempel transporter, hyror för evakueringslokaler m m tas med i projektbladen för respektive investeringsprojekt, då dessa kostnader inte bör belasta måltidspriset eller investeringsprojektet. Extra anslag begärs och hanteras av budgetberedningen eller kommunstyrelsen.
2. Investeringar i köksutrustning och dess kapitaltjänstkostnader ska påverka portionspriset. Motsvarande ramjustering av kundernas budgetramar ska ske.

3. Inköp under 0,5 prisbasbelopp betraktas inte som investering utan som driftkostnad hos kostverksamheten och ingår därmed i portionspriset. Alla investeringar över 0,5 prisbasbelopp utgörs av inventarier och belastar investeringsbudgeten hos serviceförvaltningen (se punkt 2 ovan).

4. Inventarier och dess kapitaltjänstkostnader för intraprenadernas köksverksamhet ligger kvar hos intraprenaderna.

E. Lokalvård

För de ytor som hyrs av kostverksamheten ligger kostnaden för lokalvård på denna och läggs på portionspriset. Lokalvård ska så långt det är möjligt, köpas från kommunens egen lokalvårdsenhet. Alternativt ingår lokalvård som en av arbetsuppgifterna för kostpersonal. Kostverksamheten ska inte ha egen personal som enbart arbetar med lokalvård.

Vid delade tjänster mellan kostverksamheten och lokalvård utförd av kökspersonal, ska kostverksamheten ta hela personalkostnaden, även för den del som avser lokalvård. En fast fördelning ska finnas i lönesystemet för att skilja på lönekostnaderna mellan kök och lokalvård. Varje månad debiteras kunden för utförd städning enligt den fasta fördelning som är framtagen mellan kostverksamheten och kunden.

Dialog om lokalvårdens genomförande och kvalitet ska vid behov genomföras mellan parterna.

F. Beställning/betalning/försäljning

1. Ett beställnings-/avbeställningsförfarande ska finnas. Skyldighet och möjlighet ska finnas att med rimlig framförhållning göra korrigeringar i beställningen. Beställnings-/avbeställningsförfarandet ska syfta till att tillräckligt med mat lagas och svinnet begränsas till ett minimum. Rutiner för beställning/avbeställning av måltider beslutas i dialog mellan kostverksamheten och kunderna.

2. Kunderna betalar som lägst för antalet beställda portioner, utifrån den grundbeställning som är lagd för kommande års prissättning. Om antalet levererade portioner överstiger antalet beställda, ska kostnad tas ut för antalet faktiskt levererade portioner. Måltidsservice räknar tallrikar och detta skapar det faktiska utfallet/ faktiskt levererade portioner. Specifika beställningsrutiner ska finnas för att säkerställa detta. Betalning sker månadsvis. Intern betalning sker utan attest av kunden. Underlaget för betalning ska hållas lätt tillgängligt för kunderna. Uppföljning av levererade portioner ska göras kvartalsvis. Detta för att stämma av mot grundbeställning samt för att beräkna/planera kommande beställningar. Det ger också kunden möjlighet att få en förhandsvisning om hur tilläggsdebitering eventuellt kommer att se ut. Måltidsservice kallar till dessa uppföljningsmöten. Kunskap om lämplig nivå på antalet beställda portioner vid olika tidpunkter etc ska utvecklas i samarbete mellan kostverksamheten och kunderna (förvaltningarna). Tilläggsdebitering sker vid årets slut.

3. Portionspriset är självkostnadspriset inklusive personal, livsmedel, kapitaltjänst, hyra m.m. Det innebär samma pris för mat från omsorgsförvaltningens samtliga kök respektive från barn- och utbildningsförvaltningens samtliga kök i kommunen.

Olika pris gäller dock för olika portionsstorlekar inom barn- och utbildningsförvaltningen. Enstaka enheter hos kunden kan ha ett annat pris än det ordinarie, d v s ett specialpris, beroende på om särskilda önskemål finns t ex till verksamhet som har särprofilering.

4. Vid extern försäljning gäller samma princip som vid intern försäljning. Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer. Avvägning mot gällande marknadspriser ska ske. Kostverksamheten ansvarar för försäljning till externa kunder, exklusive intraprenaders externa gäster. Prissättning sker efter beslut av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige kan delegera beslut om prissättning enligt gällande ramverk för hantering av taxor.

5. Priset för pedagogiska eller eventuellt andra subventionerade måltider beslutas och bekostas av respektive verksamhet/kund. Kostverksamheten debiterar normalpris för måltiden till berörd kund.

6. Portionspriset sätts efter principerna i dessa regler senast 10 oktober året före budgetåret så att det kan beaktas i kommande internbudgetarbete för kunderna (förvaltningarna). En viktig förutsättning för att kunna beräkna portionspriset är antalet portioner. Kunderna ska senast 1 september meddela preliminärt antal portioner för kommande kalenderår.

G. Distribution

Samtliga transporter av råvaror och färdiglagade rätter belastar kostverksamheten och ingår därmed i portionspriset. I de fall kunderna beställer extra leveranser betalas detta av kunden och ingår inte i portionspriset.

H. Kvalitet

1. Kostverksamheten ansvarar, i dialog med kunden, för kvaliteten. På sikt ska kunden kunna påverka denna mer = annat pris. Mat- och måltidspolicyn ska vara styrande.

2. När de ekonomiska förutsättningarna så medger (t ex vid lägre prisökningar på livsmedel än erhållen budgetkompensation) ska resterande medel användas för att andelen svensk närproducerad och ekologisk mat ska öka.

I. Ekonomiskt resultat för kostverksamheten

Grundregeln ska vara att över- och underskott stannar i servicenämndens resultatfond.

Dokumentansvariga

Förvaltningschef, serviceförvaltningen.

Uppföljning

J. Löpande uppföljning och dialog

Löpande bokföring av kostnader och intäkter ska ske på ett sätt som möjliggör en enkel och kontinuerlig uppföljning. Utveckling av ekonomin och dess hantering ska löpande diskuteras mellan kostverksamheten och kunderna (förvaltningarna). Uppföljning av denna plan ska göras inom ett år.

Revidering

Revidering senast 2022-06-01